

Mateo Jesúsnua Yoikī Keneni

*Jesucristo ãfe xinifãfe anefo
(Lc. 3.23-38)*

¹ Ë mato yoinõ a taeyoi ipaonifo Jesucristo ãfe xinifo. Jesucristo ãfe xini David. Nã David ãfe xini Abraham. Nãfo Jesucristo ãfe xinifo taeyoi iyopaonifo.

² Nã Abraham ãfe fake Isaaca ini. Isaaca ãfe fake Jacobo ini. Jacobo fake Judá ini. Æfe extofori ini.

³ Judapa fake Fares fe Zara ini. Æto afa Tamar ini. Fares ãfe fake Esrom ini. Esrom ãfe fake Aram ini.

⁴ Aram ãfe fake Aminadab ini. Aminadab ãfe fake Naasón ini. Naasón ãfe fake Salmón ini. ⁵ Salmón fake Booz ini. Booz ãfe afa Rahab ini. Booz ãfe fake Obed ini. Obed ãfe afa Rut ini. Obed ãfe fake Isaí ini. ⁶ Isaí ãfe fake xanïfo Dayid ini. Xanïfo David ãfe fake Salomón ini. Salomón ãfe ãfa fene fetsaya iyopaoni, Urías.

⁷ Salomón ãfe fake Roboam ini. Roboam ãfe fake Abías ini. Abías ãfe fake Asa ini. ⁸ Asa ãfe fake Josafat ini. Josafat ãfe fake Joram ini. Joram ãfe fake Ozías ini. ⁹ Ozías ãfe fake Jotam ini. Jotam ãfe fake Acaz ini. Acaz ãfe fake Ezequías ini.

¹⁰ Ezequías ãfe fake Manasés ini. Manasés ãfe fake Amón ini. Amón ãfe fake Josías ini. ¹¹ Josías ãfe fake Jeconías ini; ãfe extofori ini. Mä Jeconías rama xanïfo ikaino, Babilonia anoxõ xanifãfe ãfe sorarofo nñchini israelifo ato ifitanõfo anã ato yonomaxikakí. Mä sorarofãfe ato ifitanaifono israelifo Babilonia ano fonifo. Jeconíasri iyonifo. Jeconías ãfe extofori kainifo.

12 Nāskata Babilonia anoax fake fetsafori kainifo. Jeconías ãfe fake Salatiel ini. Salatiel ãfe fake Zorobabel ini. **13** Zorobabel ãfe fake Abiud ini. Abiud ãfe fake Eliaquim ini. Eliaquim ãfe fake Azor ini. **14** Azor ãfe fake Sadoc ini. Sadoc ãfe fake Aquim ini. Aquim ãfe fake Eliud ini. **15** Eliud ãfe fake Eleazar ini. Eleazar ãfe fake Matán ini. Matán ãfe fake Jacobo ini. **16** Jacobo ãfe fake José ini. Nā José ãfe ãfi ini, María. Nā María fake ini, Jesús. Jesús ãfe ane fetsa Cristo ini.

17 Abraham ãfe fenafo ichapa ini, nā David kainitĩa catorce inifo Abraham ãfe fenafo. Askatari nā David ãfe fenafo ichapa ini. Nāskano David ãfe kaifo yora fetsafãfe Babilonia ano ato iyonifo ato yonomaxikakĩ. Babilonia ano ikanax David ãfe fenafo catorce inifo. Askatari David ãfe fenafo Babilonia anoax anā fenifo ãto mai ano. Mā fenixakakĩ David ãfe fena fetsafori kainifo catorce inifo. Askatari Cristo kaini.

*María Jesucristo kāni
(Lc. 2.1-7)*

18 Ë mato yoinõ ea nikakapo afeskax Jesucristo kānimakĩ. José fe María yoinãyonifo fianãxikakĩ. Fianãyofafomano Niospa Yōshi Sharapa María fake nanemani. **19** José Nios Ifofasharakōiax sharakōi ini. Nāskaxõ José María yōapainima yorafãfe fer-otaifi. Fomãxopaoni. Nāskaxõ tsoa yoixoma José María enepaini. **20** Nāskano José ãfe namapa õini Niospa ãfe ãjirinõ yoiaito. Yoikī iskafani: “José, rateyamafe María fe fianãxiki. Na fake nanea Niospa Yōshi Sharaõxõ akaki. **21** María fake fer-onãfake fii kiki. Mī anekī Jesús faxikai. Nāato ato ifipakenakaki. Nāskaxõ afe yorafo ãto chaka

soaxoxii kiki ato nimapakexakī,” ixō ājirinī José yoini.

22-23 Chanīmakōi nāskakōi nā Nios yoimisto yoini keskarakōi. Iskafakī kirika keneyoni Niospa shināmanaino:

Kēro xotofake feronāfake fe imisma fake onixii. Fake feronāfake fixō anekī Emanuel faxii, ixō yoini. (Akka nōko mekapa Emanuel fakī, “Nios nofe ika,” ixō nō yoimis.)

24 Mā ājirinī yoiano José moinākafani. Nā ājirinī yoia kescafakī, José María fini. Mā fixō āfe pexe ano iyoni. **25** Mā afe fīanāx afe chotanānima āfe fake kāiyonō. Mā fake kāiano anekī Jesús fani.

2

Feronāfakefo fishi tāpikōimisfo a xini oaikirinoax mai fetsa anoax Jesús ūipai fenifo

1 Herodes xanīfo ikano Jesús kāini Belén pexe rasi anoax, Judea mai anoax. Nāskano a xini oaikirinoax mai fetsa anoax feronāfakefo fishi tāpikōimisfo fenifo Jerusalén ano. **2** Nokotoshikaxō yōkanifo: “¿Fanīmē a rama kāia judeofāfe āto xanīfo ikai? Mā nō ūia āfe fishi oaito. Nāskakē nō oa Jerusalén ano xanīfo ūiyoi. Nō akiki inimai nō oa, ‘Mī nōko xanīfokōi,’ ixō yoipaikī,” fanifo.

3 Askafafono fetsafāfe yoiaito nikakī Herodes shināchakakōini xanīfo iki kiki ixō. Askatari keyokōi Jerusalén anoafāferi shināchakakōinifo.

4-5 Akka Herodes judeo inima. Nāskaxō ato kenamani a ato Nios kīfixomis āfe xanīfofenōfo ato yōkaxiki. Askatari a Moisés yoikī kirika keneni keskara ato tāpimamisfo ato kenamani ato yōkaxiki.

“¿Fanīax Cristo kāixiimē?” ato faito kemanifo iskafakakī: “Belén anoax iki, Judea mai anoax,” fanifo. “Niospa meka yoimisto nānori kirika keneyoni a inōpokoi yoikī Niospa shināmanaino. Iskafakī keneni:

⁶ Belén, Judá mai anoax pishtakōi. Akka pexe rasi fetsafo efapakōifo. Askafiax Belén shara-finakōia ixii māmāi israelifo āto xanīfo finakōia kāixiaino Belén anoax. Nāskakē āfe inakōifo israelifo āto xanīfokōi ixii, ixō kirikaki keneni Niospa meka yoimisto Niospa shināmanaino,” fanifo.

⁷ Nāskakē Herodes a fishi tāpimisfo ato yōkani onexō tsōa nikayamanō: “¿Afetīa fishi mā ūitamē?” ato fani. ⁸ Nāskaxō ato nīchini Belén ano. Herodes tāpipaikī, “Belén ano fotakāfe a fake tāpixikakī. Mā fichixō ea yoifexikakī ēri akiki inimaikanō,” ato fani ãa ato pārakī.

⁹ Ato askafaino fonifo. Fokakī fishi rekē kaino chīfafainifo. Nāskax fishi nēteni nā fake yome ano.

¹⁰ Nā fishi anā ūikanax inimakōinifo. ¹¹ Nāskakanax pexe mēra ikifaikaxō fake yome fichinifo afa María yafi. Mā fichikaxō ratokonō mai chachipakefotānifo, a fakeki inimakakī. Nāskakaxō āto kafo fēpekaxō afama mīshti sharakōifo Jesús inānifo. Oro minikāta, pirofomāri mininifo a nō koofatiro pirofomā nakas sharakōi. Askatari pirofomā fetsari āfe ane mīra inānifo. ¹² Nāskakē namakē Niospa ato yoiano anā Herodes ano fonifoma. Fai fētsa fonifo āto mai ari.

María feta José Jesús ichokinifo Egipto mai ari

¹³ Askata a fishi tāpimisfo mā foaifono, José namakē, Niospa āfe ājirinī yoini: “Moinākafafe. Mī āfi

feta mī fake yome ichokitāfe Egipto mai ari. Nāri ikiyoxiki nā ē mato yoiaino mā anā onō. Herodes na fake yome fenai kiki retepaikī,” Niospa ājirinī José fani namakē.

¹⁴ Nāskata moinākafata, nā fakishi fonifo María fe José āto fake Jesús iyo fokani Egipto ano. ¹⁵ Egipto ano José fe María ipaonifo mā Herodes naano fexixakakī. Nāskakē Egipto ano iyopaonifo. Niospa meka yoimisto nānorikōi kirika keneyoni Niospa shināmanaino iskafakī: “Ēfe fake ē kena Egipto anoa,” ixō Niospa meka yoimisto kirika keneni.

Fakefo retenōfo Herodes ato manamani

¹⁶ Fishi tāpimisfo Herodes fomākani. Fai fētsa foafono nikai, Herodes ūitifishkikōini. Fishi tāpimisfāfe taeyoi Herodes yoiyonifo ato yōkaito iskafakakī: “Afetīama nō nā fishi ūikī taefati, mā xini rafe aka,” fanifo. Nāskakē Herodes sorarofo ato manamani fake feronāfake xini rafe akafo, yome mīshtifoya ato retenōfo, Belén anoafō retekāta, a Belén pasotai ikafori ato retenōfo. ¹⁷⁻¹⁸ Nāskara taeyoi Jeremías Niospa shināmanaino kirika keneyoni a inōpokoai yoikī. Iskafakī keneni:

Ramā anoxō nikanifo fāsikōi oiaifono. Raquel oiaito nikanifo āfe fake manoi, mā āfe fake nano. Oiyayamafe fafiaifono nishpanima, ixō Jeremías keneni.

Nā Jeremías yoini keskara mā askakōia.

¹⁹ Mā Herodes naano Niospa ājirinī afianā José yoini namakē iskafakī: ²⁰ “Moinākafafe. Mī āfi feta mī fake iyotaxiki Israel mai ano. A fake yomefo retepaimisfo mā naafoki,” fani.

21 Nāskafaino moinākafani José. Āfe āfiri mōini āfe fake yafi. Nāskakanax Israel ano anā fonifo. **22** Mā fōkakī nikanifo ato yoiaifono Herodes fake Arquelao mā xanīfokē Judea anoax. Nikai José rateni Judea ano kapai. Nāskaito anā ājirinī José yoini namakē iskafakī: “Galilea mai ano katāfē,” fani. Nāskafaino fonifo Galilea ano āfe āfi fe Jesús iyokani. **23** Nāskax nokonifo Nazarete pexe rasi ano. Nāno inifo. Nānori taeyoikōi Niospa meka yoimisfāfe yoiyonifo, “Cristo Nazarete ano imis,” fakakī, a inōpokoai yoikakī. Nāskakōini.

3

*Juan Maotista tsōa istomaxō ato yoini
(Mr. 1:1-8; Lc. 3:1-9, 15-17; Jn. 1:19-28)*

1 Jesús Nazarete ano ikano Juan ato maotisafapani tsōa istoma ixō Judea mai anoxō. Nānoxō Niospa meka ato yoipaoni. **2** Nānoxō ato yoipaoni iskafakī: “Yorafāfe, anā Nios shinākāfe. Māto chaka xatekōikāfe, a mā chakafamis shināmakikāfe. Niospa meka nikakōikāfe. Mā chaima nōko Ifo Nios oi kiki nōko xanīfo finakōia ixii kiki,” ixō Juan ato yoipaoni fāsikōi.

3 Isaías kirika kenekī yoiyoni a inōpokoai yoikī Niospa shināmanaino. Iskafakī yoini:

Tsōa istoma anoxō yorafo yoixii akiki feafono. Iskafaki ato yoixii: “Mā nōko Ifo oi kiki. Nāskakē itipinīsharakāfe. Āfe fai sharafaxokāfe. Māto chaka xatekāfe,” ixō ato yoiaito nikaxikani, ixō Isaías kirika keneyoni Juanoa yoikī.

4 Akka Juan āfe rapati kamīcho fichi kishi faxō safepaoni. Āfe sītorari fichi koiro safepaoni.

Nāskaxō tseo pipaoni, fonari apaoni. ⁵ Nāskano Jerusalén anoafó yafi Judea anoafó fenifo Juan nikai fekani. A faka Jordán chaima ikafori fenifo. ⁶ Mā fēkaxō Juan yoinifo a afara chakafamisfo. Nāskaxō āto chaka xatepaiyaifono Juan ato maotisafapani faka Jordán anoxō.

⁷ Nāskaifono fariseofo xanīfo metsamafo feaifono, saduceofo xanīfo metsamafori fenifo Juan ano. Ichapakōi fenifo, “Nokori Juan nashimanōra,” ikanax. Juan ato ōikī ato iskafani: “¿Afeskai mā ea ano oimē? ¿Ē mato maotisafapanō mā oimē? ¿Tsōa mato yoihamē? Mā shināiraka nō chiifā mēra katirora ixō nāskax mā maotisapaimē, nō chiifā mēra kayamanōra ikax. Maa, mākai afaa tāpiama, askax mā maotisatiroma. Mā Nios Ifofaima. Mā oa shano keskara mātō ōiti chakakōi. Nāskaxō mā Satanás ifofaa. Nāskakē kaxpa ē mato maotisafatiroma māmāi Satanás fisti shināito. Aa fētsa mato pāratiro nō maotisanō nō chiifā mēra kaimakai Nios nikayamafiax ixō mato pārano mā chiifā mēra katiro fetsa afaa tāpiamato mato pārano. Askara Niospa mato ifitiroma mākairoko shināito, ēroko mato maotisafaano. ⁸ Mātō chaka xatekāfe, Nios shinākāfe. Mā Nios shināito ē mato maotisafapakai. ⁹ Ē mato anā yoinō nikakapo. Mā shinātiro: ‘Nā Abraham nōko xini ipaoni, ōiti sharayaxō Nios shināpaoni.’ Akka mā shinākī: ‘Nōmāi Abraham fenaxō nō shara shināi,’ ixō mā shinākī mā shināsharaima. Askara shināyamakāfe. Akka mātō ōitini mā chaka shināfi mā chanī. Nikasharakōkāfe, ē mato yoinō. Na tokiri Niospa onifaxō nīchikē mā ōitiro Abraham āfe fena inō. Nāskakanax Abraham fakefo itirofo

na tokiri ōikī Nios shinākanax. Akka mākai anori shināima mā mā chanī: ‘Abraham shināpaoni keskara nō shināira,’ ikax. Askara shināyamafi Satanás fisti ifofafiai. ¹⁰ Akka fana fimiyyamaito ifāfe reratiro. Āfe tapori tsekaxō koofatiro anā niyamanō. Nāskarifakī mā Nios nikakaspaito a omiskōipakenakafo mēra Niospa mato potaxii mā chaka xateaxma mā isharayamaito. ¹¹ Nāskakē ē mato maotisafai māto chaka mā xatepaiyaito Nios Ifofapaikī. Akka nā ea keskarama mā chaima oi kiki, nā sharafinakōia. Aato afama mīshti fatiro, ē atiroma keskara. Akka ē afama. Mā Nios chanīmara faino aato āfe Yōshi Shara mato mēra naneyoi. Akka tsōa Nios chanīmara fayamaito, Niospa mato omiskōimaxii. ¹² Akka yōra āfe tarepa aros fanaxō mā pachiano topitiro. Nāskaxō katotiro a sharafo fixō a chakafo potaxō koofatiro. Nāskarifakī a chipo oaito a chanīmara faafo yafi a nikakaspamisfo ato paxkanāfaiyoi. Nāskaxō a chanīmara faifo a ika ano ato iyoxii afe isharapakexanōfo. Akka nā nikakaspamisfo chiifā mēra ato potano anoax omiskōipakenakafo. Chiifā mēranoax omiskōi xatenakafoma,” ixō Juan ato yoini.

*Juan Jesús maotisafani faka Jordán anoxō
(Mr. 1.9-11; Lc. 3.21-22)*

¹³ Askata Galilea anoax Jesús kani faka Jordán ari Juan maotisafanō. ¹⁴ Akiki nokoaino Juan Jesús iskafani: “Jesús, ¿afeskakī ē mia maotisafatiromē? Akka mīroko ea atironō,” fani.

¹⁵ Askafaino Jesús kemani iskafakī: “Epa Niospa noko yoia keskara keyokōi nō nikakōitiro. Nāskakē ea mīa maotisafatiro,” fani.

Jesús askafaino, Juan Jesús maotisafani. ¹⁶ Nāskata Jesús faka mēranoax fininākafānaino nai fepekemetani. Ariax Niospa Yōshi Shara akiki fotoni, oa rifi keskara Jesús ōiaino. ¹⁷ Askaino nai mēraxō Āpa yoiaito nikani iskafaito: “Mī ēfe Fakēkōi ē mia noikōi. ē mikiki inimasharakōi,” ikaito nikanifo.

4

Satanás chakata Jesús afara chakafamapaini (Mr. 1.12-13; Lc. 4.1-13)

¹ Nāskaino Niospa Yōshi Sharapa Jesús iyoni tsōa istoma anoxō Satanás afara chakafamapainō.

² Mā cuarenta nia oxax Jesús fonāikōini afaa pishta piyamax. ³ Nāno Satanás akiki nokoni. Mā akiki nokoxō ifofamapaini. Askatari chakafamapaini. Iskafakī yoini: “Mī Niospa Fakemākī na tokirifo pāa fapo,” fani.

⁴ Askafaito Jesús kemaní: “Maa, na mī ea yoiai keskara ē akima. A nō piai fisti nō shināima ni-paikī. Akka Epa Niospa āfe meka fisti shara nō shinātiro. Nāskara Niospa meka yoimisto keneni,” Jesús fani.

⁵ Jesús askafaino Satanás iyoni Jerusalén ano a Nios kīfiti pexefā māmākī. ⁶ Nānoxō yoini iskafakī: “Mī Niospa Fakēkōiaxroko mī niriax ichopakekafanikai. Mī ichopakekafanax mī afeskaimakai. Nā Niospa meka kirikaki keneaki iskai: ‘Niospa āfe ājirifo yoixii mia kexenōfo.’ Askatari kirika keneano iskaki: ‘Mī āto mifiki pakeaito mia achixikani kiki mī tokiriki pakenōma,’ kirika kenea iskaki,” Satanás Jesús fani.

⁷ Askafaito anā Jesús kemaní: “Akka na kirika keneano yoinifo iskafakī Niospa meka: ‘Nōa nō meka fetsafaxō nō yoitiroma: “Ē afara afeskara faito, ea Niospa kexei,” ixō nō shinātiroma. Akka, “Niospa ea amapaiyai keskara nā fisti ē atiroki Niospa ea kexenō,” ixō shinākāfe,’ ikaki na kirika keneano,” Jesús fani.

⁸ Askata Satanás Jesús iyoni māchifā mānānē. Arixō ūimani nā maifo tii sharafinakōia. ⁹ “Óipo. Mī ea ratokonō mai chachixō, ‘Mī ēfe ifoki,’ mī ea faito na maitio keyokōi ē mia inātiro mī āfe ifo inō,” fani.

¹⁰ Askafaito Jesús kemaní: “Satanás. Emakinoax katāfe. Ē mia ifofaimakai. Na kirika kenea ano Niospa meka yoimisto iskafani: ‘Nā nōko Ifo Nios fisti nō ratokonō mai chachixō nō yoitirokī, nā fistimāi nōko Ifokē,’ ” fani.

¹¹ Askafaino Satanás Jesús makinoax kaino Niospa āfe ājirifo akiki fotonifo pimaxikakī.

*Galilea anoxō Jesús ato yoikī taefani
(Mr. 1.14-15; Lc. 4.14-15)*

¹² Akka mā Juan sorarofāfe karaxa mēra iki-mana nikata Jesús Galilea mai ano anā oni.

¹³ Nazarete anoax Capernaúm ano nokoni ano ixiki. Nā Galilea īa kesemē Capernaúm ini. Nānori yora fetsafori osia ini. Zabulonōfo fe Neftalifo ano ikafo ini. ¹⁴⁻¹⁶ Isaías kirika kenekī yoini keskakōi Jesús nānō ipaoni. Isaías kirika kenekī iskafani:

Zabulonōfo fe Neftalifo āto mai ano ikafo īa Galilea ano. Faka Jordán okiri chai poketa nānō judeofoma fakish mēra ika keskara, Niospa meka nikakatsaxakakima. Fakish mēra ika keskara ifiakaxō, oa koshi penai keskara

Õixikani. Fakish mēra ipafikeranaxakakī atoki penarisatani, ixō Isaías a inōpokoi yoikī Jesúsnoa keneni. Nāskarifiai omiskōipakenakafo mēra ikeranafo. Askafikeranafono atoki Jesús nokoaitīa nā Ifofaafo tii ato nimapakenaka.

¹⁷ Anoxō Jesús ato yoikī taefakī iskafani: “Mā chaima nōko Ifo Nios xanīfo finakōia oi kiki. Nāskakē shināmitsayanā māto chaka xatekāfe. Afaa chakafatamaroko Niospa meka nikakōikāfe,” ixō Jesús ato yoini.

Jesús cuatro feronāfake kenani tarafanāfānē foe fimisfona ãfe inakōi inōfo

(*Mr. 1.16-20; Lc. 5.1-11*)

¹⁸ Ato yoita Jesús Galilea īa kesemē kani. Kakī fichini Simón yafi onefetsa Andrés. Simón ãfe ane fetsa Pedro ipaoni. Nā rafeta tarafanāfānē fimisfo inifo, ãto tarafanāfā faka naki poteaifāfe. ¹⁹ “Efe fokāfe. Māfi tarafanāfānē fimiskī. Mā foe ichapa rasi tarafanāfānē fiai keskari fakī iskaratīari mā ekeki yora ichapa efexii ē ãto Ifo inō,” ixō Jesús ato yoini. ²⁰ Ato askafaino tarafanāfā fafaikani afe fonifo.

²¹ Askata ori chaimashta kaxō Zebedeo fake raferi fichini, Santiago yafi Juan. Nā rafeta ãto apa feta kanōa nakixō tarafanāfā itipinī fanifo, kishifakākī. Nā raferi, “Efe fokāfe,” Jesús ato fani. ²² Ato askafaino ãto apa kanōa ano nīchifainifo Jesús fe fokakī.

*Jesús yora ichapafo tāpimani
(Lc. 6.17-19)*

²³ Mā askafaxō afe foafono nā Galilea anoafō kafāsakī Niospa meka ato yoini. Judeofāfe

ichanāti pexe mēraxō Jesús ato Niospa meka shara yoisharakī iskafani: “Itipinīsharakāfe. Nios nonoax māto xanīfo ipai kikī,” ixō ato yoifofāsafani. Askatari a isinī ikaifo fetsa fetsatapafo ato sharafāpani. ²⁴ Askafaano nikakaxō Siria mai anoafó isinī ikaifo akiki efenifo ato sharafapanō. Isinī ikaifo fetsa fetsatapafo akiki efenifo. A yōshi chaka ãto mēra naneafori ato sharafani. A nīsoafori efeta, a finimismafori efeta, a chatofori efenifo. Ato keyokōi sharafapani. ²⁵ Askafaito yorafā rasichi chīfafainifo. Atiri Galilea anoax fonifo, atiri Decápolis anoax fonifo, atiri Jerusalén anoax fonifo, atiri Judea anoax fonifo, atiri faka Jordán okirinoax fekāta Jesús chīfafainifo.

5

Machi mānānēxō Jesús ato yoini (Lc. 6.20-23)

¹⁻² Yorafā rasi akiki feaifono õi Jesús ato paxafāini kaax, machi pochinī tsaoni. Tsaoano ãfe meka tāpipaimisfo akiki fenifo. Æfe meka nikai fekani. Akiki feafono ato yoikī iskafani:

³ “Fētsa ãto shinā mēraxō shinākī iskafax: ‘Ēakai ē isharatiroma. Ē Nios yopakōi,’ ikaito Niospa inimamaxii māmāi Nios Ifo sharafaino ãfe fakekōi inō.

⁴ “Fetsa shināmitsakōifiaino chipo Niospa noikī inimamaxii.

⁵ “Fetsa kakapaimisma imisno Niospa inimamaxaraxii. ‘Keyokōi maitio atonā ixii,’ ixō Niospa yoiyoni keskara atonāri ixii.

6 “Fētsa Niospa meka noikōikī Niospa ato imapaiyai keskara shara ipaikōikani, nā keskarafo Niospa ato inimamaxii.

7 “Fētsa fetsafori noikī ato sharafaito Niospatāpia. Nāskakē ari Niospa noikī axosharapakenaka inimamaki.

8 “Fētsa Nios shināsharakī, āfe ōiti mēra afaa chaka shinātama Nios fisti shinākī chipo Nios ōixii. Nāskax inimakōixii.

9 “Akka noikaspa faatanāifono fētsafāfe ato raenāfaano, nāfo Niospa ato yoikī iskafaxii: ‘Mā ēfe fakefo,’ ixō ato yoiaino inimakōixikani.

10 “Fētsa Nios Ifofasharapaiyaino, fetsafāfe ato omiskōimafiaifono, Epa Niospa kexesharakōiano nāskakē inimakōixii.

11-12 “Mā ea Ifofakē fetsafāfe mato īchakani, mato omiskōimayanā askatari matoōnoa meka chaka yoikani meka fetsa fetsatapafo. Nā mato chakafaifo keskafakīri māto xinifāfe nā Niospa meka ato yoixomisfori ato chakafapaonifo. Nāskakē inimasharakāfe eōxō matori chakafakani kiki. Mā askaito Niospa afara sharafo mato mekexona nai mēranoa mātonā inō,” ixō Jesús afe imisfo ato yoini.

*“Mā tashi keskarata askatari mā pena keskara,”
ixō a Ifofaafō Jesús ato yoini
(Mr. 9.50; Lc. 14.34-35)*

13 Anā Jesús ato yoini iskafakī: “Māfi nono mai anoax tashi keskaraki. Nāskakē shinākāfe. Tashi sharakē nō meetiro. Akka tashi sharaya-makekai nō shara meetiroma. Nāskarakai tsoa pishta fichipaima. Mā paispakē anā nō pitiro. Nāskakē nō potatiro. Nāskarifiai mā tashi keskara.

Mā nono mai ano isharaino yorafāfe mato ūikani inimatirofo. Askafixō mā Nios anā Ifofasharaya-maito matoōxō tsōakai tāpitirofoma Niospa meka shara. Mā tashi paispa keskarakē mato potatirofo. Iskafakī yoitirofo: ‘Mā chakafoki nonoax fotakāfe. Mākai afaaama,’ ixō yoitirofo.

¹⁴ “Nāskatari mā oa luz peeikai keskarakī. Akka pexe rasi māchi keya mānānēnoax onetiroma. Chai ixō penakōi nō ūitiro. Nāskarifiai matoōxō yorafāfe xafakīa eōnoa nikatirofo. ¹⁵ Nāskafakīri tsōakai fakishaino ūipaifikī luz fepotiroma. Tapo kamaki luz ūtaxō kēsho fepotiroma. Askatamaroko tapo kamaki fomākīa nō ūtaxō tsāotiro a pexe mēra ikafāfe ūisharanōfo. ¹⁶ Nāskarifiai isharakāfe. Mā askaito mato ūikakī tāpitirofo mā eōnoax xafakīa isharakē. Askata māto Epa Nios nai mēra ikano aōnoa yoikī iskafaxikani: ‘¡Aicho! Na yorafo Niosnoax isharakōimisfo. Āto Nios sharakōi,’ ixō yoixikani,” Jesús ato fani yoikī.

Jesús ato yoini a Niospa shināmanaino Moisés kenniōnoa nikasharakōinōfo

¹⁷ Anā Jesús ato yoini: “Mā shināiraka iskafakī: ‘A Moisés Niospa shināmanaino keneni, askatari a Niospa meka yoimis fetsafāferi kirika kenenifo afo Jesús noko nikamakaspai,’ ixō mā shināiraka. Anori shināyamakāfe. Ēkai Moisés feta a Niospa meka yoimis fetsafāfe kenenifo keskara ē potayoi onima. Askatamaroko nā kenenifo keskara ē ato tāpimaxii ē fotoni nai mēranoax. ¹⁸ Akka ē mato xafakīa yoi. Ea nikasharakāfe. Nai fe mai keyoyoamano a Moisés yoini keskara tsōa fetsafatiroma. Askatari afaa nō potatiroma.

Akka mā keyokōi mitokomeano, mai fe nai keyoxii. Mā afama mīshtifo keyoano nō anā Moisés mekari nō yopaxima. ¹⁹ Akka fētsa Moisés meka nikasharayamaxō fetsafori ato meka chaka tāpimanaino nikakaspamisfo a Moisés keneni keskara. Nā feronāfake Epa Nios ika ariax anā afaa itiroma. Nāskafekē fētsa Niospa meka nikasharataifakī fetsafori Niospa meka xafakī yoiax Epa Nios ika anoax afe xanīfo itiroki. ²⁰ Askano nā fariseofo fe a Moisés yoikī kirika keneni keskara ato tāpimamisfo, ‘Nōfi sharakōi,’ ifiamisxakakī Niospa yoini keskara keyokōi nikafoma. Akka a Moisés yoikī keneni keskara nikakōikanaxma tsoa Epa Nios ika ari nokotirofoma,” ixō Jesús ato yoini.

*“Óitifishkiyamakāfe,” ixō Jesús ato yoini
(Lc. 12.57-59)*

²¹ Anā Jesús ato yoini iskafakī: “Mā mā nikamiskī a Moisés nōko xinifo ato yoipaoni keskara. Iskafakī ato yoini: ‘Tsoa reteyamakāfe. Mā fetsa retekē xanīfofo ano mato iyotirofo matori kopikiri retematirofo,’ ixō nōko xinifāfe yoinifo. ²² Mēstekōi anori yoifinikē ē mato meka fetsari mēstekōi yoinō. Ea nikasharakāfe. Fētsa fetsa īchaito mī xanīfofo ari iyotiro a omiskōimanō. Askatari fētsa fetsa chakafai iskafakī: ‘Mī afaa tāpiama. Mī tatimakōi,’ faito Niospa a omiskōipakenakafo mēra chiifā mēra potatiro anoax omiskōipakexanō.

²³⁻²⁴ “Nāskakē mā Nios kīfiti pexefā mēraxyō mā kīfipaikī mā iskafaki shināino: ‘Ooa, ē fetsa chakafaa ē raefama,’ ixō shinākī, anā Nios kīfixoma

nā mā Nios ināpaifafāinai fetsa ano koshi fotakāfe. Akiki nokoxō yoisharafe anā mikiki raenō. Nāskaxō anā mā Epa Nios kīfitiro.

25 “Mā fetsa nimiano matoki oxō mato iskafatiro: ‘Mī ea nimia. ¿Afetīa mī ea kopifaimē? Mī ea kopifayamaito ē mia xanīfo ano iyoikai,’ mato faito, xanīfo ano kayoxoma koshi raefakāfe. Akka mā askafayamaino xanīfo ano mato iyotiro. Mā mato iyoano xanīfāfe policia yoitiro iskafakī: ‘Na feronāfāke fetsa nimiakī kopifaamaki, karaxa mēra ikimafe,’ fatiro. **26** Ë mato paraima. Fētsa mato karaxa mēra ikimanano mā fena tseketiroma. Akka nā mā nimia kopifatīa mā tseketiromo,” ixō Jesús ato yoini.

“Māto ūfikōima chotapaiyamakāfe,” Jesús ato fani

27 Anā Jesús ato yoini: “Mā mā nikamis a nōko xini Moisés yoini keskara. Iskafakī ato yoini: ‘Māto ūfima chotayamakāfe. Askatari kēromāri māto fenema chotamayamakāfe,’ ixō ato yoini. **28** Nāskara chanīma. Nāskakē ēri mato yoi, fētsa ūfe ūfima ūikī ūfe shinā mēraxō shināi: ‘Ë na kēro chotapai,’ ixō shinākī ūfe shinā mēraxō chotai.

29 “Akka māto fēro ūikī mā chakafatiro. Nāskakē afara chaka ūiyamakāfe afara chakafaxikakima, nā nōko fero tsekaxō nō ūitiroma keskafakī. Mā māto chaka xateyamax omiskōipakenakafo mēra mā katiro. Akka mā māto chaka xateax mā Nios ika ari kaax mā afe ipaxatiro. Askara shara. **30** Nāskarifakī māto mēke kayakai aōxori mato afara chakafamakē, mextemekāfe. Mā askafax shara mā itiroki. Nāskarifakī māto chaka xatekāfe nā mā mextemeia keskaraxō. Akka mā māto chaka xateyamax, nā omiskōipakenakafo mēra mā katiro.

Akka mā māto chaka xateax, Nios ari mā kaax afe mā ipaxatiro. Askara shara,” ixō Jesús ato yoini.

*Feronāfake ãfe ãfi fe enēnātirofoõnoa Jesús ato yoini
(Mt. 19.9; Mr. 10.11-12; Lc. 16.18)*

³¹ Anā Jesús ato yoini: “Nāskatari Moisés nōko xinifo yoini iskafakī: ‘Fētsa ãfe ãfi potaxikī a potay-oxoma iskafatiro kirika kenexō: “Ē anā mia fipaima. Ē mia eneikai,” ixō kenexotiro,’ ixō Moisés ato yoini. ³² Akka anori Moisés yoifinikē anā meka fetsari ē mato yoinō. Tsōa ãfe ãfi chotayamafiano, feronāfake ãfe ãfi eneano nā kēro feronāfāke fetsa fe chotanāi chakanai. Askatari feronāfake fētsa nā kēro fīax chakanai ãfe ãfikōima chotai,” ixō Jesús ato yoini.

“A mā yoiyomis keskara akāfe,” ixō Jesús ato yoini

³³ Askata anā Jesús ato yoini: “Mā mā nikamis a Moisés nōko xinifo yoini keskara. Ato iskafakī yoipaoni: ‘A mā Nios yoiyomis keskara axosharakāfe. A mā yoiyomis keskara Epa Niospa mā nikakī akka mā ayamano nā chakakōi itiro,’ ixō Moisés nōko xinifo yoini. ³⁴ Akka nānori ato yoifinikē, ēri mato yoisharanō. Nikakapo. Mā fetsafo yoiyomis keskara axosharakāfe. Iskafakī yoiyamakāfe: ‘A ē mato yoiyoa keskara ē axii. Ē mato yoiyoa keskara ē ayamaino Epa Niospa ea omiskōimatiro,’ ixō yoiyamakāfe. Askatari, ‘A ē mato yoia keskara ē akēma keyokōi nai mēraxō ea omiskōimatiro,’ ixō yoiyamakāfe. Akka nai mēranoax Epa Nios xanñfo finakōia iki. Nāskakē anori nō yoitiroma. ³⁵ Askatari, ‘A ē mato yoiyoa keskara ē ayamaino nono mai

anoafāfe ea omiskōimatiro,’ ixō anori yoiyamakāfe. Keyokōi mai ano Epa Niosnā. Askatari, ‘A ē mato yoiyoa keskara ē ayamaino a Jerusalén anoafāfe ea omiskōimatiro,’ ixō anori yoiyamakāfe. Nā Jerusalén nōko xanīfo finakōi Niosnā. ³⁶ Askatari, ‘A ē mato yoiyoa keskara ē ayamaino ēfe māpo ea omiskōimatiro,’ ixō yoiyamakāfe. Akka nōa nōko māpo shināxō nōko foo nō fetsafatiroma oxo inō, askatari fiso inō. Epa Nios fistichi askafatiro. ³⁷ Akka fetsafo parayamakāfe. ‘Ē mia axōikai,’ ixō axokāfe. Askatari, ‘Ē mia axōima,’ ixō axoyamakāfe. ‘A ē yoiyoa keskara ē ayamaino afaa ranā ea omiskōimatiro,’ ixō anori yoiyamakāfe. Mā askara yoikī mā chakafai,” ato fani.

*“Tsoa kopiyamakāfe,” Jesús ato fani
(Lc. 6.29-30)*

³⁸ Anā Jesús ato yoini iskafakī: “Mā mā nikamiski a nōko xinifo Moisés yoini. Iskafakī ato yoini: ‘Fētsa mato fero tsēkaito, kopikiri mā fero tsēkatiro. Askatari mato pitī tēkeaito, pitiri mā tēketiro,’ ixō Moisés yoini. ³⁹ Akka nōko xinifo anori yoifinifono, ē mato meka fetsa yoinō. Ea nikakapo ē mato yoinō. Fētsa mato chakafayanā mato tapasaito, ‘Takai fetsari ea afe,’ fakāfe mato tāpinōfo mā ato kopiyamaito. ⁴⁰ Fētsa mia xanīfo ano iyoxō mia rapati fiapaiyaito, ināfe fotanō. Mī chōpari ināfe. ⁴¹ Xanīfo iyamakī soraronō, ‘Ea pisha chaima foxōikafe,’ mato fafiaito, mā chai foxotiro. ⁴² Akka fētsa mato afarafo yōkaito inākāfe. ‘Ea ināyope,’ mato faito ināfe fīshkoyamakāfe,” ixō Jesús ato fani.

*“Mato noikaspafiaifono māroko ato noikāfe,”
Jesús ato fani
(Lc. 6.27-28, 32-36)*

⁴³ Anā Jesús ato yoini iskafakī: “Askatari mā mā nikamis a nōko xinifo yoipaonifo keskara. Iskafakī ato yoipaonifo: ‘Māto kaifo noikāfe. Akka a mato noikaspaiifo ato kopikiri noikaspakāfe,’ ixō nōko xinifo yoipaonifo. ⁴⁴ Anori yoifinifono, akka ē mato yoi a mato noikaspaiifo ato kopikima ato noikāfe. Askatari ato axosharakāfe. Askatari a mato omiskōimamisfo Epa Nios ato kīfixokāfe. ⁴⁵ Mā askafai Niospa fake mā iki. Akka Niospa xini onifani yora chakafoya, yora sharafo ato chaxanō. Askatari oiri imani nā yora sharafoya a yora chakafori ato onifaxoni. Nāskakē māri a mato chakafaifoya a mato sharafaifo keyokōi ato noikāfe. Nāskax mā Niospa fake ikikai. ⁴⁶ Akka a mato noiaifos mā ato noia fetsafo noiyamata askarakai sharama. Akka yora chakafo a ato paraxō kori ichapa ato fīamisfori aska famis. Mā askaino Nios matoki inimaima. ⁴⁷ Mato fe yorafos mā noia askarakai afaama. Akka a Nios Ifofaafomari nāskarifiakani aa ranāri noinākani. ⁴⁸ Nāskakē Epa Nios nai mēraxō yorafo noiai keskafakī māri yorafo keyokōi noikāfe. A Epa Niospa shināsharamis keskafakī māri askafakāfe,” ixō Jesús ato yoini.

6

*“Afaamaisfori ato noikī afara ato ināsharakāfe,”
Jesús ato fani*

¹ Anā Jesús ato yoini iskafakī: “Mā fetsafo sharafaino, ‘Nā feronāfake sharakōi ea fanōfora,’

ixō anori shināyamakāfe yorafāfe ferotaifi. Mā askaino yorafāfe, ‘Sharara,’ mato fafiaifono, akka Epa Nioskai matoki inimatiroma. Nāskaxō mato afaa inātiroma. ² Nā ãa keparanāmisfo keskara iyamakāfe. Afāfe nōko kaifāfe ichanāti pexe mēraxō afaamaisfo afara ato ināmisfo, ‘Sharara noko fanōfora,’ ikaxō. Askatari fofāsakakī afaamaisfo ato afara ināfōfāsafamisfo, ‘Noko yoisharanōfora,’ ikaxō. Akka askafafiaifono Niospa ato afaa ināxima. ³ A afara yopaifo mā afara inākī tsoa yoiyamakāfe tsōa tāpiyamanō. ⁴ Akka tsōa ōiyamaino a afaamaisfo mā ato ināino Epa Nios matoki inimani. Nāskaxō mato afara axosharatiro,” ixō Jesús ato yoini.

*“Epa Nios kīfikī iskafakāfe,” ixō Jesús ato fani
(Lc. 11.2-4)*

⁵ Anā Jesús ato yoini iskafakī: “Mā Epa Nios kīfiaitīa a chanīmisfāfe kīfimisfo keskara iyamakāfe. Akka afāfe nōko kaifāfe ichanāti pexe mēraxō yorafāfe ferotaifi Epa Nios kīfimisfo: ‘Noko ōinōfora,’ ikaxō. Epa Nios shinātamaroko ato ōimapaike. Yorafāfe ato ōiaifono askamisfo. Akka Epa Nios atoki inimaima. Nāskakē ato afara shara ināxiima. ⁶ Akka māri ato keskara iyamakāfe. Mā Nios kīfikī tsōa mato ōiyamaino nānoxō Epa Nios kīfikāfe. Māto pexe kene mēra ikixō tsōa mato ōiyamaino nānoxō Epa Nios kīfikāfe. Akka yorafāfe mato ōiyamafaino Epa Nios fistichi mato nikatiro. Nāskakē matoki inimai. Nāskaxō afara shara mato ināxii.

⁷ “Akka a Nios chanīmara faafāfema kīfimisfo keskayamakāfe. Nāfāfe mēxotaima nā meka fisti yoiri famisfo. ‘Nō na meka fisti yoirifaito noko

Epa Niospa nikai,’ ixō shināmisfo. Askafiaifonokai Niospa a keskara meka nikapaima. ⁸ Akka māri ato keskara iyamakāfe. Mā Epa Niospa tāpiakī mā afara yopaito, mā yōkayoamano. ⁹ Akka mā kīfikī iskafatiro:

Epa Niosi, mī fisti sharafinakōia. Mī nai mēra ika. Nō mia noikōi. ¹⁰ Nai mēra mefe ikafo mī ato yoiaito mia nikakōimisfo. Akka nono mai anoxori nā mī noko amapaiyai keskara nō atiro. Na nono mai ano ikafāfe keyokōichi mia Ifofanōfo. ¹¹ Nā pena tii a nō piai noko ināfafāife nō afaa yopayamanō. ¹² Nō afara chakafaito nōko chaka noko soaxōfe nā noko chakafaifāfe nō ato raefai keskafakī. ¹³ Nokoki Satanás chaka omayamafe, askakimaroko nomakinoa pōtafe nō nikayamanō,

ixō kīfikī iskafakāfe.

¹⁴ “Akka fetsafāfe mato chakafaifono mā ato raefai keskafakī Epa Nios nai mēranoato mā fetsafo raefai keskafakī matori chaka soaxotiro. ¹⁵ Akka mā fetsafo raefayamaito Epa Niospari mato chaka soaxotiroma,” ixō Jesús ato yoini.

Foni tenemisfoōnoa Jesús ato yoini

¹⁶ Anā Jesús ato yoini iskafakī: “Ē mato yoiyonō. Mā foni tenei oa shināmitsai keskara māto femānā iyamakāfe a āa keparanāmisfo ikaifo keskai. Afāfe foni tenekani āto femānā shināmitsai keskara ikani yorafāfe ato ōikani. Askatari foaromekanima yorafāfe ato ūinōfo. Nāskakē Epa Niosnoa shinākanima. Askaifono Epa Nios atoki inimaima. Nāskakē ato afaa ināima. Akka māri foni tenei ato keskara iyamakāfe. ¹⁷⁻¹⁸ Akka mā foni tenei mā Nios shināyanā mā fechokometiro. Askatari fōxti mā foaromesharatiro. Nāskakē Epa Nios

fistichi tāpitiro yorafāfe tāpiafomano. Mā askaito yorafāfe tāpitirofoma mā foni teneaito. Akka Epa Nios fistichi tāpitiro. Nāskakē Epa Nios matoki inimatiro. Askatari mato afara shara ināxii,” ixō Jesús ato yoini.

*“Epa Nios ika anoxō afara sharakōifo mato mekexona,” ixō Jesús ato yoini
(Lc. 12.33-34)*

¹⁹ Anā Jesús ato yoini iskafakī: “Nono mai anoxō afama mīshti ichapa mekeyamakāfe. Mato nakaxa pīaino mā fenotiroki. Askatari chakanai fetsetiro. Askatari yometsofo māto pexe mēra ikixō māto afama mīshtifo keyokōi mato fiano mā fenotiro. ²⁰ Akka afama mīshti noitama Nios noikāfe. Nā mato yoini keskara akāfe. Mā akiki nokoaito nā mato afara sharakōi mekexona mato ināxii. Akka ono nai mēraxō afama mīshti mato mekexona, a nakaxa mato pīatiroma. Askatari chakanaima. Askatari anā māto pexe mēra ikiax tsoa yometsotiroma. ²¹ Akka māto afama mīshtifo noikī mā shināfafāini. Nā māto afama mīshtifo mā shināfafāinai keskafakī Niosri shināfafāikāfe, a noikī yonoxosharakāfe,” ixō Jesús ato yoini.

*“Nōko ōiti sharakē nō shināsharakōitiro. Akka nōko ōiti chakakē nō shināsharatiroma,” ixō Jesús ato yoini
(Lc. 11.34-36)*

²² Anā Jesús ato yoini iskafakī: “Anā ē mato meka fetsari yoinō mā tāpikōinō. Akka nōko fero rafeta nā rāparinī chai chaxai keskarakē, nōko yora shara itiro. Nāskarifiāi nōko fero sharano nō xafakīa ūisharatiro. Nāskatari nō isharakōitiro. ²³ Akka nōko fero chakakē nō ūisharatiro. Fakishkōi itiro. Nāskarifiāi nōko ōiti mēraxō nō

chaka shinākī nō afara chakafamis nō itiro. Akka ōisharakāfe. Mā Epa Nios shināi xafakīa ifiaxō āfe meka kachikiri faxō mā anā xafakīa shinātiroma. Fakish keskara mā itiro,” ixō Jesús ato yoini.

*“Nōko afama mīshti noisharatama nō Nios noisharakōitiro,” Jesús ato fani
(Lc. 16.13)*

²⁴ Anā Jesús ato yoini iskafakī: “Tsōa āfe ifo rafe yonosharaxotiroma. Fetsa noikaspata, fetsa noisharatiro, nā yoiai keskarakōi axotiro, akka a fētsa amapaiyai keskara axotiroma noikaspatiro. Nāskarifiaki mā kori fisti shinākī mā Nios shinātiroma. Nāskatari Epa Nios fisti shinākī mā kori noitiroma,” ixō Jesús ato yoini.

*“Epa Niospa āfe fakefo kexesharamis,” ixō Jesús ato yoini
(Lc. 12.22-31)*

²⁵ Anā Jesús ato yoini iskafakī: “Anā ē mato yoisharanō. Ea nikasharakāfe. Shināchakayamakāfe. Nō afaa piyamata, afaari nō ayaima iyamakāfe. Askatari afaari nō safeima ixō shināchakayamakāfe. Akka a nō piaitokai noko imasharatiroma. Askatari a nō safeatori nōko yora noko imasharaxotiroma. ²⁶ Akka shinākapo. Peyafāfe afaa fanamisfoma. Afaari topimisfoma. Askaxori afaa mekemisfoma. Nāskafekē Epa Niospa ato pimamis. Akka nā peyafō afaayamafoiakē Epa Nios nai mēra ikato ato pimamis. Akka Niospa mato noikī nā peyafō finōmainīfōfā mato kexesharakōimis. ²⁷ Nāskakē, ¿afeskakī mā shināchakaimē? A nō shināchakaitokai

pena fisti noko anā nimatiroma. Nāskakē afaa shināchakayamakāfe.

²⁸ “Askatari iskakī shināyamakāfe: ‘Ooa. ¿Fanīa ē rapati fitiromē safexiki?’ ixō anori shināyamakāfe. Akka shinākapo afeskax charofo foaikamakī. Nā charofāfe yonokanima. Askatari xapo toro atirofoma rapati faxikakī. ²⁹ Nāskafiax charofo sharamīshti foaikani. Nāskarari xanīfo Salomón rapati sharafinakōia safefixō nā charofo finōama. ³⁰ Akka Niospa nafefo sharashtafo onifani. Sharafiano nō sepakī xateano natiro. Nāskaxō nō koofatiro. Akka Niospa nafefo finōmainīfotā mato noikī mato rapati safematiro mato kexesharaxō. Akka mā shināchakakī mā Nios chanīmara fasharaima. ³¹ Nāskakē shināchakayamakāfe. Shinākī iskafayamakāfe: ‘Ooa. Ē fonāiki a ē piai keyoano, a ē ayairi keyoano koriyaxomari ē afaa safeima,’ ixō anori shināchakayamakāfe. ³² Akka nā Nios Ifofaifāfema iskara shināmisfo. A piai fisti shinākata, a safepaiyaifori shināmisfo. Akka Epa Niospa mā mato tāpia afarafo mā yopaito. ³³ Nāskakē Nios māto xanīfoōnoa shinākāfe. A Niospa mato amapaiyai keskara nāskara fisti shinākōikāfe. Mā askafaito afara fetsa mā yopaito Epa Niospa mato ināxii. ³⁴ Nāskakē shināchakayamakāfe. Yoi iskayamakāfe: ‘Ooa. Ē tāpiama penama afara chaka afeskara afiaino. Ē nā keskara tenetiroma,’ ixō shināyamakāfe. Shinākī iskafakāfe: ‘Epa Niospa na penata ea kexesharamis keskafakī penamari ea kexesharai,’ ixō nānori shinākāfe,” ixō Jesús ato yoini.

7

*“Fetsafo mekafakī chakafayamakāfe,” ixō Jesús ato yoini
(Lc. 6.37-38, 41-42)*

¹ Anā Jesús ato yoini iskafakī: “Mēxotaima fetsafo mekafayamakāfe iskafakī yoikī: ‘Naato afara chakafakī Niospa omiskōimapainō,’ fakī. Akka mā ato askafayamaino Niospari mato mekafatiroma iskafakī yoikī: ‘Na yorafo chakafo,’ mato fatiroma. ² Akka māri nāato akai keskafakī afara mā chakafaito, matori Niospa omiskōimaxii. Akka mā fetsafo afara ināsharakēma Niospa matori afaa ichapa ināxima, mā ato afara ināsharakōikēma. ³ ¿Afeskakī ifi pasta pishta fetsa feronaki ikano mā ōimē, māroko ifi pasta efapa feostamefixō? ⁴ Akka, ¿mā shināimamē a mā ifi pasta efapa feostamea? Akka, ¿afeskakī mā fetsa iskafaimē?: ‘Yamā, ē mia fixonō a mī ifi pasta pishta fero naki ika,’ fakī, mākōi mā kakamepaimis. Mākai afaa tāpiama. ⁵ Nāskax mā chanikōi mā ato parapaimis. Akka ē mato yoinō ea nikakapo. Akka māto fero mēranoa a ifi pastafā mā feostamea tsekayokāfe. Nāskaxō ōisharakī, a fetsafo ifi pasta pishta feronaki ika mā tsekaxotiro. Nāskarifakī māto chaka xateyamaxō mā fetsafo chaka xatematiroma. Akka māto chaka xatexō fetsafo mā chaka xatematiro.

⁶ “Ē meka fetsari mato yoinō mā tāpinō. Paxta pōfe nō nami shara ināpaifiaino noko keyotiro mifiki. Askatari kochi nō afara shara ināino peama peamakī chakana fatiro. Nāskari fakī yorafāfe Niospa meka shara nikakaspakī chakafatirofo, Epa Nios chakafakī mekafakakī. Askaifono Epa

Niospa meka shara anā ato yoipaiyamakāfe,” ixō Jesús ato yoini.

“Nō Epa Nios afara yōkaito noko inātiro,” ixō Jesús ato yoini

(Lc. 6.31; 11.9-13)

7-8 Anā Jesús ato yoini iskafakī: “Nāskakē ē mato yoi, afara fichipaikī Epa Nios yōkakāfe mato ināi kiki. Fena fena kakīma manakāfe nā Epa Niospa mato ināitīa. Nāskakē Epa Nios kīfifafāikāfe mā kīfiaito mato ināi kiki. Akka nā yōkai Epa Niospa afara shara ināxii. Nāskarifiakī fētsa afara shara fenaito Epa Niospa fichimatiro. Nāskarifiakī fētsa Epa Nios kīfiaito ināsharakōixii.

9 “Akka māto fake mato yoa yōkaito, ¿mā tokiri inātiromē? Maa. Mākai māto fake mā askafatiroma. **10** Askatari, ¿māto fāke mato foe yōkaito mā rono inātiromē? Maa. Mākai māto fake mā askafatiroma. **11** Akka mā chakafixō māto fakefo kexesharaxō afara sharafo mā ato inātiro. Nāskarifikī Epa Nios nai mēranoato mā afara yōkaito mato kexesharakatsaxakī afara sharafo mato ināsharaxii nā nai mēraxonā mato mekexona.

12 “Nā mā fichipaiyai keskafakī fetsafāfe mato axosharaifono, nāskarifikī māri fetsafo axosharakāfe. Moisés feta a Niospa meka yoimisfāfe nānori yoinifo kirika kenekakī,” ixō Jesús ato yoini.

Fepoti pishtaõnoa Jesús ato yoini
(Lc. 13.24)

13 Anā Jesús ato yoini iskafakī: “Meka fetsa ē mato yoinō. Nikakapo. Fepoti rafe iskarakī: Fepoti fetsa pishtaki nā fepoti pishta ikikāfe. Akka

nā fepoti fetsa efapa. Nā fepoti efapato fai efapa kaa. Nāskakē nā fai efapato yora ichapa fomisfo a omiskōipakenakafo mēra. ¹⁴ Akka fepoti pishta ano fai kaa, pishta fekax. Nā fai Nios ano nokoa nā fai atsō pishtakōi. Nāskakē ichapama aō fomisfo,” ixō Jesús ato yoini.

*Ifi āfe fimioxō nō tāpitiro afe keskaramākī
(Lc. 6.43-44)*

¹⁵ Anā Jesús ato yoini iskafakī: “Ōisharakāfe, a chanīaifāfe mato paratirofokī: ‘Nō Niospa meka yoimis,’ ixō mato paratirofo. Afāfe Niospa meka yoimisfomaki. Akka afofi ovejafo keskarafo fikanax akka āto shinā mēra poomā pōfefo keskarakōifo. Nāskakē ato fishtayamakāfe. ¹⁶ Akka mā tāpitiro afaa afeskafakanimākai. Akka ifi āfe fimioxō nō tāpitiro afe keskaramākī. Xopa foalkī moxaya foaitiroma. Askatari kachafi moxaya foaitiroma. Nāskaxō nō tāpitiro moxayafo ōikī xopakairokokē. Nāskarifikī nō tāpitiro kachafimāi moxayakē. ¹⁷ Akka ifi shara fimi sharaya itiro. Akka ifi chaka fimi chakaya itiro. ¹⁸ Nāskakē Ifi shara fimi chakaya itiroma. Ifi chakari fimi sharaya itiroma. ¹⁹ Akka ififo fimi sharaya iyamaito ifāfe reraxō koofatiro. ²⁰ Nāskakē a ato tāpimamisoōnoa mā ato tāpitiro sharafo iyamakani chakafo itirofo,” ixō Jesús ato yoini.

*“Akka keyokōi fotirofoma Epa Nios ika ano. Fisti rasi fotirofo,” ixō Jesús ato yoini
(Lc. 13.25-27)*

²¹ Anā Jesús ato yoini iskafakī: “Akka yora ichapato yoimis iskafakakī: ‘Jesús, mī ēfe Ifokōi,’ famisfo. Nāskafikaxō atirito ea Ifofamisfoma.

Nāskakē ēfe Epa Nios ika ari nokotirofoma. Ēfe Epa nai mēra ikato nā ato amapaiyai keskara akatsaxakakī nāfo ēfe Epa ari nokotirofo afe ipax-akakī. ²² Akka mā mai keyoaino nā onifanifo tii keyokōi Niospa ichanāfaxii. Nā nikakaspamisfo tii omiskōipakenakafo mēra ato potaxii. Nāskakē yora ichapafāfe ea yoikani iskafakakī: ‘Ifo, shināpo. Nō mī aneōxō nō yorafo yoimis. Mī aneōxori nō a niafaka chakafo yorafo mēra nanea nō ato makinōa potamis. Mī aneōxori nō afama mīshti famis yorafāfe atiroma keskafakī. Noko shināfe, Ifo,’ ixō ea yoixikani. ²³ Askaifono ē ato xafakīa yoixii iskafakī: ‘Mākai efe yorama. Māfi ato pāramiski. Afara chaka fisti mā famiski. Emakinoax fotakāfe,’ ē ato faxii,” ixō Jesús ato yoini.

*Pexe rafeōnoa Jesús ato yoini
(Mr. 1.22; Lc. 6.47-49)*

²⁴ Anā Jesús ato yoini iskafakī: “Akka nā ea nikaito nā ē yoiai keskara aki, nā yōra pexe fakī tāpixō mai chai pōkixō mai teikī pexe kishi nīchitiro keskafakī. ²⁵ Akka oi ikaino, pexe nāmā faka faitiro. Askatari nēfefakī pexe afeskafatiroma. Nāskakē pexe paketiroma mā mai teikōikimāi pexe kishi niano. ²⁶ Akka nā ē yoiaito ea nikafikī a ē yoiai keskara nikaima, askara yora nā yora tatimato pexe fakī mashi ano pexe fatiro keskarakōi. ²⁷ Akka oi ikaino faka faitiro. Askatari nēfefakī pexe potatiro. Nāskax pexe chakanatiro. Nāskarifiakī fētsa ēfe meka nikafikī ea nikaima afofi fenoi fetsekani. Nāskakē omiskōipakenakafo,” ixō Jesús ato yoini.

28-29 Nāskata mā Jesús mekai xateano yorafāfe nikakaxō, “¡Kee! Nikakapo. Nato tāpikī finakōia, a Moisés yoikī kirika keneni keskara ato tāpimamisfo keskarama, meka sharakōi nato yoi,” fanifo.

8

*Jesús yora rashkishiai sharafani
(Mr. 1.40-45; Lc. 5.12-16)*

1 Askata Jesús ato yoikī xateta māchi keya ariax tisirimepakeaito yorafāfe chīfafainifo afe fōkakī. **2** Jesús kaino feronāfake isinī iki rashkishi fetseax Jesúski oni. Akiki oxō ratokonō mai chachipakefofā yoini iskafakī: “Ifo, ea sharafapai kī mī ea sharafatiro,” fani. **3** Askafaino Jesús āfe mēkemā ramāyanā yoini iskafakī: “Ē mia sharafanō. Iskaratīa mī sharaikai,” faino, a rashkishi fetseai koshikōi sharatani. **4** Mā sharano Jesús nīchini iskafakī yoiyanā: “Mī tsoa yoiki. Akka nā ato Nios kīfixomis ispatāfe. Nāskaxō ovejanā fake foxō ināfe mia retexonō Moisés yoini keskafakī. Nāskaxō keyokōichi tāpinōfo a mī isinī imis mā mī sharano,” ixō Jesús yoini.

*Jesús sharafani romanō xanīfāfe āfe ina yonaito
(Lc. 7.1-10)*

5 Askafafāini Capernaúm ano kani. Nāno akiki soraro xanīfo nokoni a yonoxomis sharafamapai.

6 Nokoxō yoini: “Ifo, a ea yonoxomis isinī iki. Ēfe pexe ano rakax omiskōiferoikima,” fani.

7 Askafaino, “Ē kanōkī sharafaxikī,” fani.

8 “Ifo, ēkai afama. Akka mī tsoa keskarama. Mī finakōiakī ēfe pexe ano kayamafe. Mī mekapa a ea yonoxomis ea sharafaxōfe nonoxō. **9** Akka eari

ẽfe xanifafe yonomamis. Ëri sorarofo yonomatiro. ‘Katäfe,’ ẽ faino karisatiro. Askatari, ‘Ekeki ofe,’ ẽ faino ekeki orisatiro. Nãskakẽ a ea yonoxomis afara ea axõfe ẽ faino ea axotiro. Akka mĩ afama mĩshti fatiroki. Mĩmekapa a ea yonoxomis ea sharafaxõfe,” ixõ yoini.

¹⁰ Askafaito nikakĩ a afe foafo Jesús ato yoini: “Kee, nikakapo. Na feronãfake israeliyamafixõ ea chanimara fakĩ finakõi fetsafo keskarama. Akka Israel anoafafe ea iskafamisfoma chanimara fakakĩ. ¹¹ Ë mato xafakia yoinõ. Na maitio ano ikafo Nios chanimara fakanax nõko xinifo Abrahamnõ Isaacanõ Jacobonõ ichanãxikani Nios yorafo ixikakĩ. ¹² Akka atiri nõko kaifo nã israelifo Niospa afe yorafo ato imapaifiaino chanimara fakanima. Nãskakanax Nios ika aña nokotirofoma. Niospa ato fakishifã mëra potaxii. Anoax eaiyanã fasi omiskõixikani,” ixõ Jesús ato yoini.

¹³ Nãskata Jesús yoini soraro xanifo: “Mĩ pexe ano katäfe. Mĩ ea chanimara faino a mia yonoxomis mä sharaki,” fani.

*Jesús Pedro rayos sharafani
(Mr. 1.29-31; Lc. 4.38-39)*

¹⁴ Askata Jesús Pedro pexe ano kani. Nãno Pedro ãfe rayos yõxafo yonai oxati kamaki raka ini. ¹⁵ Jesús õikĩ ãfe mëkemä ramäni. Ramäino ãfe yona matsirisatani. Mä Jesús sharafaano anã yonanima. Mä sharaxõ fininãkafäta Jesús pimani.

*A isinĩ ikaifo Jesús ato sharafani
(Mr. 1.32-34; Lc. 4.40-41)*

¹⁶ Nãskano mä xini kaino a isinĩ ikaifo Jesúski efenifo ato Jesús sharafapanõ. Atiri a niafaka chakafo ato mëra nanea Jesús ãfe mekapa ato

makinoa pōtapakeni. Keyokōi Jesús ato sharafapani. ¹⁷ Nānori Niospa meka yoimisto Isaías a inōpokoai yoikī kirika kenekī iskafani: “Nō isinī imisno Cristo mā noko sharafaa. Askatari nā noko pāefaifo nomakinoa mā noko potaxona,” ixō Isaías kirika keneni keskara Jesús ani.

*A afe fopaimisfoōnoa Jesús ato yoini
(Lc. 9.57-62)*

¹⁸ Askata Jesús ūini yorafā rasi akiki feaifāfe. Askaifono aōxō tāpimisfo yoini iskafakī: “Okiri nō ūamāfā pokefainō fokāfe,” ato fani. ¹⁹ Akka Jesús kayoamano a Moisés yoikī kirika keneni keskara ato tāpimamis akiki oxō yoikī iskafani: “Maestro, ēri mefe kapai nā mī kai ari ēri mefe kafāsaxiki,” faito, ²⁰ Jesús kemani: “Akka maxoteneroa kiniya, peyafori naayafo akka ēkai pexe yama,” fani.

²¹ Askatari a afe kafāsamis fētsa iskafakī yoini: “Maestro, ea nīchiyofe ēfe epa naito ē maifayotanō. Chipo mia Ifofaxiki,” faito, Jesús kemani: ²² “Iskaratīa ea Ifofafe. Akka nā ea Ifofaafāfema yora nakē maifatirofo,” ixō Jesús yoini.

Jesús nefi yafi ūamāfā poo iki meseniaito nishpa fani

(Mr. 4.35-41; Lc. 8.22-25)

²³ Nāskata Jesús kanōanāfānē naneinīkafāni aōxō tāpimisfori afe naneinīfōfānifo. ²⁴ Ūamāfā pokefainaifono atoki nēfefā nokoni. Jesús kanōanāfā xaki mēra rakax oxano nefeyanā ūamāfā poo ini. Kanōanāfā faka fospikōini. ²⁵ Askaino aōxō tāpimisfāfe mōinifo iskafayanā: “Ifo, mā nō ūsaikai! ūNō ūsayamanō moife!” fanifo.

26 Askafaifono, Jesús ato yoini: “¿Afeskai mā rateimē? Mā ea chanīmara fasharama. Nāskakē mā ratei,” ato fani. Ato askafata, fininākafāta fāsikōi, “¡Nēfe, nishpafe!” fata, “¡Íamā, nishpafe!” fani. Askafaino anā Íamāfā feroinima. **27** Askafaito õikani yoinānifo: “¡Keel! ¿Na feronāfake afe keskaramē na nefe feta Íamāfānē ato yoiaito nikaifo?” ikanax yoinānifo.

*Feronāfake rafeta Gadara mai anoxō niafaka chakafo nanea-fono Jesús ato makinoa potani
(Mr. 5.1-20; Lc. 8.26-39)*

28 Askata Jesús okiri Íamāfā aõxō tāpimisfo feta pokefainax Gadara mai ano nokonifo. Nāno feronāfake rafe niafaka yōshi chaka nanekanax Jesúski nokonifo kinifā mēranoax. Nā rafe mesekōi ipaonifo. Nāskakē yorafāfe a ikafo ano tsōa ato finōtiroma ipaoni atoki mesekakī. Nā maiyafó ano nā rafe ipaonifo. **29** Nāskakē Jesús fichikanax fāsikōi fiisiyanā yoinifo: “Mīfi Niospa Fakeki. Akka, ¿mī noko afeskafaiyoamē? ¿Mī noko omiskōimaniyoamē?” Jesús fanifo.

30 Askafaifono chaimaxō kōchifā rasichi pinifo. **31** Nāskakē niafaka chakafāfe Jesús iskafanifo: “Mī nā feronāfake rafe makinoa mī noko potaimākai kochifo mēra noko nīchife,” faifono, **32** “Fotakāfe,” Jesús ato fani. Nāskax niafakafo feronāfake rafe makinoax tsekekanax kochifo mēra ikinifo. Nāskakē kochi rasi ichoax Íamāfā mēra keyopakeni. Nāskax āsai fetseni.

33 Askaito õikani a kochifo kexemisfo ichonifo. Mā pexefo tii ano nokokaxō ato yoinifo: “Nā feronāfake rafe nā niafaka naneafo rafe mā Jesús ato makinoa niafaka pōta. Askatari nōko kochifo mēra

ikimanano keyokōi nāfoya nōko kochifo ūamāfā mēra keyopakeax āsai fetsea,” ato fanifo. ³⁴ Ato yoiaifono nikakanax keyokōi nā pexefo tii anoax Jesúski fenifo. Akiki nokokaxō yoinifo: “Na nōko mai anoax katāfe,” fanifo.

9

Jesús yora finimisma sharafani (Mr. 2.1-12; Lc. 5.17-26)

¹ Askata Jesús kanōanāfā mēra nanekaini. ūamāfā okiri pokefaini kaax āfe mai ano nokoni. ² Nāno ikano a feronāfake finimisma yorafāfe akiki efenifo āfe ratatinī ratakaxō Jesús sharafanō ikaxō. Jesús ñini shināifāfe iskakakī na finimisma Jesús sharafai kiki ikaxō. Nāskakē a finimisma Jesús iskafani: “Efe yorashta, inimafe. Iskaratīa mē mia chaka soaxonaki,” fani.

³ Askafaino a Moisés yoikī kirika keneni keskara ato tāpimamisfāfe atirito nikakaxō āto shinā mēraxō shinānifo iskafakakī: “Natokai ato chaka soaxotiro. Nios fistichi ato chaka soaxotirokī. Akka nato noko feparapai, ‘Ē Niosra’ noko fapai,” ixō āto shinā mēraxō shinānifo. ⁴ Askaifono Jesús tāpixō a shināifo keskara ato yoini: “¿Afeskakī māto shinā mēraxō mā chaka shināimē? ⁵⁻⁶ Ēfi Cristokī ē yorafo ato chaka soaxotiro. Akka, ¿ē afaa fatiromē? Mē mia chaka soaxona ē fatiroraka. Askatari ē mia sharafaa ē fatiroraka,” ato fani. “Akka ē mato tāpimanō ē Niosxō mato chaka soaxotiro nono mai anoxō.” Nāskata Jesús a feronāfake finimisma yoini: “Fininākafata mī rakati fifaini mī pexe ano katāfe,” Jesús fani.

7 Jesús askafaino a finimisma fininākafāta ãfe pexe ano kani. **8** Askaito ōikani yorafo ratei fet-senifo. “¡Kee, ōikapo! Nios tsoa keskarama. Fāsi sharakōi. Nō ōimisma keskara mā noko rama ōimana. Niospa Yōshi Sharaõxõ na feronāfake finimisma Jesús ãfe mekapa mā sharafaa. Askatari ãfe chakari mā soaxona,” ikanax yoinānifo.

*Jesús Mateo ifini aõxõ tāpimis inõ
(Mr. 2.13-17; Lc. 5.27-32)*

9 Jesús nānoax kakī feronāfake fisti fichini, ãfe ane Mateo,* ãfe xanīfo kori fixõi tsaokē. Nāskaito Jesús yoini: “Efe kofe ē mia tāpimanõ,” faino Mateo fininākafā Jesús fe kani.

10 Nāskafaito Mateo Jesús iyoni ãfe pexe anoxõ pikikakī. Askatari a yora chakafori afe inifo a xanīfo kori fixomisfo. Nāfāfe ãa chanīxõ kori finõmainñofā fimisfo inifo. Askatari a yora fetsafo chakafamisfori fekanax akairi mīsa ano Jesús fe tsaonifo a feta pixikakī. Jesúsxõ tāpimisfori nāno ato fe tsaonifo ato feta pixikakī. **11** Askaito ōikakī fariseofāfe Jesúsxõ tāpimisfo yōkanifo: “¿Afeskakī māto maestro nā ato kori fixomisfo feta piimē, a yora fetsa chakafo fetari pii?” fanifo.

12-13 Askafaifāfe nikakī Jesús ato yoini: “A sharafāfe notoro fenakanima. Akka nā isinī ikaifāfe notoro fenakani. Nāskafakīri yorafāfe yoimisfo iskakakī: ‘Ékai afaa chakafamisma. Nāskakē ē afaa yopaima ēfe chaka ea soaxonõ,’ imisfo. Nāskakē ē ato chaka soaxotiroma. Akka fetsafāfe yoikī iskafaifono: ‘Ē afara chakafamis. Nāskakē a ē imis keskara ē anā ipaima,’ ikaifono

* **9:9** Mateo ane rafeya ipaoni. Æfe ane fetsa Leví.

ẽ ato chaka soaxotiro. Akka nã nõ sharakõi ikaifoõnoax ẽ onima. Akka ẽ oni a yora chakafo ãto chaka ato soaxoxiki. Akka ẽ mato yoipai mã tãpinõ a Niospa ato shinãmanaino iskafakĩ kenenifo: ‘Mã yoinãfo retexõ ea inãxiki mã koamis mäto chaka soapailkĩ, askara ẽ fichipaima. Akka ẽ fichipai fetsafo mã ato noikĩ mã ato sharafaxõaito,’ ixõ kenenifo.

“Akka ẽ onima a yora sharafoõnoax. Askata-maroko a yora chakafoõnoax ẽ oni ato chaka soaxoxiki,” ixõ Jesús ato yoini.

*Nã foni tenemisfofäfe Jesús yõkanifo
(Mr. 2.18-22; Lc. 5.33-39)*

¹⁴ Juan ãfe inafo fẽkaxõ Jesús yoinifo iskafakakĩ: “Fariseofäfe foni tenekĩ feyafamisfo Nios shinãkakĩ. Nõri askafamis foni tenekĩ Nios shinãkĩ. Akka, ¿afeskakĩ mĩõxõ tãpimisfäfe foni tenekanimamẽ?” fanifo.

¹⁵ Askafaifäfe Jesús ato kemaní: “Feronãfake ãfiyaino, yorafo ano fisti ichanãkaxõ afara fetsa fetsatapafo afeta pitirofo inimayanã, aicho fakakĩ akiki inimakakĩ. Nã kõromã ãfe fene ano ato fe ikano tsõa foni tenetirofoma inimakakĩ. Akka mã fene rẽteafono afe yorafäfe shinãkakĩ foni tenetiro,” ixõ Jesús ato yoini.

¹⁶ “Tsõa sama fenaya sama xini kishi fatiroma. Nõ askafaino sama fena samama chakanatiro. Nãskatari sama fena fe sama xini isharatiroma. Nãskakëri nã ẽ mato yoiai keskara mã nikakõixõ a mã ipaoni keskara anã mã itiroma mämäi ea nikakõiax. A mã ipaoni keskara shinãmakita nãskax mäto yora fena keskara shara itiro. ¹⁷ Nãskarifikã tsõa mämäi fata koiro pisha xini mëra nanetiroma nã mämänõ faraxakaino toxamãiyanõ. Nãskakẽ nã

māmā fata fe koiro pisha chakanatirofo. Akka nā māto xinifāfe mato yoimisfo keskara fe nā ē mato yoiai keskara ōsinātiroma. Nā ē mato yoiai keskara Niospa meka sharakōi. Akka a māto xinifāfe mato yoimisfo anori shināx mā isharatiroma. Niospa mekaya meka chaka ōsinātiroma. Nāskakē mā nikapaifi mā shināsharatiroma. Nāskarifakī tsōa māmā fata koiro pisha xini mēra nanetiroma nā māmānō faraxakaino toxamāiyano. Nāskakē nā māmā fata fe koiro pisha chakanatirofo. Akka nā māto xinifāfe mato yoimisfo keskara fe nā ē mato yoiai keskara ōsinātiroma. Nā ē mato yoiai keskara Niospa meka sharakōi. Akka a māto xinifāfe mato yoimisfo anori shināx mā isharatiroma. Niospa mekaya meka chaka ōsinātiroma. Nāskakē mā nikapaifi mā shināsharatiroma,” ixō Jesús ato yoini.

*Jairo fake xotofake mā nakē Jesús otofani.
Askatari kēromāri Jesús rapati mēeax sharani
(Mr. 5.21-43; Lc. 8.40-56)*

¹⁸ Nānori Jesús ato yoiaino judeofāfe xanīfo nokoni. Jesúski nokoxō xanīfāfe a nāmā ratokonō mai chachipakefofā yoini: “Ēfe fake xotofake rama naa. Akka mī kaxō mī mēkemā mī ramāino anā ototiro,” xanīfāfe Jesús fani.

¹⁹ Askafaino Jesús finināfata aōxō tāpimisfo fe kani xanīfo acho. ²⁰ Askatari nānori kēro imi nesemisma ini, doce xinia amis imi neseckima. Nā kēromā Jesús kaito acho kaxō a kachikirixori āfe tari kexa ramākani. ²¹ “Ē āfe tari mēeax ē sharatirora,” ixō āfe shinā mēraxō shināni. ²² Akka Jesús ifiakekafāta nā kēro fichini. Fichita yoini: “Yōxashta, rateyamafe. Mī ea chanīmara faax mā mī sharaki,” Jesús faino nā kēro imi neserisatani.

²³ Askata mā Jesús nokoax xanīfāfe pexe mēra ikikaini. Anoxō Jesús ōia yorafāfe āto xāiti manenifo, yora fetsafo oiakani sheesaifono. ²⁴ Askaifono Jesús ato iskafani: “Nonoax fōtakāfe. Na fakekai naamaki. Oxaki,” ato faito Jesús ūsanifo. ²⁵ Ato kāimata xotofake mētsoinīfōfānaino koshikōi fininākafani. ²⁶ Nāskata Jesús nā xotofake naa otoakē nikakanax pexefo tii chanifofāsanifo.

Fēxo rafe Jesús sharafani

²⁷ Nāskata Jesús xanīfāfe pexe anoax kaino fēxo rafetari chīfafainifo iskafayanā fāsikōi: “Mī nōko xini David fenaki, noko noife,” fanifo. ²⁸ Askafaifono Jesús pexe fetsa mēra ikikaini. Nāno afe ikiabono Jesús ato yōkani: “¿Mā chanīmara faimē a ē mato sharafatiro?” ato faito, “Ēje, Ifo, nō mia chanīmara fai,” fanifo. ²⁹ Nāskata ato fero ramākayanā ato yoini: “Ea chanīmara faaxfi mā sharaikai,” ato fani. ³⁰ Ato askafaino ūisharanifo. Nāskakē Jesús ato yoisharani: “Ea nikakapo. A ē mato sharafaa tsoa yoiyamakāfe,” ato fani. ³¹ Akka ato anori yoifekē nā Jesús sharafaa nā ano ikafo ato yoifofāsanifo nā rafeta.

Feronāfake mekamisma Jesús sharafani

³² Nā fēxo rafe imisfo pexe mēranoax tsekefainaifono fetsafāfe feronāfake mekamisma Jesúski efenifo Jesús sharafanō. Niafaka chaka a mēra naneano mekamisma ini. ³³ Jesús mā feronāfake makinoa niafaka chaka potano nā feronāfake mekamisma mekani. Nāskakē nā ano ikafo rateyanā yoinānifo: “¡Kee, ūikapo! Na nōko mai Israel anoxō Jesús akai keskara tsōa ūimisma,” ikanax yoinānifo. ³⁴ Askaifaifono fariseofāfe

yoinifo: “Nato nñafaka xanñfoõxõ niafaka potai,”
ikanax yoinãnifo chakafakí mekafakani.

Jesús yorafo shinákōini

³⁵ Nãskakẽ Jesús pexefo tii judeofo ikafo ano kafãsaní. Judeofâfe ichanãti pexe méraxõ Jesús Niospa meka shara ato yoisharani iskafakí: “Isharakâfe. Nios mäto xanñfokõi ipai kiki,” ixõ ato yoifofásafani. Nãskaxõ a isiní ikaifo fetsa fetsatapafo ato sharafani. ³⁶ Yorafã rasi akiki feaifono õikí Jesús ato shinákōini fekaxteaifâfe õikí, nã ovejafo ifomaiskanax tsõa ato kexeyamano fofäsatirofo keskara ato õikí. ³⁷ Nãskaxõ a aõxõ tãpimisfo ato yioni iskafakí: “Yora ichapafâfe ea nikayamafiaifono ichapatoma ea yonoxokani eõnoa ato yoikakí. Nãskakẽ mä Epa Nios kífkâfe a yonoxomisfo katonõ eõnoa ato yoinõfo. ³⁸ Akka Epa Nios kífkâfe yorafo nñchinõ ëfe meka ato yoitanõfo ea Ifofanõfo,” ixõ Jesús ato yioni.

10

*Jesús aõxõ tãpimisfo doce feronãfake ifini
(Mr. 3.13-19; Lc. 6.12-16)*

¹ Askata Jesús aõxõ tãpimisfo kenani: “Ekeki fekâfe,” ato faino, akiki foaifono ato yioni aõxõ yorafo sharafanõfo, a niafaka chakafo yorafo mëra nanea ato makinoa potanõfo, a isiní ikaifo fetsa fetsatapafo aõxõ sharafanõfo.

² Nã feronãfake docefâfe ãto anefo iskarakí: fetsa Simón. Nã Simón ãfe ane fetsa Pedro. Ñfe exto Andrés. Fetsafori ãto ane Santiago, ãfe exto Juan, nã rafe Zebedeo fake ini. ³ Felipe, Bartolomé, Tomás, Mateo, nã Mateo Roma anoxõ xanñfo kori

fixomis ini. Askatari Santiago fetsa, Alfeopa fake, Tadeori ini. ⁴ Simón fetsa nāato āfe kaifo feta romanōfo potapaini anā israelifo yonomayamanōfo. Askatari Judas Iscarioteri ifini, nāato Jesús chakafakī ato achimani Jesús retenōfo. Nā tii Jesús ifini aõxõ tāpimiskōi inōfo.

Jesús aõxõ tāpimisfo nīchini Nios Xanīfoõnoa ato yoitanōfo

(Mr. 6.7-13; Lc. 9.1-6)

⁵ Nāskata Jesús aõxõ tāpimisfo nīchini ato iskafakī yoianā: “Nā nōko kaifomafāfe āto mai ano foyamakani. Askatari nā samāritanōfo ikafo anoriri foyamakani. ⁶ Akka nā nōko kaifo israelifo ato mēra fotakāfe. Nāfo oveja fenoafó keskarafokī. ⁷ Fokaxõ ato yoikī iskafatakāfe: ‘Mā chaima nōko Ifo Nios oi kiki nōko xanīfo finakōia ixii,’ ixõ ato yoitakāfe. ⁸ A isinī ikaifo ēfe sharaõxõ ato sharafatakāfe. Askatari naafono ato otofatakāfe. A rashkishii fetseaifori ato sharafatakāfe. A ni-afaka chakafori āto mēra naneafó ato makinoa pōtatakāfe. Akka ēfe shara kaxpa ē mato minia afaa ē mato yōkama. Nāskari fakī, ato kaxpa sharafatakāfe.

⁹⁻¹⁰ “Akka mā kakī afaa mā fokiki. Māto kori foyamata, māto rapati fetsa foyamata, māto sapato fetsa foyamata, māto forosa foyamata, māto mēsteti foyamata fakāki, eõxõ ēfe meka mā ato tāpimani kaikai. Nāskakē mā afara yopaito mato inātirofo mā pinõ a mato nikamisfāfe.

¹¹ “Mā pexe rasi ano nokoxõ nā feronāfāke Nios Ifofasharakōia fenakāfe. A keskara fichixõ āfe pexe ano iyoxõ Niospa meka ato yoisharaxikaki nā mā kaitīa. ¹² Nā pexe mēra ikixõ ato yoikī

iskafakāfe: ‘Aicho. Nō mato ōiyoa,’ ato fakāfe. ¹³ Akka mato ifisharaino, mā tāpitiro nā pexe ifāfe afe yorafo ūkisharamis. Nā mā yoiai keskafakī Epa Niospa axosharai tanaima shara inō. Akka a mato ifisharayamaifo, afāfe afe yorafo ūkisharamisfoma. Nāskakē nā mā yoiai keskafakī Epa Niospa ato axosharaima. ¹⁴ Akka pexe fetsa mēraxō mato ifikaspafono, a pexe mēranoax mā tseketiro. Askatari pexe rasi mēraxori mato askafaifono, mā anoax katiro. Mā anoax tsekekaike māto taekino a mā mapo taa taa atiro ato ūimakī. Mā askafaino tāpitirofo Nios atoki inimayamaino. ¹⁵ Ě mato paraima yoi. Nā pexe rasi Sodoma anoafao feta Gomorra anoafāfe afara chakakōi fapaonifo. Nāskakē Niospa nā ato omiskōimanaitīa ato omiskōimaxii. Akka nā mato nikakaspaifo nāfo ato omiskōimaki finakōixii,” ixō Jesús ato yoini.

“Mato omiskōimakani kiki,” ixō Jesús ato yoini

¹⁶ Anā Jesús ato yoini iskafakī: “Ūikapo. Ě mato nīchikai nā yora chakafo mēra. Akka nā yora chakafāfe nā poomānā ovejafo pipaitiro keskafakani kiki mato. Mato askafaifono nā poomā onāyakōi keskara ikāfe eōxō tāpissharakāfe. Nā rīfi afaa chaka shināmismā keskafakī māri askara shinākāfe. ¹⁷ Ūisharakaki. Nā yora chakafāfe mato achikaxō āto xanīfofo ano mato iyotirofoki. Nāskakaxō āto ichanāti pexe mēraxō mato koshatirofoki. ¹⁸ Nāskakaxō xanīfofo ano mato iyotirofo eōxō. Akka anoxō na meka shara eōnoa mā ato yoixii. Askatari judeofomari māto kaifomafori na meka shara eōnoa mā ato yoixii. ¹⁹ Akka mato achikaxō xanīfofo ano mato ināifono shināchakayamakāfe afeskaxō mā ato

yoisharaimākai. Xanīfofo ano mato iyofaifono Epa Niospa mato shināmanaino mā ato yoisharaxii.
20 Akka mā ato yoi mā mekaima Epa Niospa Yōshi Shara mekai mā ato yoiaino.

21 “Nāskatari yorafāfe āto extofo ato achimaxikani, yora fetsafāfe ato retenōfo. Askatari ato apafāferi āto fakefo ato achimakani fetsafāfe ato retenōfo. Fakefāferi āto apa yafi āto afaki ūitifishkikakī ato achimakani fetsafāfe ato retenōfo. **22** Mā ea chanīmara fakē nāskakē eōxō mato yorafāfe noikaspakani. Akka mato noikaspafiaifono mā eōnoax omiskōifikī mā ēfe meka nikasharakōiaito ē mato kexesharakōixii Epa Nios fe mā isharapakexanō. **23** Akka pexe rasi anoxō mato omiskōimanaifono, pexe rasi fetsa ano ichotakāfe. Akka ē mato yoisharanō. Ea nikasharakāfe. Mā israelifāfe pexe rasi anoxō keyokōi mā ato yoifyamano, ē orisaxii.

24 “Akka a aōxō tāpimisfāfe a ato tāpimamis finōtirofoma. Askatari a yonoxomisfāfe āfe patoro finōtirofoma. **25** Akka a aōxō tāpimisfo a ato tāpimamis keskara ikani. Askatari a yonoxomisfo āto patoro keskara itirofo. Nāskax māri ea keskara ixii. Nāskakē nā ea chakafamisfo keskafakī matori chakafakakī finakōixikani. Nāfāfe ea noikaspakakī ea yoimisfo iskafakakī: ‘Mī niafaka yōshi chakafāfe xanīfo. Mī Beelzebū,’ ixō ea yoimisfo. ē māto Ifofekē ea askafamisfo. Akka matori askafakakī finakōixikani,” ixō Jesús ato yoini.

*Akka Nios fistiki nō mesetiro
(Lc. 12.2-7)*

26 Anā Jesús ato yoini iskafakī: “Akka mato omiskōimafiaifono, atoki rateyamakāfe. Akka

nā afara one yoifimisfono Niospa ato xafakīa kāimaxoxii, afarari fomāpaimisfono, nāfori Niospa ato xafakīa kāimaxoxii. ²⁷ Akka nā ē mato yoimis yorafāfe ato ferotaifi xafakīa ato yoisharakāfe. ²⁸ Akka mato retepaifiaifono rateyamakāfe. Afāfe mato retefitirofono, akka māto fero mēsho afeska fatirofoma. Atoki ratetamaroko, Nios fistiki mesekāfe. Nāato noko retexō nōko fero mēsho nā omiskōipakenakafo mēra potatiro.

²⁹ “Nāskakē a yora chakafo retemitsamisfoki atoki rateyamakāfe. Epa Niospa mato kexesharai kiki. Shinākaro. Peya mīshti afaayamafekē Epa Niospa afo shināki. Ato namapaiyamaino tsōakai nā peya mīshtifo retetiroma. ³⁰ Akka ē mato yoi, Epa Niospa māto foo fisti rasi mato tāpikakōia. ³¹ Nāskakē rateyamakāfe. Nā peya mīshtifo kexesharamis keskafakī, matori Epa Niospa kexesharakī finakōiakī,” ixō Jesús ato yoini.

*“Akka atiri yorafāfe, ‘Jesús ēfe Ifora’ ea famisfo yorafāfe ferotaifi. Akka atirifāferi, ‘Jesús ēfe Ifomara’ ea famisfo,” ixō Jesús ato yoini
(Lc. 12.8-9)*

³² Anā Jesús ato yoini iskafakī: “Yora fetsafāfe ferotaifi, ‘Jesús ēfe Ifora’ ea faifāfe ēri ēfe Epa Nios nai mēra ika anoxō, ‘Nafo efe yoraki’ ē ato faxii.

³³ Akka nā yora fetsafāfe ferotaifi, ‘Jesús ēfe Ifomara’ ea faifāfe ēri, ‘Nafo efe yorafomara’ ē ato faxii ēfe Epa Nios arixō,” ixō Jesús ato yoini.

*“Akka atirifāfe ea chanīmara faifono, atirifāferi ea chanīmara fakanima,” ixō Jesús ato yoini
(Lc. 12.51-53; 14.26-27)*

³⁴ Anā Jesús ato yoini iskafakī: “¿Mā shināimē maitio anoax keyokōi yorafo eōnoax inimanōfo ē oni? Maa. Anorima. Akka nā ē mato yoiai keskara tsōa anoris shinākanima. Akka nā ea chanīmara faifāfe shara shināifono akka nā ea chanīmara faafāfema afara fetsa chakafo shinākani. ³⁵ Akka āfe apa ea chanīmara faino āfe fāke ea chanīmara fakaspakī āfe apaki ñitifishkitiro. Askatari āfe āfari ea chanīmara faino āfe fake xotofāke ea chanīmara fakaspakī āfe afaki ñitifishkitiro. Askatari āfe fāfafa yōxfāfe ea chanīmara faino, āfe fāfafa naetāfa ea chanīmara fakaspakī, āfe fāfafa yōxfoki ñitifishkitiro. Akka ē nai mēranoax matoki oyamanikē askakeranafoma. ³⁶ Eōxō nānorifos shinākanima. Akka fetsafāfe ea chanīmara faifono eōxō ato fe yorakōifo noikaspatirofo.

³⁷ “Fētsa āfe apa yafi āfe afa noikī finakōixō akka ea noikī finayamax, ea Ifofamis itiroma. Askatari fētsari āfe fake feronāfake yafi āfe fake xotofake noikōixō, akka ea noikī finayamax ea Ifofamis itiroma. ³⁸ Akka fētsa yoitiro iskafakī: ‘Ea omiskōimafiaifono ēfe Ifo ē potatiroma,’ ixō yoitiro. Akka fētsari yoikī iskafatiro: ‘Ea omiskōimanaifono ē Jesúś Ifofaima,’ ea askafax efe nīpaxatiroma. ³⁹ Akka fētsa iskafakī shināi: ‘Ē Jesúś Ifofaito ea omiskōimakanira,’ ixō shinākī, ēfe meka kachikiri faax, nā keskara yora naax omiskōipakenaka. Akka fetsa eōnoax omiskōifikī ea potaxma nā keskara yora naax efe isharapakenaka,” ixō Jesúś ato yoini.

*Akka fetsafāfe ato sharafaxōaino, Niospa afara
shara ināxii
(Mr. 9.41)*

40 Anā Jesús ato yoini iskafakī: “Akka fetsafāfe mato nikakōikakī eari nikakōikani. Askatari fetsafāfe ea nikakōikakī ēfe Epa Niosri nikakōikani nāatomāi ea nono mai ano ea nīchinino. **41** Akka fētsa shinākī iskafatiro: ‘Nāatofi Niospa meka yoimiski. Nāskakē ē āfe meka nikasharai,’ ixō yoitiro. Akka nā Niospa meka yoimis afara shara ināi keskafakī ari Niospa ināsharaxii. Nāskakē fētsari shinākī iskafatiro: ‘Nā feronāfake sharaki Niospa meka nikasharamiski. Nāskakē āfe meka ē nikakōi,’ ixō shināino, nā Niospa meka yoimis afara shara ināi keskafakī ari afara shara ināsharaxii. **42** Fētsa ea chanīmara faxō ea Ifofakī, aato shināi iskatiro: ‘Ē Jesús Ifofamis. Nāskakē afara shara ē axōi,’ ixō shinākī afara shara axotiro. Nāskakē ē yoinō, ea nikakapo. Faka pishta mā fetsa ayamakē Niospa matori afara shara ināsharaxii,” ixō Jesús ato yoini.

11

*Juan aõxõ tāpimisfo Jesúski nīchini
(Lc. 7.18-35)*

1 Askata Jesús aõxõ tāpimisfo doce ato tāpimaxõ ato nīchini yorafo Niospa meka shara ato tāpimatanõfo. Jesús mā ato yoikī keyoax ari kani, fetsafo tāpimanikai a pexe rasi chaimashta ikafo ano.

2-3 Askatari Juan Maotista karaxa mēra ixō nikani Jesús Apa Niosxõ yorafo sharafaito. Nāskakē tāpisharapaini. Nāskaxõ karaxa mēraxõ aõxõ tāpimisfo nīchini Jesús ano. Mā ato nīchia fōkaxõ yōkanifo: “¿Mīmē Cristo nā Epa Niospa

nokoki nīchiai, askayamai fetsa nokoki oiraka nā nō manai?" ixō yōkatanōfo Juan ato nīchini.

4-5 Mā Jesús ano nokokaxō yōkanifo. Askafafono Jesús ato kemaní: "Fokaxō Juan yoitakāfe a mā ūiyana a mā nikafori. Yoitakāfe, mā fēxofāfe sharakaxō ūisharakani kiki, askatari nā chatorfori mā sharakanax niafoki, a rashkishiaifori mā sharafokī, a pastofāferi mā nikasharakani kiki, a namisfori mā otoafoki, a afaamaisfāferi Niospa meka shara nikakaní kiki afeskaxō Epa Niospa noko ifitiromakī." **6** Nāskaxō ato yoini: "Akka a ea chanīmara fasharakōia afara fetsa shinātama ekeki inimakōitiro," Jesús ato fani, Juan ina rafe.

Jesús ato yoini Juanoa

7 Nā a Juan ato nīchia rafe mā foaifono Jesús yorafo yoikī taefani Juanoa. "¿Afeskakī tsōa istoma anoa Juan ūifokani fonifomē? Juankai nā nēfe tafa pei taka taka akai keskarama. Nāskarifiakī mā mā tāpia Juankai ūiti ranāyama. **8** Akka, ¿tsoa ūikai mā kamismē? Ūitsai, feronāfake rapati sharakōi safekē ūikai mā kamisraka. Akka mā mā tāpia a rapati sharakōi safemisfo xanīfofōfāfe āto pexe anoxō rapati sharakōi safetirofo. **9** Akka, ¿tsoa ūikai mā kamismē? Nā Niospa meka yoimis ūikai mā kamisraka. Akka chanīma, nā Juan Niospa meka yoimis finakōia, fetsafo keskarama. **10** Akka nā Juanoa yoikī Isaías kirika keneni iskafakī:

Mī nai ariax mai ano oyoamano, nā ūfe meka yoimis ē nīchi taefakī mīnoa ato yoiaino itipinī sharakaxō mia nikakōinōfo, ixō keneni. **11** Akka ē mato yoi ē mato paraima. Tsōakai Juan finōama. Juan yoimis keskara meka

shara noko tsōa yoimisma. Juanki Nios inimakōimis. Akka fetsafāferi afaayamafikaxō ea Ifofaifono Nios atoki inimakōirikai. Nāskakē Juan Maotista finakōifiano fetsafāfe finōkōiafo Niospa ato ūimis.

¹² “Nā Juan ato matotisa fapanitīa Niospa meka nikanixakakī, iskaratīari yorafo Nios ika ano ikipaikōikani. Iskakī shināmisfo; ‘Nios xanīfo ariax ēri āfe yora ipai afe nūpaxakī. Afaa pishtakai ea nētefatiroma ē āfe yora inō,’ ixō shināmisfo.

¹³ Akka Juan oniyamano taeyoi nā Niospa meka yoimisfo feta Moisésri keneni iskafakī: ‘Nā noko ifimis nōko Xanīfo finasharakōi oxii,’ ixō kenenifo. Akka nā Niospa meka yoimisfāfe kenenifo keskara nānorikōi Juan ato yoini. ¹⁴ Niospa meka yoimisto keneni iskafakī: ‘Ē matoki Elías nūchixii,’ ixō Niospa yoini. Akka mā āfe meka chanīmara fapaikī mā tāpitiro nā Juan Elías keskarari. ¹⁵ Mā ea nikatirokī ea nikakāfe. Ēfe meka māto shinā mēra nanekāfe,” ato fani.

¹⁶ Nāskaxō anā ato yoini: “Iskaratīa na niyoafō afe keskaragomāki ē mato yoinō mā tāpinō. Nā fakefo āto kaxeti anoax kaxekakī āto yamafo kenatirofo tai tai iyanā. Akka mā āto yamafo nokokanax a ato yamafāfe fichipaiyaifo keskai tsoa kaxesharayamaino ato yoitirofo iskafakakī:

¹⁷ ‘Nō nōko xāiti maneaino akka mā mairamisma. Askatari shināmitsayanā nō fanāikaino mā oiamisma,’ ixō ato yoitirofo. Akka māri nāskariai mā tsoaki inimamisma. ¹⁸⁻¹⁹ Nāskafakīri Juan yafi ea mā mekafai. Juankai pikī finapaimisma nā ūiai pishta pimis, askatari fimi ene pae pishta ayamisma. Nāskakē aōnoa mā yoia iskafakī: ‘Nā

Juan niafaka yōshi chakaya,’ mā famis. Akka ē yorakōi ē Niospa Fakēkōi piyanā ē ayasharamis. Akka mā ea iskafakī yoimis: ‘Jesús ichapakōi piimis, askatari pae ayamis,’ mā ea famis. ‘Nāskax yora chakafo fe rafemis, a romanō xanīfo kori fixomisfo feri rafemis,’ mā ea famis. Akka ē shara imis ea Niospa ea shināmanaino. Juanri shara imis Niospa shināmanaino. Yorafāfe noko ōikī tāpitirofo,” ixō Jesús ato yoini.

*Pexe rasi anoxō Jesús nikakaspanifo
(Lc. 10.13-15)*

20-21 Askata anori ato yoita Jesús nā pexe rasi anoafō ato yōani iskafakī: “Ooa, Corazin anoafāfe Betsaida anoafō fe, mā omiskōi finakōixii. Akka Tiro anoxō Sidón anoxori nā ē mato ūimana keskara, ē ato ūimanano āto chaka xatekaxō Epa Nios Ifofakeranafo. ‘Ooa, nō afara chakafamiskī iskaratīa nō anā Nios Ifofai,’ iyanā rāfikaxō āto rapati chapo safekaxō chii māpo raish akeranafo fetsafāfe ato ūinōfo. **22** Akka Niospa Tiro anoafō yafi Sidón anoafori ato omiskōimafiakī ato omiskōimasharaima, akka matoroko omiskōimakī finakōixii. **23** Akka, ¿nō Capernaúm anoax nō nai mēra kai Epa Nios ari ixō mā shināimē? Maa. Nā omiskōipakenakafo mēra ē mato potaxii. Akka yōra atiroma keskara afara shara ē mato ispfafiano māto chaka mākai xateama. Akka nā ē mato ūimana keskara Sodoma anoafō ē ato ūimamiskē āto chaka xatekeranafo. Nāskakē keyokeranafoma. Askatari āto pexefā rasi keyokeranama. **24** Ē mato yoinō. Afetīara Epa Niospa nā chanīmara faafoma ato omiskōimani. Nā Sodoma

ano ipaonifo omiskōixikani. Akka māfi omiskōi finakōixii,” ixō Jesús ato yoini.

*“Ekeki fekāfe ē mato shināmasharanō,” ixō Jesús ato yoini
(Lc. 10.21-22)*

²⁵ Ato askafata Jesús Apa kīfini iskafakī: “Epa, ē mia aicho fai. Keyokōi nai mēranoafoya nono mai anoafō mī āto Ifo. Mī sharafinakōi. Akka atirifāfe kirika kene tāpifikaxō mia Ifofakaxoma. Iskafakī shināmisfo: ‘Tsoa fetsakai noko keskarama. Nō tāpikōia,’ ixō shināmisfo. Akka nāfō mī meka mī ato tāpimanima. Akka nā kirika kene tāpikaxoma, mia Ifofaifono nāfō mī meka shara mī ato tāpimani, ²⁶ nā mī ficipaiyai keskafakī,” ixō Jesús yoini.

²⁷ Askata anā Jesús ato yoini iskafakī: “Epa Niospa a tāpia keskara eari keyokōi tāpimani, ēmāi āfe Fakekē. Akka tsōakai ea tāpiama, ēfe Epa fistichi ea tāpikōia. Nāskarifakī tsōa ēfe Epa tāpiama, akka eres fisti ē tāpikōia. Akka nā fet-safori ē ato tāpimanaino nāfāferi Epa Nios tāpitirofo.

²⁸ Akka mā shināchakakōikī ea kīfikāfe. Nāskaxō mā ea chanīmara fasharayanā mā ea nikasharaito a mato fekaxtefai ē mato potaxotiro anā mā shināchakayamanō. ²⁹ Akka ea shinākōikī eōxō mā tāpisharakōitiro. ē mato noikī fenāmāshta ē mato yonomamis tenemasharayanā. Nāskaxō mā anā shināchakatiroma. ³⁰ Akka a ē mato amapaiyai keskara anā fekaxma. Nāskakē anā māto ōiti fekaxtetiroma,” Jesús ato fani.

12

Nā judeofāfe pena tenetitīa Jesúsxō tāpimisfāfe

*aros keskara metesfenifo
(Mr. 2.23-28; Lc. 6.1-5)*

¹ Askata judeofāfe āto pena tenetitīa Jesús aōxō tāpimisfo fe tarepa kani. Aōxō tāpimisfāfe fonāikakī aros keskara meteskaxō pii fonifo. ² Fariseofāfe ūikakī Jesús yoinifo: “Ōipo, Jesús. Iskaratīa nōko pena teneti. Akka Moisés noko yoini na pena tenetitīa tsōa pishta yonotiroma. Akka mī inafāfe yonokani na aros keskara meteskakī,” ixō yoinifo.

³ Ato askafaifono Jesús ato kemani: “Akka, ḷa nōko xini Davidōnoa kirika kenenifo keskara mā ūimismē David afaa afeska fanimē āfe inafo feta fonāikōikī? ⁴ Nāskaxō Nios kīfiti pexefā mēra ikikaixō a mēranoa pāa ato pikīni fonāikōikī ano afaayamano. Akka nā pāa nā judeofo ato Nios kīfixomisfonā ini. Nāskakē fetsafāfe nā pāa tsōa pitiroma ini. Nānori Niospa Moisés yoifinino akka fonāikōikī David pini a afe rafeafo feta.

⁵ Akka, ḷa Moisés keneni keskarari mā tāpiamamē? Iskafakī yoini: ‘Nios kīfiti pexefā mēra a ato Nios kīfixomisfāfe yonotirofo nā pena tenetitīa. Nāskakē afaa chakafakanima,’ ixō Moisés keneni.

⁶ Nios kīfiti pexefā sharafiano akka ē na pexefā finōkōia. ⁷⁻⁸ Epa Niospa shināmanaino Niospa meka yoimisto Oseas kirika keneni iskafakī: ‘Mā yoināfo inafo retexō ea ināxikī, mā koofamis ea shinākī nā shara. Askafiano fetsafo noikī, mā ato sharafaxōaito ē ūimis nā sharafinakōia,’ ixō kirika keneni Niospa shināmanaino. Niospa noko yoimis keskara mā tāpisharaxō, mā ato yoikī chakafeleranama. Nāskakē ē mato yoi iskafakī, ēfe Epa Niospa ea nāmā nīchini xanīfotinakōi ē inō. Nāskakē ē yoitiro afaa nō atiromakī pena tenetitīa. ē mato

yoi na ēfe inafāfe akaifo keskara shara,” ixō ato yoini.

*Feronāfake mēke yōshiya Jesús sharafani
(Mr. 3.1-6; Lc. 6.6-11)*

⁹ Nāskata Jesús nānoax kaax judeofāfe āto ichanāti pexe mēra ikitoshini. ¹⁰ Nāno feronāfake āfe mēke yōshia ini. Nāskakē fariseofāfe Jesús yōkanifo afara chakafaito yōaxikakī. Iskafakī yōkanifo: “Maestro, pena tenetitīa, ¿nō yora sharafatiromē?” ixō yōkanifo.

¹¹ Askafaifono Jesús ato kemani iskafakī: “Mā ovejayaxō māto oveja kini mēra pakeano, ¿mā pena tenetitīa mā ifirisafatiromamē?” ato fani. ¹² “Akka yorafo sharafinakōiafo, oveja keskarafoma. Nāskakē yorafo nō shinākī pena tenetitīa nō ato sharafatiro. Nāskaxō nō afaa chakafaima. Na pena tenetitīa yorafo nō sharafakī Epa Niospa ñia shara,” ixō Jesús ato yoini.

¹³ Nāskata a feronāfake mēke yōshiya Jesús yoini iskafakī: “Mēshafe,” faino, nā feronāfake mēke yōshiya mēshatanaino āfe mēke sharatani. Nā takai fetsa keskara shara ini. ¹⁴ Nāskata fariseofo mā tsekekanax yoinānifo: “¿Afeskaxō nō Jesús ato achi-matiromē retenōfo?” ikanax yoinānifo.

Epa Niospa shināmanaino Isaías keneni Jesúsnoa a inōpokoai yoikī

¹⁵ Jesús nānoax kani mā tāpiax retepaiyaifono. Nāskakē anoax kaino yorafā rasichi chīfafainifo. Akka a isinī ikaifo Jesús ato sharafapani. ¹⁶ Akka ato sharafaxō ato yoini: “Ē Niospa Fakēkī tsoa yoiyamakāfe,” ato fani. ¹⁷ Nāskarakōi Isaías kirika

keneni Niospa shināmanaino Jesúsnoa. ¹⁸ Iskafakī keneni:

Õikapo. Nakī ea yonoxomis ē katoni. Ē aõ noikōi. Ē akiki inimakōi. Ēfe Yōshi Shara ē afe rafemamis. Nā maifotio ano ikafāfe ãfe meka nikasharaifono ē ãto chaka soax-otiro efe yora inõfo. ¹⁹ Nakai yora fetsafo fe feratenāxima. Meka mitsisipato ato yoima. ²⁰ Akka tafa kerexma ē xatexima. Askatari chii ketesharayamaito ē nokafaxima. Askata-maroko ē ketefaxii. Nāskarifikāfe ēfe meka nikapaifikakī nikasharayamaifono ē ato potaima. Ato potatamaroko ē ato axosharai ea Ifo sharafanõfo. ²¹ Nāskakē keyokōi maitio ano ikafāfe yoixikani iskafakakī: “Nā fistichi noko ifitiro nō aõnoax Epa Nios fe nípaxanõ,” ixõ yoixikani.

Nāskara Isaías yoikī kirikaki keneni. Nāskarakōi nō õi Isaías keneni.

Yorafetsafāfe, “Jesús niafakaõxõ ato sharafaira,” fanifo

(Mr. 3.20-30; Lc. 11.14-23; 12.10)

²² Askata Jesúski feronāfake fēxo efenifo. Askatari mekamisma ini. A mēra niafaka chaka naneano Jesús sharafanõ akiki efenifo. Nāskakē Jesús a fēxo õimasharani, askatari mekamasharani anā mekanõ. ²³ Askafaito õikani yoinānifo: “¡Kee! Õikapo. Jesús afama mīshti shara fatiro. Akka, ¿namē David ãfe fena nā Epa Niospa katoni, nāmē na nō manai?” ikax yoinānifo.

²⁴ Askafaifāfe nikakaxõ fariseofāfe yoinifo: “Maa. Natokai Epa Niosxõ niafaka chaka potatiroma. Akka nā niafaka chakafāfe ãto xanífo

nā Beelzebúxō ato makinoa niafaka chaka potai,” ikax yoinānifo.

25 Askafaifono Jesús tāpini a shināifo keskara. Nāskaxō ato yoini: “Yorafo paxkanākanax āa ranā retenāi keyotirofo. Askatari pexe rasi anoax āa ranā retenāi keyotirofo. Nāskax isharatirofoma āa ranā retenātirofo. **26** Nāskarifiakī Satanás āfe niafaka chakafo potaxō anā afaa afeska fatiroma. **27** Akka mā ea iskafai: ‘Nato niafaka xanīfoōxō niafaka chakafo ato makinoa potai,’ mā ea fai. Akka ea yoikapo, ¿tsōaōxō māto inafāfe niafaka chakafo potafomakī? Akka, ‘Niosxō nōko inafāfe niafaka chakafo potafo,’ ixō mā ea yoitiro. Nāskakē mā tāpitiro ēri Niosxō niafaka chakafo potaino. **28** Akka ē niafaka chakafo Niospa Yōshi Sharaōxō ato makinoa potaino mā tāpitiro a Niospa matoki nīchiai mā nokoano. Nāskakē yorafāfe ea Ifo sharafaxii.

29 “Ē anā mato yoinō, nikasharakāfe. Akka, ¿afeskaxō yorafāfe feronāfake mitsisipakōi āfe pexe kene mēranoa āfe rapatifo fīatirofomē? Akka rapati fiakakī achixō metexkere akaxō āfe rapati fīatirofo. Askafakaxō fīaifonokai ato afeska fatiroma.

30 “Akka fetsa efe rafepaikima ea nikakaspatiro. Akka fētsa ēfe meka nikakaspai ea noikaspai. Nāskakē fetsafāferi ea Ifofaifono fichikaspakani. Askakimaroko emakinoa ato paxkanāfapai Epa Nios Ifofayamanōfo.

31 “Nāskakē ē mato yoi. Fētsa afara fetsafo chakafakē Niospa āfe chaka soaxotiro. Askatari fētsa afara chaka yoiaino Niospa āfe chaka soaxotiro. Akka ēfe Yōshi Shara chakafakī mekafaito,

Niospa ãfe chaka soaxonakama. Æto chaka neepakenaka. ³² Askatari fëtsa Niospa Fake yorakõi chakafaino Epa Niospa ãfe chaka soaxotiro. Akka fëtsa Epa Niospa Yôshi Shara mekafakõi chakafaino, Epa Niospa ãfe chaka soaxonakama. Æto chaka neepakenaka. Nã naitiari ãfe chaka aõ neepakenaka,” ixõ Jesús ato yoini.

*Ifi ãfe fimioxõ nõ tãpitiro afe keskaramãkõ
(Lc. 6.43-45)*

³³ Anã Jesús ato yoini iskafakõi: “Akka shinãkapo. Ifi shara ãfe fimi sharakõi itiro. Akka ifi chaka ãfe fimiri chaka itiro. Ififo ãfe fimioxõ nõ tãpitiro afe keskaramãkõ. ³⁴ Akka mäfi keyokõi chakakõi, nã rono pae keskarakõi mä. Nãskaxõ meka shara mä yoitiroma mämäi chakakõixõ. Nã mäto shinämäi mä shinäi keskafakõi chakai mä mekamis. ³⁵ Nãskarifakõi yora sharapa meka shara yoitiro, ãfe õiti méraxomäi shara shinãkõi. Akka yora chakapari meka chaka yoitiro, ãfe õiti méraxomäi chaka shinãkõi. Nãskaxõ nã ãfe õiti méraxõ shinäi keskara yoitiro. ³⁶ Akka é mato yoinõ. Fatora penata keyokõi Niospa ato ichanäfai tãpikõixõ ato yoixiki fatofäfe chanñmara faafomãkõi, akka fatofäferi nikakaspakanimakõi. Nãskatari nã shinätama chaka yoimisfori Niospa ato shinämaxii kiki. ³⁷ Akka mä mäto mekaoxõ mä Nios ispatiro mä isharamãkõi, askayamai mä isharamamãkõi. Nãskax isharax mä afe nipanaka. Askatari mä meka chaka yoimisno nã omiskõipakenakafo mëra mato potaxii. Mäto mekapa mato omiskõimaxii,” ixõ Jesús ato yoini.

*Yora chakafāfe, “Tsōa atiroma keskara noko is-pafe nō mia chanīmara fanō,” ixō yōkanifo
(Mr. 8.12; Lc. 11.29-32)*

38 Askata fariseofo feta a Moisés yoikī kirika keneni keskara ato tāpimamisfāfe Jesús iskafanifo: “Maestro, nō ūipai tsōa atiroma keskara mī faito,” ixō yoinifo.

39 Askafaifono Jesús ato kemaní: “Māfi afara chaka shināyanā mā Nios kachikiri famis. Nāskakē, ‘A tsōa atiroma keskara noko is-pafe,’ mā ea fai. Akka nā Jonás ini keskara nā fisti mā ūixii. **40** Akka nā Jonás ini keskai ēri askai. Jonás fafīnōa xaki mēra tres nia ini. Nāskarifiai ēri mai mēra maiax tres nia ixii. **41** Akka fatora penata nā Niospa yorafo keyokōi ichanāfaitiā ato yoixii fatofāfe chanīmara faafomakī, akka fatofāferi nikakaspakanimākai. Nāskakē nā Nínive anoafāfe mato yoixikani iskafakakī: ‘Jonáspa noko Niospa meka yoiato nikaxō nōko chaka xatexō nō Niospa meka chanīmara fani. Akka mā Niospa Fake nikafikī māto chaka mā xatemisma,’ ixō mato yoixikani. Akka ē Jonás finōfekēkai mā ea nikapaimisma. **42** Askatari okirinoax nā nafa kēro āto xanīfo ipaoni nōko xanīfo Salomón ūipai chai inoaxkōi oni. Afara sharafo tāpikōia nikaferani oni. ‘Afara shara ea tāpimanō,’ ikax akiki oni. Akka ē nā Salomón ē finōfekē, mākai ea nikapaima. Akka keyokōi mā mai keyoano Niospa noko yoixii fatofomākī sharafo fatoforimākī nikayospafo. Askatari nā kēromā mato yoixii iskafakī: ‘Māfi chakakōifokī. ¿Afeskakī mā Niospa Fake nikakaspamismē? Māto xanīfo Salomón tāpikōia keskafakī nāato keyokōi tāpikōifiano. Akka

ẽ Salomón nikaikai chaikõi ẽ kani. Akka mākai nā Jesús mato fe ifiakē mā nikakaspamis nāato tāpikõifekē,’ ixõ mato yoixii,” ixõ Jesús ato yoini.

*Anā niafaka chaka yoraki nanetiro
(Lc. 11.24-26)*

43-44 Anā Jesús ato yoini iskafakī: “Ē mato yoinō meka fetsafaxō. Niafaka chaka feronāfake makinoax tsekeax kafāsatiro tsōa istoma ano fe-nafofāfōfātiro ano tsaoxō tenepaikī. Akka tsoa fichixomā niafaka chakata anā shinātiro: ‘A ẽ anoax tsekeita ano ẽ anā kapai,’ itiro. Mā nokoxō ōia nā feronāfake nā pexe xaka mātsomea keskara shara ini. **45** Nāskakē nā nīafaka afe niafaka siete efetiro nā chaka finakõiafo, nāfo nā feronāfake mēra iki fetsenō. Nāskakē nā feronāfake chaka finakõi itiro a iypaoni keskarama,” ixõ Jesús ato yoini.

*Jesús ōifekani ūfe afanō ūfe extonō fenifo
(Mr. 3.31-35; Lc. 8.19-21)*

46 Jesús yorafo yoiaino ūfe afanō ūfe extonō akiki fenifo afemekapaikani, pexe emāiti nikaxō mananifo. **47** Fētsa yoini: “Mī efanō mī extonō emāiti niafo mefe mekapaikani,” fani. **48** Askafaino kemakī: “¿Fatōmē ūfe efa keskarafo ūfe exto keskarafori?” ato fani.

49 Nāskata a aõxō tāpimisfo yoini mētoxō: “Nafo ūfe efafo keskarafo, ūfe exto keskarafori ẽ ato ōi. **50** Akka nā ūfe Epa nai mēra ikato ato amapaiyai keskara akaifo nāfofi ūfe extofo ūfe chikofori ūfe efafori,” ixõ Jesús ato yoini.

13

Jesús ato yoini meka fetsafaxō fimi exe saamis-noda

(Mr. 4.1-9; Lc. 8.4-8)

¹ Askata na pena fisti Jesús pexe mēranoax tsekekaini kaax, īamāfā kesemē tsaoni. ² Nāno tsaoano yorafā rasi akiki fenifo, ãfe meka nikai fekani. Akka Jesús kanōanāfā xaki mēra tsaoxō ato yoiaino nikanifo, īamāfā kesemēxō. ³ Askata meka fetsafaxō afama mīshti Jesús ato yoini iskafakī: “Feronāfake fistichi fimi exe saafoni ãfe nōxati mēra kēchoxō fokī. ⁴ Fimi exe saafoikaino ranāri fai nēxpakīa pakeaino a kachikirixori peyafāfe pini. ⁵ Nāskata fimi exe ranāri makexfoki pakei fetseni mai shara anomā. Nāskakē samamakōi fimi exe foaipaini. ⁶ Akka mā̄ foaipaiyaito xinī namani, yosipanā, ãfe tapokairoko mai mēra kasharakē. Foaikax, samama nani xinī tsasifaano. ⁷ Ranāri fimi exefo moxafo mēra pakei fetseni. Moxafo mēranoax moxafoya foaipaiyaito moxafāfe namani. ⁸ Akka fimi exe ranāri mai shara ano pakeni. Nāskax foaisharax fimi ichapayakōi ini. Fetsa cien fimiya ini, fetsari sesenta fimiya ini, fetsari treinta fimiya ini. ⁹ Mā̄ pachoyakī ea nikasharakōikāfe,” ato fani.

Meka fetsafaxō yorafo yoixō a aõxō tāpimisfo xafakīakōi ato yoini

(Mr. 4.10-12; Lc. 8.9-10)

¹⁰ Nāskata Jesúski aõxō tāpimisfo fēkaxō yōkanifo: “¿Afeskakī meka fetsafaxō mī yorafo yoimē? Meka xafakīa mī ato yoimisma,” ixō yōkanifo.

¹¹ Askafaifāfe Jesús ato kemani: “Akka afeskaxō Epa Niospa afe yorafo īkināmakī ē

mato fisti tāpimanō. ¹² Akka nā Niospa meka nikasharakōiaifo āfe Yōshi Shara āto mēra naneano nāato ato tāpimasharakōixii kiki. Nāskaxō mā tāpikī finasharakōi. Akka nā nikasharayamaifāfe tāpisharakanamax nāfo fenokōixikan. ¹³ Nāskakē meka fetsafaxō ē ato yoi. Akka ūifikakī tāpikanima. Askatari nikafikakī nikasharakanima. ¹⁴ Nānori a Niospa meka yoimisto Isaías kirika keneni a inōpokoai yoikī. Iskafakī yoini:

Nikataifafiafikakī nikakanima. Ūifikakī tāpikanima. ¹⁵ Nā yorafo āto mapo kerexkōifo. Askatari āto pacho fēstokōifo. Askatari āto fero fepoa keskarafo. Nāskaxō ēfe meka chanīmara fakanima. Nāskakē ē āto chaka soaxotiroma, ixō Niospa yoini keskara Isaías kirika keneni.

¹⁶ “Akka mākai ato keskarama. Ē mato yoia keskara mā nikasharamis. Ē mato tāpimanai keskara mā tāpisharakōia. ¹⁷ Shinākapo. Mā ūimis keskara a Niospa meka ato yoimisfo feta a Nios Ifofamis fetsafāferi ūipaifikakī ūipaonifoma. A ē mato yoimis keskara nikasharapaifikakī nikapaonifoma,” ixō Jesús ato yoini.

Jesús meka fetsafaxō fimi exe saamisnoa ato yoini ato tāpimasharakōixiki

(Mr. 4.13-20; Lc. 8.11-15)

¹⁸ Anā Jesús ato yoini iskafakī: “Nā ē mato meka fetsafaxō yoiai nā fimi exe saamisfoōnoa ē mato yoikai. Nikasharakāfe tāpixikakī. ¹⁹ Atiri fimi exe fai kesemē pakeaino peyafāfe pinifo. Nāskafakīri fētsa Nios Xanīfoōnoa nikafikī Niospa meka nikasharayamaito, nā Satanás chakata Niospa meka fiatiro. ²⁰⁻²¹ Akka atiri fimi exe

makex mēra pakeax, foaipaifiaito xinī namani, ãfe tapo mai mēra ikikēma. Nāskafakīri fētsa taefakī Niospa meka nikai inimayotiro. Akka afara chaka nokoaino anā inimatiroma, anā Nios Ifofayamaino Niospa meka anā ãfe shinā mēra nanetiroma. ²² Akka atiri fimi exe moxafo mēranoax foaikax yosinima. Nāskari fakī fētsa Niospa meka nikasharamax, nāskaxō afara fetsa shinākī, ãfe shinā mēraxō shināchakakōitiro. Nāskaxō kori ichapakōi noikī, ‘Ē kori ichapayax ē inimatiro,’ ixō shinākī Niospa meka anā shināima. Nāskakē Niospa meka nikafikī afara fetsafo shināino, afaa Niospa axotiroma. ²³ Akka atiri fimi exe mai shara anoax foaikax mā yosiax fimi ichapaya ini, ãfe fimi cien ini, fetsari ãfe fimi sesenta ini, fetsari ãfe fimi treinta ini. Nāskafakīri fētsa Niospa meka nikakōikī Niospa meka nanexō nikasharakōitiro. Akka fētsa Niospa meka nikakōisharakī nā fimi exe cien keskara itiro, fētsari nikasharakōi nā fimi exe sesenta keskara itiro, fētsari nikakōisharakī nā fimi exe treinta keskara itiro,” ixō Jesús ato yoini.

Meka fetsafaxō afara fetsa ato tāpimaxiki anā Jesús ato yoini

²⁴ Anā Jesús meka fetsafaxō afara fetsa ato tāpimaxii ato yoini iskafakī: “Ē mato yoinō nā Nios xanñfokōi ika anoax afe keskara ixikanimākai. Ifokōi faafo afe keskaramākī ē mato anā yoinō. Nā yorafāfe Nios Ifokōi faafāfe fimi exe shara fana keskarafo. ²⁵ Akka tare ifo ãfe inafo fe oxano, a ato noikaspamis fakishi kaxō a fana shara ano fana chakafanafaini kani. ²⁶ Akka nā fana shara foaikī pei sharayakōi foaini. Askatari fana chakari

foaini. ²⁷ Nāskata a tare ifoki āfe inafo fokaxō yoinifo: ‘Ifo, fana shara mī tarepa mī fanafiano, akka, ¿fanīax na fana chaka foaikamē?’ ixō yōkanifo.

²⁸ “Askafaifono nā tare ifāfe ato yoini: ‘Nā noko noikaspamisfāfe fanafo rakikī, ato faito āfe inafāfe yoinifo: ‘¿Na fana chaka nō tsekatiromē?’ fanifo. ²⁹ Akka a tare ifāfe ato yoini iskafakī: ‘Maa, fana chaka tsekapaikī fana sharari mā tsekatiro. ³⁰ Nāskanōki. Nā fana sharafoya yosiyonō nā fana shara āfe fimi topiaifotī, ē mato yoixinō iskafakī: “Na fana chakafo xatekāfe. Xatexō mextexō koaxikaki. Nāskata nā fana sharafos ēfe tapas mēra ea faxoxikakī,”’ ixō a tare ifāfe ato yoitiro keskafakī, nāskarifikī Epa Niospa mato paxkanāfaxii ea Ifofaafō ē ato ifixii. Akka ea Ifofayamafo chiifā mēra ē ato nīchixii,” Jesús ato fani.

Mostaza exeōnoa yoikī meka fetsafaxō Jesús ato tāpimani

(Mr. 4.30-32; Lc. 13.18-19)

³¹⁻³² Askata anā Jesús meka fetsafaxō ato yoini iskafakī: “Afe keskaramākī Nios xanīfāfe noko īkinā ē mato yoinō. Nā fimi exe mostaza yōra āfe tarepa fanatiro. Akka nā mostaza exe pish-takōi. Akka mā yosiax efapakōi itiro fana fetsafo keskarama. Nāskakē peyafāfe āfe teshpafō ano naa faxō too fatiro. Nāskari fakī taefakī pishta mā Epa Nios Ifofayotiro. Nāskaxō fisti rasichi mā Ifofayotiro. Akka chipo ichapakōichi atirofo Nios Ifofakakī” ixō ato yoini.

*Meka fetsafaxō pāa faraxika keskaraõnoa Jesús ato yoini
(Lc. 13.20-21)*

³³ Askata anā Jesús meka fetsafaxō ato yoini iskafakī: “Afe keskaramākī Nios xanifāfe noko īkinā ē mato yoinō. Nā kēromā pāa fakī levaduraya arinā osixō kamosakano faraxitiro keskara. Nāskarifiakī nō ōitiroma. Yorafāfe Niospa meka āto shinā mēra naneano nō ōiyamafiaino āto ōiti fetsafakanax Nios keskara shara itirofo,” ixō Jesús ato yoini.

Afama mīshikiri yoikī meka fetsafaxō Jesús ato yoipaoni

(Mr. 4.33-34)

³⁴ Askatari Jesús nā yorafā rasi yoini meka fetsafaxō afara fetsa ato tāpimaxii. Akka meka fetsafaxō Jesús mēxotaima ato yoipaoni. ³⁵ Akka nā Niospa meka yoimisto a inōpokoa yoikī kirika kenekī keskakōifakī Jesús nāskakōi fanī. Iskafakī keneni Jesúsnoa yoikī:

Ē ato meka fetsafaxō yoixii. Niospa keyokōi onifaniitīa nāskatari a nikamisfoma ē ato tāpimaxii,
ixō Jesúsnoa yoikī keneni.

Jesús nā fana chakaõnoa ato tāpimani

³⁶ Askata yorafā rasi makinoax Jesús pexe mēra ikikaini. Mā pexe mēra kaano, aoxō tāpimisfāfe anā yōkanifo ato yoisharanō. “Ifo, meka fetsafaxō mī noko yoia nā fana chakaõnoa nō tāpiama. Anā noko xafakīa yoife nō tāpisharanō,” ixō yoinifo.

³⁷ Askafaifono Jesús ato kemani: “A fana shara fanamisfo keskara ēkīa,” ato fanī. ³⁸ “Akka a

tare ē yoiai mā tāpitiro nā maitio ē yoi. Akka nā fimi exe shara ē yoiai nā Nios Ifofamisfo ē yoi. Akka nā fana chakafo ē yoiai nā Satanás ifofamisfo ē yoi. ³⁹ Akka nā noko noikaspamisto fimi chakafana ē yoiai, a Satanás ē yoi. Akka nā fimi exe topiaifo ē yoiaito mā nikai, mā mai keyoaino ē yoi. Akka a fimi exe topimisfo ē yoiaito mā nikai, nā Niospa āfe ājirifo ē yoi. ⁴⁰ Nā fana chakafo xatekaxō chī koatirofo keskai, nāskarifiaxikani nā omiskōiai nokoaitīa omiskōixikani mā mai keyoaino. ⁴¹⁻⁴² Nāskarifikī ēfe ājirifo ē nīchixii a afara ato chakafamamisfoya a afara chaka tāpimisfori ato chii xoisai mēra ato potanōfo anoax oiayanā omiskōipakexanōfo. ⁴³ Akka nā Niospa meka nikasharakōiaifo, Epa Nios ika anoax nā xinī chaxai keskara shara ixikani. Mā pachoyakī ēfe meka nikasharakī māto shinā mēra nanekāfe,” ato fani.

*Afara sharakōi oneaōnoa yoikī meka fetsafaxō
Jesús ato tāpimani*

⁴⁴ Anā Jesús ato yoini iskafakī: “Ē mato yoinō nā Nios xanīfokōi ika anoax afe keskara ixikanimākai. Feronāfāke tare ano yonokī orokī afara sharafinakōia fichixō nā fichia ano anā oneni. Nāskaxō āfe afama mīshti keyokōi ato minixō mā kori fixō nā mai fini nā afara sharakōi āfenā inō. Nāskarifiakī mā Nios Ifokōifapaikī mā fichikōipaitiro,” ixō Jesús ato yoini.

*Makex oxo fakkai fakkaisai keskaraōnoa āfe ane
perlaōnoa, meka fetsafaxō Jesús ato tāpimani*

45-46 Anā Jesús ato yoini iskafakī: “Ē mato yoinō nā Nios xanīfokōi ika anoax afe keskara ixikan-imākai. Yora fistichi fenafofāfōfāimis perla ato ināxii. Akka nā perla sharafinakōia mā fichixō ãfe afama mīshti keyokōi ato minixō kori fixō nā perla sharakōi fini. Nāskarifiakī nō Epa Nios Ifofasharapaikī nōko afama mīshtifo nō shināmakitiro Epa Niosmāi sharafinakōikē,” ixō Jesús ato yoini.

Anā meka fetsafaxō riniōnoa Jesús ato tāpimani

47 Anā Jesús ato yoini iskafakī: “Ē mato yoinō nā Nios xanīfokōi ika anoax afe keskara ixikan-imākai. Nā rini faka mēra potexō foe fetsa fetsatapafo fitirofo keskara ixikani. **48** Akka nā rini mā foe fospikōiano, nā rinipa fimisfāfe faka ketokonō rini ninifotirofo. Faka ketokonō tsaoxō foefo katotirofo. Nā sharafo fēta mēra nanekaxō nā chakafo potatirofo. **49** Nāskarifiaxii nōko mai keyoaino. Nāskatari Niospa ãfe ãjirifāfe noko paxkanā faxii nā chakafoya nā sharafo. **50** Akka nā chakafo nā chii xoisai mēra ato potaxii. Nānoax oiayanā omiskōipakenakafo,” ato fani.

Afara fena sharakōi yafi afara shara xiniōnoa Jesús ato yoini

51 Nāskaxō Jesús ato yōkani: “¿Nā ē mato yoiai keskara mā mā nikaimē?” ato faito, “Ēje, a mī noko yoiai nō nikai,” faifono anā Jesús ato yoini: **52** “Akka pexe ifāfe pexe xaki mēra ãfe afara shara onekatsaxakī nā fena yafi nā xini ato ispatiro. Nāskarifiakī a Moisés yoikī kirika kenení keskara ato tāpimamisfāfe mā Nios Ifokōi faifono, Nios xanīfoōnoa ato yoitirofo. Akka meka xiniōxō meka fena sharari mā tāpitiro,” ato fani.

*Jesús Nazarete anoxō nikakaspanifo
(Mr. 6.1-6; Lc. 4.16-30)*

⁵³ Askata Jesús mā meka fetsafaxō ato yoikī keyoax nānoax kani. ⁵⁴ Mā kaax āfe mai anokōi nokoni. A judeeofāfe āto ichanāti pexe mēraxon ato yoikī taefani ano. Nānoxō yorafāfe iskafanifo: “¡Kee, nikakapo! ¿Fanixō iskara tāpixō yoimē askatari nā tsōa atiroma keskara fai? ¿Fanixō iskara tāpiamē?” fanifo. ⁵⁵ “Nā mīsa famisto fakeki. Āfe afá María. Āfe extofo mā nō ūimis. Santiago ikaino, José ikaino, Simón ikaino, Judas ikaino, nāfo āfe extofo,” fanifo. ⁵⁶ “Āfe poifori nofe imisfo. Nōfi Jesús tāpia. Nākai afama. Akka, ¿afeskaxō afama mīshti fatiromē?” ikax yoinānifo.

⁵⁷ Nāskakē nikakaspanifo. Akka Jesús ato yoini iskafakī: “Keyokōi nā maitio anoxō Niospa meka yoimis nikatirofo. Akka nā āfe maikōi anoxō nikapaitirofoma. Nāskakē mā ea nikakaspamis,” ixō ato yoini.

⁵⁸ Nāskakē anoxō afama mīshti ato ūimanima tsōkairoko nikaito.

14

*Juan Maotista nani
(Mr. 6.14-29; Lc. 9.7-9)*

¹⁻² Nāskatari Galilea anoa nā xanīfo Herodes ini. A Jesús afama mīshti faito nikaxō āfe inafo yoini iskafakī: “Akka nā Juan Maotista ē ato textemayamea mā anā otoa. Mā otoxō tsōa atiroma keskara afama mīshtifo fai,” ixō shināni.

³⁻⁴ Akka Herodes Juan reteyoamano Juan yōani iskafakī: “Xanīfo Herodes, mī exto Felipe mī āfe āfi Herodías mī fīa. Askara chakakōi,” nāskafani.

Nāskakē Herodes akiki ōitifishkini. Nāskaxō ãfe sorarofo achimani karaxa mēra ikimaxii.

⁵ Akka Herodes Juan retepaifi yorafoki meseni yorafāfemāi chanīmara faifono Juanmāi Niospa meka ato yoimiskē. Nāskakē Herodes shināni iskafakī: “Ē Juan retekē eari yorafāfe retetirofo,” ixō shināni. ⁶⁻⁷ Akka Herodes ãfe cumpleaño ikaino, yorafo ato ichanāfani. Ichānāfona nā Herodías fake xomaya ares mairani yorafāfe ferotaifi ato inimamai. Nāskakē Herodes yoikī iskafani nā xomaya yorafāfe ferotaifi, “Mī afara fichipaiyai keskara ea yōkafe ē mia inānō,” ixō yoini. ⁸ Nāskakē nā kēro xomayato ãfe afa ano kaxō yōkani iskafakī: “¿Ē afaa Herodes yōkatiromē?” faito ãfe yoini iskafakī: “Juan Maotista ãfe mapo textexō ea sapaki rataxō ea fexōfe fafe,” fani.

⁹ Askafaito nikai xanīfo Herodes shināmitsani. Shināmitsayanā ãfe shinā mēraxonō shināni iskafakī: “¡Ooa! Ē Juan ato textemapaima. Akka yorafāfe nikaifono mē na kēro xomaya yoia. Nāskakē ē Juan ato textemapaiyamafikī ē ato textemani,” ixō shināni. ¹⁰ Nāskaxō xanīfāfe ãfe sorarofo yoini: “Juan textexō ãfe mapo ea fixotakāfe,” ixō yoini. ¹¹ Ato askafaino fōkaxō sorarofāfe Juan textekaxō ãfe mapo sapaki ratakaxō fenifo. Fēkaxō nā kēro xomaya inānifo. Nāatori ãfe afa ināni.

¹² Nāskakē Juan inafo fēkaxō ãfe yora fōkaxō maifanifo. Mā askafakaxō Jesúski nokokaxō yoinifo.

*Jesús cinco mil feronāfakēfo ato pimani
(Mr. 6.30-44; Lc. 9.10-17; Jn. 6.1-14)*

¹³ Askata Herodes sorarofo Juan textemana nikai Jesús ares fisti kani kanōanāfānē tsōa istoma ano. Mā Jesús ato makinoax kaa nikakani pexe rasi anoax yorafā rasi fāi fonifo. ¹⁴ Mā kanōanāfā makinoax fotoxō akiki yorafā rasi foaito fichini. Ato ōikī ato shinākōini. Nāskaxō a isinī ikaifo ato sharafapani.

¹⁵ Mā yātapakeaino aōxō tāpimisfo akiki nokokaxō yoinifo: “Mā yātapakei kiki nono afaamakī yorafo nīchife a piaifo fitanōfo pexe rasi anoafo,” ixō yoinifo.

¹⁶ Askafaifono Jesús ato kemanī: “Maa. Fokanima kiki. Māroko ato pimakāfe,” ato faito, ¹⁷ kemanifo: “Nō nono cinco pāaya, askatari foe rafes,” fanifo.

¹⁸ Askafaifono Jesús ato yoini: “Ea fixotakāfe,” ato fani.

¹⁹ Nāskaxō yorafā rasi yoini fasi ano tsaonōfo. Askata foe rafe yafi cinco pāa tsomaxō nai fois-inīfōfā Apa Nios kīfini iskafakī: “Aicho, Epa, mīōxō ē ato pimai. Mī sharakōi,” fata, pāa kaxketa foe rafeya osixō aōxō tāpimisfo ināni a yorafo ato ināketsanōfo. ²⁰ Nāskax pikanax māyakōinifo. Akka nā chetefaafo doce fēta fospini. ²¹ Nā piaifo cinco mil feronāfakefos ini. Kērofāferi fakefo feta pinifo.

*Jesús ūamāfā femākīa kani
(Mr. 6.45-52; Jn. 6.16-21)*

²² Mā cinco mil yorafo pimata Jesús aōxō tāpimisfo yoini iskafakī: “Kanōanāfānē nanekāfe, okiri ūamāfā pokefaitaxikākī,” ixō ato yoini. Jesús kayoxoma yorafo nīchiaino aōxō tāpimisfo fonifo.

²³ Mā yorafo nīchita, māchi keya ari arese kani

arixō Apa Nios kīfikai. Mā fakishaino, ares fisti ano ini. ²⁴ Akka a aõxō tāpimisfo kanõanãfānē mā chai foafono, nēfefaino ūamāfā poikī ato katimafani. ²⁵ Akka mā penaino Jesúš ūa femākīa atoki kaito tsōa tāpinima. ²⁶ Nāskata tāpikanamax aõxō tāpimisfo Jesúš ūamāfā femākīa kaito fichikanax tai tai iyanā ratekōinifo, niafakara ikanax.

²⁷ Askaifono Jesúš ato yoini: “Rateyamakāfe, ēki,” ato fani.

²⁸ Ato askafaino Pedro kemani: “Ifo, mīmākī eari kenafe ūri ūamāfā femākīa kanō mia ari,” Pedro fani.

²⁹ “Ofe,” Jesúš fani. Nāskakē Pedro kanõanãfā makinoax fotopakekafā ūamāfā femākīa Jesúš ari kani. ³⁰ Kapaifi nefeaito ūi nefe kerexkōi mei mesekōini. Nāskakē ūamāfā mēra ikipakekafakī fāsikōi kenani: “!Ifo, ea ifife!” fani.

³¹ Askaito Jesúš koshikōi āfe mēke achixō yoini: “Mīkai ea chanīmara fasharama. ¿Afeskakī mā chanīmara faimamē?” ixō Jesúš yoini.

³² Askata nā rafe kanõanãfā mēra naneinīfonaifono nefe nishpatani. ³³ Nāskakē nā kanõanãfā mēra naneafāfe Jesúš nāmā ratokonō mai chachipakefofā yoinifo: “Chanīma, mīfi Niospa Fakeski,” ixō yoinifo.

Jesúš Genesaret anoafó a isinī ikaifo ato sharafani

(Mr. 6.53-56)

³⁴ Akka ūamāfā pokefaikani Genesaret mai ano nokonifo. ³⁵ Nāskata nā ano ikafāfe yorafāfe Jesúš tāpirisafanifo. Nāskakē nā chai ikafori ato yoinifo akairi tāpinōfo. Nāskakē a isinī ikaifo Jesúski efenifo. ³⁶ Nāskakē Jesúš yōkanifo: “¿Nō mia tari

kexá maikiri pishta ramákatiromé nō sharaxiki?” fanifo. Nāskakē Jesús tari ramákanax sharai fetsenifo.

15

*Jesús ato yoini afeskai yorafo chakafomakí
(Mr. 7.1-23)*

¹ Askata fariseofo fe a Moisés yoikí kirika keneni keskara ato tāpimamisfo Jerusalén anoax Jesúski fekaxō yōkanifo: ² “¿Afeskai na mīõxõ tāpimisfo a nōko xinifo ipaonifo keskakanimamē? Akka a nōko xinifāfe yoinifo keskara tāpifikaxō pixikakí mechokomekeranafo,” ixō yoliaifāfe Jesús ato kemaní:

³ “Akka, ¿afeskakí māri māto xinifo ipaonifo keskara mā tanapaimē? Nāskaxō a Niospa yoini keskara mā nikatama nā māto xinifāfe yoimisfo keskara mā nikamis. ⁴ Akka Epa Niospa yoikí iskafani: ‘Māto epa yafi māto efa nikasharakāfe. Akka a ãto apa yafi ãto afa chakafaifo ato retemakāfe,’ ixō Niospa yoini. ⁵⁻⁶ Nānori Niospa yoifinikē māfi ato mēstekōi nofe yorafo mā ato tāpimamismaki. Akka mā ato yoimis iskafakí: ‘Māto epa yafi māto efa mā yoikí iskafatiro: “Epa, na kori ē mia inākerana. Nāskafixō mē kori keyoa ē Nios inākí. Nāskakē ē mia anā afaa inātiroma,”’ ixō mā ato yoitiro. Nāskaxō māto epafo mā shināmakīa keskara mā itiro,’ ixō mā ato yoimis parakí. Askafixō mā ato tāpimasharamisma. A kirikaki yoikí Niospa meka kenenifo anori mā yoimisma. Nā māto xinifo ipaonifo keskara fisti mā tanamis. A Niospa yoini keskara mā akima. ⁷ Māfi keparanāmiski. Matoõnoa yoikí Niospa

meka yoimisto Isaías kirika keneni chanīmakōi iskafakī:

⁸ Nā yorafāfe eōnoa yoisharafikakī āto shinā mēraxō ea shinākōiafoma. ⁹ Āa kaxpa ichanākanax fanāmisfo ea kīfiyanā. A ato tāpimanaifo yorafāfe shinā keskarafo. Akka askarakai Niospa shināma, ixō Isaías keneni, Niospa shināmanaino.”

¹⁰ Nāskata Jesús yorafo kenaxō ato yoini iskafakī: “Ea nikasharakōikāfe tāpisharakōixikakī ē mato yoinō. ¹¹ Na mā piaito choshta keskara mato imatiroma. Askatamaroko yorafāfe āto shinā mēraxō chaka shinākani, askatari chakai mekai-fono choshta keskara Niospa ato òi,” Jesús ato fani.

¹² Askata aōxō tāpimisfo fōkaxō Jesús yōkanifo: “Ifo, ¿mī tāpiamamē fariseofo õitifishkikani nā mī yoiaito nikakani?” ikaxō yoinifo.

¹³ Askafaifono Jesús ato kemani meka fetsafaxō: “Tare ifāfe afara chakafo fanatiroma. Askatamaroko a chaka foalkaino tsekaxō potatiro. Nāskarifikāfe Epa nā nai mēra ikato afarafo fanayamaxō, āfe tapo tsekaxō potaxii anā afaa inōma. ¹⁴ Akka fariseofo nikayamakāfe. Nā fēxo keskarafoki. Akka fēxo afe fēxo iyopai xato mēra paketiro. Nāskarifiakī nā fariseofāfe Niospa meka tāpikaxoma fetsafo tāpimatirofoma. Nāskakē ato fe Nios ari nokotirofoma,” ixō Jesús ato yoini.

¹⁵ Ato askafaito Pedro Jesús yoini: “A na mī yoia keskara meka fetsafaxō noko yoisharafe nō tāpisharanō,” fani.

¹⁶ Askafaito Jesús kemani: “¿Afeskakī māri mā nikasharaimamē? ¹⁷ Akka nō afara piano nōko ato mēranoax payokomeano nō aya safatiro.

Nāatokai mato chakana fatiroma. ¹⁸ Akka a māto shināmā shināxō mā afara chaka yoiaino nāato mato chakana fatiro. ¹⁹ Akka yorafāfe afara chakafakakī āto shinā mēraxō chaka shinātirofo, ato retetirofo, askatari āto āfima chotatirofo, askatari kēro fetsa kaxefatirofo, askatari yometsotirofo, askatari chanītirofo, askatari ato īchatirofo. ²⁰ Akka mechokomexoma mā piaino Epa Niospa choshta keskara mato õima. Akka yorafāfe ãa shinākaxō afara chakafatirofo. Nāskakē Epa Niospa ato õi choshta keskara,” ixō Jesús ato yoini.

*Xotofake judeoyamafixō Jesús chanīmara fakōini
(Mr. 7.24-30)*

²¹ Askata Jesús aõxō tāpimisfo fe kani nā pexe rasi Tiro fe Sidón chaimashta ano. ²² Askata kēro fisti Canaán mai ano ikatsaxakī judeo kaifoma Jesús ano kani. Kaxō fāsikōi yoikī kenani iskafakī: “Ifo, mī David fenaki, ea shināfe. Ëfe fake xotofakeshta niafaka chakata omiskōimamiski,” ixō yoini.

²³ Askafaito nikafikī Jesús kemanima. Nāskakē ãfe inafāfe fōkaxō yoinifo: “Ifo, na kēro yoife katanō. Nocho okī noko fekaxtefafei kiki. Fāsikōi fiisiki kiki,” fanifo.

²⁴ Askafaifono Jesús ato yoini: “Ëfe Epa Niospa ea nīchini judeofos ano, nāfo oveja fenoa keskarafo. Akka yora fetsafo ano ea nīchinima,” ato askafani.

²⁵ Akka nā kēro Jesús nāmā ratokonō mai chachipakefofãyanā iskafakī yoini: “Ifo, ëfe fake ea sharafaxope,” fani.

26 Askafaino Jesús kemani meka fetsafaxõ: “A fakefāfe piai fīaxõ nō paxta inã, askarakai sharama,” fani.

27 Jesús askafaito nā kēromā kemani: “Ēje, Ifo. Akka paxtafāfe pitirofo a ifāfe piai ãfe potofo mīsa nāmā keyo pakeaito,” fani.

28 Askafaito Jesús yoini nā kēro: “Mī ea chanīmara fakōini fetsafo keskarama. Akka nā mī ea yoiai keskara ē mia axonõ,” ixõ Jesús nā kēro yoini. Askafaino ãfe fake xotofake shararisatani.

Jesús yora ichapa sharafani

29 Askata Jesús anoax aõxõ tāpimisfo fe kaax ū Galilea kesemē nokoni. Nāskata machi keya māpefainax tsaoni. **30** Nāno yorafā rasi akiki fenifo. Nā isinī imisfo akiki efenifo Jesús ato sharafanõ. Fetsa chāto ini, fetsari fēxo ini, fetsari mifi yōshia ini, fetsari mekamisma ini. Nāskakē fetsa fetsataupo a isinī ikaifo Jesús keyokōi ato sharafani.

31 Ato sharafaino ōikani yorafo yoinānifo: “¡Kee! Ōikapo. Iskarakai nō ōimisma. Nā mekamisfoma mā mekakani. A mifi yōshiafori mā sharofo. Nā chatofori mā nisharakani. Nā fēxofāferi mā ōisharakani. Jesús afama mīshti fatiro. Akka nōfi israelifokī nōko Nios fāsi sharakōi,” ikanax yoinānifo.

Jesús cuatro mil feronāfakefo pimani (Mr. 8.1-10)

32 Askata Jesús aõxõ tāpimisfo kenaxõ yoini: “Ē na yorafo shinākōi, nono tres nia mā efe ikafono, nonoxori afaa pikania. A piaifo mā keyoa. Akka afaa pimaxoma ãto pexe ano ē ato nīchiano

fonāikani afaa pikanaxma fai nēxpakīa paketirofo,” ixō Jesús ato yoini.

³³ Akka ato askafaino aōxō tāpimisfāfe kemanifo: “Akka, ¿afeskaxō a nō piai nō fichitiromē na yorafo ato pimaxikī nono tsoa ikama?” fanifo.

³⁴ Askafaifono Jesús ato yōkani: “¿Afe tii mā pāayamē?” ato faito, “Siete pāa pishta, foe ichapamashtari,” fanifo.

³⁵ Nāskata nā yorafo nāmā tsaonōfo Jesús aōxō tāpimisfo ato yoini. ³⁶ Nāskata Jesús siete pāa yafi foeri tsomaxō Apa Nios kīfini: “Aicho Epa, mīōxō ē ato pimaikai. Mī fāsi sharafinakōiaki,” fata, pāa kaxketa, foeri tekenāfaxō aōxō tāpimisfo ato ināni nā yorafā rasi ato miniketsanōfo. ³⁷ Nāskakē keyokōichi pikanax māyakōinifo. A pikī chetefaafo siete fēta fospikōia ini. ³⁸ Akka nā pāa piafo cuatro mil feronāfakesfos inifo. Kērofāferi fakefoyaxori ato feta pinifo. ³⁹ Nāskata Jesús yorafo yoini fōtanōfo āto pexe ano. Nāskata Jesús kanōanāfā mēra naneinākafani aōxō tāpimisfo fe. Mā naneinākafāta aōxō tāpimisfo fe mai fetsa ano kani, Magdala ano.

16

Fariseofo feta saduceofāfe, “Tsōa atiroma keskara noko ispafe nō mia chanīmara fanō,” ixō Jesús yōkanifo

(*Mr. 8.11-13; Lc. 12.54-56*)

¹ Askata Magdala mai ano Jesús nokoano fariseo fe saduceofo Jesús ūifokani fonifo afara chakafamapaikani. Nāskakaxō yoinifo: “Mī Niospa Fakemākī tsōa atiroma keskara noko ispafe nō mia chanīmara fanō,” fanifo. Nāskakaxō

Jesús afara chakafamapainifo. ² Askafaifono Jesús ato kemaní: “Mā yātапakeaino xini iki sharapakekōikai, ‘Penama oi ikima,’ mā famis. ³ Akka mā penaino nai choshtakōi ōikī, ‘Oi iki kiki,’ mā famis. Akka nai choshtakēma ōikī, ‘Oi ikima,’ mā famis. Nai foiskī mā tāpitiro oi feyamai feima rakikīa mā fatiro. Askafixokai nā Niospa mato yoiai keskara mā chanīmara faima. Nāskakē mā ea tsōa atiroma keskara fafe, nō ūinō mā ea famis. Akka, ¿afeskakī mā tāpiamamē Epa Niospa noko ikifiano?” ato askafani yoikī. ⁴ “Na yora chakafāfe ea chanīmara faafāfema ūipaikani ē Niosxō afara shara ē ato ispanō. Akka ē ato ūimanima. Akka Jonásfafinōfānē xeaitanofafinōfānē xaki mēra tres nia ini. Nāskakē Niospa Jonás kāimanifafinōfānē xāki mēranoax tsekeinō. Nāskakē a tsōa atiroma keskara ē mato ispaima,” ato fata ato makinoax Jesús kani.

*“Fariseofo feta saduceofāfe anorima yoimisfoki ato nikayamakāfe,” Jesús ato fani
(Mr. 8.14-21)*

⁵ Nāskano Jesússō tāpimisfāfe okiri ūamāfā pokefaini fōkakī a pii foaifo shināmakifainifo. Nāskakaxō shinānifo: “Kee, ¿nō afaa piikaimē? A nō piikai mā nō shināmakikerani,” ikanax yoinānifo. ⁶ Nāskakē Jesús ato yoini iskafakī: “Nā fariseofo feta saduceofāfe āto pāa faraxati keskara fiyamakāfe,” ixō ato yoini.

⁷ Ato askafaito nikakani aōxō tāpimisfo yoinānifo: “¿Afeskakī Jesús noko yoimē fariseofo feta saduceofāfe āto pāa faraxati fiyamakāfe noko fai? Akka

nō pāa feama. Nāskakē pāanoa noko yoiraka,” ikax yoinānifo.

8 Akka mā tāpixō Jesús ato yoini: “¿Afeskai nō pāayamara mā ikimē? Akka mā ea chanīmara fasharama,” ato fani. **9** “Mākai ea tāpisharama. Akka, ¿mā shināimamē cinco pāa kaxkexō cinco mil feronāfakefo ē ato pimati? Akka, ¿afe tii fēta pāa fospia ikitamē?” ato fani. **10** “Askatari, ¿mā shināimamē nā siete pāa kaxkexō cuatro mil feronāfakefo ē ato pimati? Akka, ¿afe tii fēta texefafa mā fitamē? **11** Akka, ¿mā tāpiamamē pāanoa ē mato yoima? Nā fariseofoya saduceofoōnoa ē mato yoi,” Jesús ato fani.

12 Nāskakē tāpinifo Jesús ato yoiaito. Akka nā pāa faraxitiōna Jesús ato yoinima. Nā fariseofāfe saduceofo feta ato anorima tāpimapaiyaito Jesús ato yoini.

*“Mī Cristo mia Niospa ifini nokoki nīchixii mī nōko xanīfo finakōia inō,” ixō Pedro Jesús yoini
(Mr. 8.27-30; Lc. 9.18-21)*

13 Askata Jesús aōxō tāpimisfo fe mai fetsa ari nokoni, Cesarea Filipo mai ano. Nānoxō aōxō tāpimisfo yōkani iskafakī: “Yorafāfe, ¿afaa ea fakanimē ē tsoamē?” ato fani.

14 Ato askafaito kemanifo iskafakakī: “Fetsafāfe, ‘Juan Maotistara’ mia fakani. Fetsafāferi, ‘Elíasra’ mia fakani. Fetsafāferi mia iskafakani: ‘Nā Niospa meka ato yoimis nā Jeremíaskīa, askayamai nā Niospa meka ato yoimis fetsa rakikīa,’ mia fakani,” fanifo aōxō tāpimisfāfe.

15 “Akka, ¿mā, ea tsoara faimē?” ato faito, Pedro kemani iskafakī: **16** “Mīfi Cristoki, nā Nios nīpanakato Fakekōi,” fani.

17 Askafaito Jesús kemani iskafakī: “Simón, mīfi Jonáspa fakeki. Niospa mia noixō mia sharafaxōa. Akka ē Niospa Fakekē tsōa mia tāpimanama. Ëfe Epa Niospa nā nai mēra ikato ãa mia tāpimana. **18** Ë mia anā yoinō. Mīfi Pedroki,” ixō Jesús yoini. Akka israeli mekapa Pedro Tokirinifā nō fatiro. Tsōa tokiri efapa pītsi itiroma. Nāskaxō Jesús anā yoikī iskafani: “Mī ea yoia: ‘Mī Cristo, nā Nios nīpanakato Fakekōi,’ mī ea faa. Nā mī yoia keskaraōxō fetsafāfe arifi chanīmara faxikani. Nāskafāfe efe yorafo ē ato imaxii. Nāskax ichanāxikani ea fanākani ekeki inimakani. Yōshi chakafāfe Nios noikaspakakī ato namapayanā ato xatemapaifiaifono tsoa xatetiroma. Nā ea Ifofaafo xatenakafoma ea fanākani. Tokiri efapanāfā pītsikiki tsōa tararatiroma keskara ixikani. **19** Akka fētsa chamisi fepoti fēpetiro yorafo pexe mēra iki-maxikī. Nāskarifiakī ē mia yoi mī yorafo eōnoa mī ato tāpimaxii ea Ifofanōfo. Akka mī ato yoiaito nikakōikanax efe yora itirofo Epa Nios fe ipaxakakī. Nāskai mī chamis keskara itiro. Nā mī ōiai fato sharakōimākī mī ato yoitiro: ‘Nā sharakōi mā atiro,’ ixō mī ato yoitiro. Nā sharakōi mī ōiai, Epa Niospari sharakōi ōi. Askatari mī ōikai fato chakamakī, mī ato yoitiro: ‘Na chaka mā atiroma.’ Nāskara mī yoiaino, Epa Niospari nā chaka ōitiro.”

20 Nāskata Jesús aōxō tāpimisfo yoini: “Tsoa yoiyamakāfe ūfi Cristokī,” ato fani.

*“Chipo ea retexikani,” Jesús ato fani
(Mr. 8.31-9.1; Lc. 9.22-27)*

²¹ Akka anā meka fetsafaxō Jesús ato yoinima. Xafakīakōi a aõxō tāpimisfo ato yoini achiyoafomano: “Ē Jerusalén ano kai. Nānoxō a ato Nios kīfixomisfāfe ãto xanīfofo feta a Moisés yoikī kirika keneni keskara ato tāpimamisfāferi, askatari nōko kaifāfe ãto xanīfofofāferi ea omiskōimaxikani. Ea ato retemafiafono, tres nia oxata ē anā otoxii,” ixō ato yoini. ²² Askafaino Pedro Jesús ori iyoxō yoini iskafakī: “Ifo, askayamafe. Miakai retekanima kiki,” fani.

²³ Pedro askafaino Jesús texkeakekafāni. Nāskaxō iskafakī yoini: “Satanás, emakinoax katāfe. Mī ea xītipaikai a Niospa ea amapaiyai ē anōma. A Niospa shināi anori mī shināima. Akka nā yorafāfe shināi keskara mī shināi,” fani.

²⁴ Askafata Jesús aõxō tāpimisfo yoini: “Fatora fetsa ēfe inakōi ipaikī ãakōi apaiyai keskara anā atiroma. Nā ē yoiai keskara nikakōitiro. Nāskakē iskatiro: ‘Ēfe Ifoxō ea retefiaifono ēkai ēfe Ifo ē potapakenakama,’ ixō shinātiro. ²⁵ Akka fētsa ãa shinātiro iskakī: ‘Ē Nios Ifofaito ea retetirofo. Nāskakē ē Nios Ifofaima,’ ixō shinātiro mesekī. Askara yora naax ēfe Epa ano katiroma. Akka nā ea Ifofaa, eõxō reteafono ē ifixii efe īpaxanō eamāi Ifofamiskē. ²⁶ Akka fatora fetsa nono mai anoax kori ichapaya ikatsaxakī mā naax aya katiroma. Ea Ifofayamax koriya ifiyakatsaxakī Epa Nios ano katiroma. Nāskakē afama mīshtifoya iyopaofinixakī nā omiskōipakenakafo mēra mā kaax anā aya itiroma. Nāskakē āfe afaraforikai Nios inātiroma afe īpaxakī. ²⁷ Akka ēfi Niospa Fakēkī yorakōiri.

Nāskakē sharafinakōia chaxapakefotāxii ēfe ājirifo fe nai mēranoax mai ano okī. Mē oax ē ãto xanīfo finakōia ē ixii. Nāskakē nā afara shara famisfo ē ato ināsharakōixii ē atoki inimakōikī. Akka nā afara chakafamisfo afara shara ē ato ināsharakōima. ē ato omiskōdimaxii. ²⁸ ē mato yoi ē xanīfo finakōia ixii. Akka mā atirito ea Ifofaxō nayoxoma mā ōiyotiro,” ixō Jesús ato yoini.

17

Jesús āfe femānā fetsa keskara ini, fafekōini. Āfe rapatiri oxokōi ini
(Mr. 9.2-13; Lc. 9.28-36)

¹ Askata seis nia mā finōano Jesús aõxō tāpimisfo tres iyoni. Pedro iyota, Santiago iyota, Santiago āfe exto Juanri iyoni. Ranāri ato nñchifaini. Nāskaxō māchi keya māmākīa ato iyoini. ² Nānoax ãto ferotaifi Jesús fetsa keskara ñtani. Āfe femānā fafekōini xini keskara. Āfe rapatiri oxokōi itani oa luzpa chaxa keskara. ³ Nāskakē nānoa Moisés yafi Elías õinifo Jesús fe mekaifāfe. ⁴ Askaito Pedro Jesús yoini: “Ifo, sharakōi ano nō oa. Akka, ¿mī fichipaimē ē tres tapas fanō? Mia fetsafaxota, Moisés fetsafaxota, Elías fetsafaxota, ē fanō,” ixō Pedro yoini.

⁵ Akka Pedro askafaino kōinī ato keyokōi maipakefotāni. Nā kōi mēranoax Nios mekaito nikanoifo iskaito: “Nafi ēfe Fakiki ē fichisharapaikōi. ē akiki inimakōi. A nikakōikāfe,” ikaito nikanoifo. ⁶ Nikakani Jesúsxō tāpimisfo ratekōianā feopakefotānifo. ⁷ Askaifono Jesús ato ano kaxō ato ramāyanā ato yoini: “Finikāfe.

Ratekakima,” ato fani. ⁸ Nāskakē foisinīfofākakī anoa tsoa ūinifoma, Jesús fisti nikē ūinifo.

⁹ Nāskata machi keya ariax anā tisirimepakenifo mā fekani. Tisirimepakekī Jesús ato yoifeni: “A mā ūia keskara mā tsoa yoiki. Ē naax mē anā otoano mā ato yoitiroki,” ixō Jesús ato yoini.

¹⁰ Nāskakē a aõxõ tāpimisfāfe Jesús yōkanifo iskafakakī: “A Moisés yoikī kirika kenenī keskara ato tāpimamisfāferi iskafakī yoinifo: ‘Cristo oyoamano Elías rekē oi taexii kiki,’ ixō yoimisfo. Akka, ūafeskakī iskara yoimē?” fanifo.

¹¹ Askafaifāfe Jesús ato kemani: “Chanīma, Elías rekē oi taei nāato keyokōi itipinīsharafaiyoi āto chaka xatenõfo. ¹² Akka ē mato yoinō mā Elías ifana mākai tāpiama. Nāskakē nā apaiyai keskafakakī chakafanifo. Nāskarifikī ea omiskōimakani,” ixō Jesús ato yoini.

¹³ Nāskakē a aõxõ tāpimisfāfe tāpíñifo Juan Maotistaõnoa Jesús ato yoiaito.

*Jesús feronāfake naetapa niafaka chaka pōtaxoni
(Mr. 9.14-29; Lc. 9.37-43)*

¹⁴ Askata Jesús a aõxõ tāpimisfo fe mā māchifā ariax fotoano yorafā rasi akiki fenifo. Akka feronāfake fistichi ratokonō mai chachipakefofā Jesús yoini: ¹⁵ “Ifo, ēfe fake shināfe. Ēfe fake nīsoi omiskōimiski. Nāskakē chii naki pakeyanā faka mēra pakemiski. ¹⁶ Akka mī inafo ano ēfe fake ē efekekē mī inafāfe ēfe fake ea sharafaxomisfoma,” fani.

¹⁷ Askafaito Jesús kemani: “Ooa. Mākai ea tāpisharama. Mā afara shināmis. Akka afetīkai ē

matoki onima. ¿Afetíakai mā ea tāpimē? Niri nā fake efekāfe,” Jesús ato fani.

¹⁸ Nāskakē Jesús nā feronāfake naetapa makinoa niafaka chaka potani. Nāskax sharakōi itani nā feronāfake naetapa.

¹⁹ Nāskaxō aõxō tāpimisfāfe Jesús yōkanifo: “Akka, ¿afeskakīri nō niafaka yōshi chaka potatiromamē?” ixō yōkanifo.

²⁰ Askafaifono Jesús ato yoini: “Akka mā ea nikaima. Ë mato yoinō, ea nikakapo. Akka mā ea pishta nikaxō mā na machi, ‘Nonoax tsekekainax mai fetsa ari katāfe,’ mā faino na machi tsekekaitiro. Ea nikakōixō nā mā apaiyai keskara mā atiro. ²¹ Akka na keskara niafaka chaka mā foni tenekī Nios shinākī mā Epa Nios kīfiyanā mā potatiro,” ixō Jesús ato yoini.

*Anā Jesús ato yoini: “Chipo ea retexikani,” ixō
(Mr. 9.30-32; Lc. 9.43-45)*

²²⁻²³ Askata aõxō tāpimisfo fe Galilea ano ichanāxō ato yoini: “Ea achikaxō ãto xaníifofo ano ea iyoxikani, afāfe ea retenõfo. Akka ea retefiafono tres nia oxata ë anā otoxii,” ixō Jesús ato yoini. Ato askafaito nikakani aõxō tāpimisfo shināmitsakōinifo.

Nā Nios kīfiti pexefā ano yonomisfāfe ato kori yōkanifo

²⁴ Askata Jesús aõxō tāpimisfo fe Capernaúm ano nokoaino a Nios kīfiti pexefā anoxō ato kori fiamisfāfe Pedro ðifokaxō yōkanifo: “¿Mī Ifāfe kopifaimamē na Nios kīfiti pexefā nā ato kori fixomisfāfe?” Pedro fanifo. ²⁵ “Ëje, kopifai,” Pedro ato fani.

Askata Pedro pexe mēra ikikainaito Jesús yoini iskafakī: “Simón, ¿afe keskara mī shināimē? ¿Xanifāfe nā maitio anoa āfe kaifo kori fīaimē, askayamakī yora fetsafo ato fīairaka?” ixō Jesús Pedro yōkani.

²⁶ Askafaito Pedro kemani: “Yora fetsafo fīatiro,” fani. “Ēje, chanīma,” Jesús ini. “Akka āfe kaifāfe kopifatiroma. ²⁷ Akka nokoki ūitifishkiyamanōfo īa ano kaxō mīshkimātāfe. Nā mī fafī mīshkimāna āfe axfa mēranoa mī kori exe fichikai. Nāskakē nā Nios kīfiti pexefā kori fixomisfo nō ato kopifaikai,” ixō Jesús Pedro yoini.

18

*“Akka, ¿tsoakaimē sharafinakōia?” inifo
(Mr. 9.33-37; Lc. 9.46-48)*

¹ Akka nāskatari aōxō tāpimisfo fōkaxō Jesús yōkanifo: “Akka, nō mia Ifofamiski, ¿fatomē finakōia?” ixō yōkanifo.

² Askata Jesús fake yome kenaxō ato nēxpakīa nīchini. ³ Nāskaxō ato yoini: “Ē mato pāraima. Iskara mā shinātiroma: ‘Ē keyokōi finōfakī,’ mā itiroma. Akka fake yome kakapaitiroma. Akka mā shinā fetsafaax na fake yome keskara mā itiro. Mā askayamaxō mā Nios Ifofatiroma. ⁴ Akka Nios Ifo sharakōi faax nā Nios nikakōiaifo fake yome keskarafo, askatari, ‘Nō tsoama,’ ixō shināifo nāskarafo sharafinakōiafo. ⁵ Akka fatora fētsa ēfe aneōxō na fake yome noikī nāatori ea noisharakōi,” ixō Jesús ato yoini.

*Noko fētsa afara chakafamaino āfenā mesekōi
itiro
(Mr. 9.42-48; Lc. 17.1-2)*

6 Jesūs anā yoini iskafakī: “Akka nā ea rama Ifofai fetsafāfe ato afara chakafamaino ūikī, nā keskarafo ato achixō tokirinifāya tenextifaxō fakafā noa mēra potatirofo āsanōfo fetsafo anā ato afaa chakafamayamanōfo. Nā keskara shara ikerana,” ato fani. **7** Askafata Jesūs aōxō tāpimisfo yoini iskafakī: “Mēxotaima ea chanīmara faafāfema yorafo chakafamapaimisfo. Akka fētsa fetsafo chakafamax omiskōi finakōixikani.

8-9 “Akka māto mēkemā mato afara chakafamatiro, askayamākī māto tāe mato afara chakafamatiro, askayamākī māto fēro mato chakafamatiro. Nāskaino māto chaka xatekōitakāfe anā chakafayamaxii. Oa māto mēke xateta pota keskara itaxikakī, oa māto tae xateta pota keskara itaxikakī, oa māto fero fetoshimea keskarakōi itaxikakī afaa mā chakafayamanō. Akka mā mā mēke fisti potax anā afaa chakafayamai mā Epa Nios fe isharapakenakaki. Nā keskara sharakōi. Nā māto mēke mā xateama keskaraxō mā aō chakafaino, nā omiskōipakenakafo mēra mā kanaka ari chiifā nokanakama mēra. Nā mātonā chaka finakōia ixii. Nāskatari māto tae fisti xatea keskara mā sharafinakōia mā isharapakekōitiro. Nāskax, mā askayamaino nā omiskōipakenakafo mēra mā ipanakaki ari chiifā nokanakama mēra. Nāskatari māto fēro chakafaino, mā fetoshimeax mā isharapakenakaki. Mā askayamax fero rafeyax nā omiskōipakenakafo mēra mā kaxii nā chiifā nokanakama mēra,” ato askafani.

*Oveja fenoaõnoa Jesú斯 meka fetsafaxõ ato yoini
(Lc. 15.3-7)*

¹⁰ Anã Jesú斯 ato yoini iskafakõ: “Nã rama ea Ifofaõnoa fakefo keskara shinãkõ iskafayamakâfe: ‘Na rama Jesú斯 Ifofaafokai afaafoma,’ ixõ yoiyamakâfe. Ë mato mëstekõi yoinõ. Epa Niospa ãfe ãjirifâfe nã rama ea Ifofaafokai afaafoma,’ ixõ yoiyamakâfe. Ë mato mëstekõi yoinõ. Epa Niospa ãfe ãjirifâfe nã rama ea Ifofaafokai afaafoma,’ ixõ yoiyamakâfe. Ë mato mëstekõi yoinõ. Epa Niospa ãfe ãjirifâfe nã rama ea Ifofaafokai afaafoma,’ ixõ yoiyamakâfe. Nã ãjirifo Epa Nios fe imisfo. Nãskakõ ãfe fakefo kexesharamis. ¹¹ Akka nã yorafo fenoafo ë ãto chaka soaxoniyoi ë oni isharapakexanõfo.

¹² “Akka, ¿afaa mã shinãimë? Feronãfake fetsa cien ovejaya itiro. Nãskakõ fisti a makinoax fenoano nã noventa y nueve anã kãimatiroma nã fenoa fenakõ. ¹³ Ë mato chanõma yoinõ. Mã oveja fisti fichiax inimaifinakõitiro. Akka nã fenoa-mafoki inimatama nã fenoitaki mã fichiax inimaifinakõitiro. ¹⁴ Nãskarifiai Epa Nios nã nai mëranoato nã rama Ifofaifo keyokõi ato noisharai ato õikõ. Askatari tsoa pishta fenopaima ãfe fakefo,” ato fani.

Jesú斯 chanõmara faa fëtsa mia chakafaito mĩ rae-fatiro

(Lc. 17.3)

¹⁵ Anã Jesú斯 ato yoini iskafakõ: “Akka meka fetsa ë mato yoinõ. Ea chanõmara famis fëtsa mia chakafakõ mĩ yoitiro iskafakõ: ‘Yamã, mĩ ea chakafaa,’ ixõ mĩ yoitiro. Mĩ askafaito mia nikaxõ, ‘Eje. Ea mĩa chakafa. Ea anã rae fetafate,’ ixõ mia yoiaito mĩ afe rae faatanãtiro. ¹⁶ Nã mĩ askafafaito mia nikakaspaito feronãfake fisti kenafe, askayamakõ rafe kenafe nã rafetari nikanõfo

mia chanīmara faimākai. ¹⁷ Nāskatari atori nikaya-maito nā ea Ifofaafo ichanāfo anoxō ato yoife mia tāpinōfo. Nā ichanāfo anoxō mī yoiaito mia nikaya-maito mī iskafakī yoitiro: ‘Na feronāfāke Epa Nios Ifofafiax nā Nios Ifofaafoma keskara ika. Nāskatari nā ato pāraxō ato kori fīamisfo keskarakōi,’ ixō mī yoitiro.

¹⁸ “Ē mato chanīma yoi. Nā mā ūiai fato sharakōimākī mā ato yoitiro: ‘Nā sharakōi. Nāskara nō atiro,’ ixō ato yoitiro. Nāskara mā sharakōi ūi Epa Niospari shara ūi. Askata mā ūikai fato chakamakī, mā ato yoitiro: ‘Na chaka. Nāskara nō atiroma,’ ixō ato yoitiro. Nāskara mā ūikī chakamakī, ‘Na chaka nō atiroma,’ ixō mā yoiaino, Epa Niospari nā chaka ūitiro.

¹⁹ “Askatari fetsari ē mato yoinō, ea nikakōikapo. Fatora mā rafeta nono mai anoxō mā shināsharaxō, mā Epa Nios afara yōkaiyanā mā kīfiaito ūfe Epa nai mēranoato mato afara ināsharaxii. ²⁰ Akka rafe iyamakani tres yora ea shinākani eōnoax ichanākaxikani ūri ato fe ichanāxii,” ixō Jesús ato yoini.

²¹ Askata Pedro akiki kaxō Jesús yōkani: “¿Ifo, oato ea noikaspakī ea chakafamis, afe tii fakī ē yoitiromē ē raefaxiki? ¿Siete fakī ē yoitiromē?” fatto, ²² Jesús kemani: “Maa. Siete fakī mī yoitiroma. Mēxotaima mī yoitiro,” fani.

Jesús anā meka fetsafaxō ato yoini feronāfake fetsa a afeta yonomis raefapainima

²³ Anā Jesús ato yoini: “Nō Epa Nios Ifofaxō nō fetsafo raefatiro, Epa Niospa mato raefamis keskafakī. Nā ē mato yoiai keskara nikakapo

mā tāpinō mā rae faatanāino. A xanīfāfe ato yonomamis kenani ato yoixii afe tii mā nimiamakī. ²⁴ Xanīfāfe taefakī afe rafea kenani ichapakōi nimiano. ²⁵ Akka a nimia koriya inima afaa kopifatiroma ini. Nāskakē xanīfāfe iskafani: ‘Mī koriyama mī kori nokotiroma mī ea kopifapanā. Akka ē mia xanīfo fetsa ināi mī āfe ina inō ea kori inānō. Mia ināta mī āfi ināta mī fakefo ināta mī afama mīshifo keyokōi ea ināi mī ea aō kopifanō,’ ixō xanīfāfe yoini. ²⁶ Nāskakē āfe inapa ratokonō mai chachipakefofā yoini: ‘Ifo, ea manayofe. A ē mia nimia ē mia chipo kopifaikai,’ ixō yoini.

²⁷ “Askafaito nikakī xanīfāfe shinākōini. Nāskaxō yoini: ‘Rateyamafe. A mī ea nimia ē anā shināima. Mī ea nimia ē keyokōi sofai mī anā ea niminōma. Kasharatāfe,’ ixō yoini. ²⁸⁻²⁹ Nāskakē xanīfāfe pexe mēranoax kakī, āfe yama fichini, nāato ichapama pishta nimia ini. Nāskakē fichixō testopa achixō temo temosayanā yoini: ‘Mī ea nimia ea kopifarisaſāfe,’ fani. Mā eneano ratokonō mai chachipaſofā yoini, ‘Ea manayofe ē mia inānō,’ fani. ³⁰ Askafaito nikakaspakī karaxa mēra ikimani a mēraxō kopifanō. ³¹ Nāskakē ranāri shināmitsakōikakī a ūiaifo āto xanīfo yoifokani fonifo. ³² Nāskakē xanīfāfe kenaxō mā oano yoini: ‘Mī chaka finakōia. Akka ē mia askafatima mī ea nimifiano, “A ē mia nimia ē mia kopifanō ea manayofe,” mī ea faito, ³³ akka mīri mī yama mī shinākerana nā ē mia noikī shināti keskafakī,’ ixō xanīfāfe yoini. ³⁴ Nāskax ūitifishki finakōikī xanifāfe nā āfe ina karaxa mēra ikimani anoax omiskōi finakōinō nā nimia kopifayanā.

³⁵ “Ēfe Epa nai ari ikato matori askafaxii fetsafo

mā raefayamaito mato omiskōimaki,” ixō Jesús ato yoini.

19

*Feronāfake āfe āfi fe enēnātirofoōnoa Jesús ato yoini
(Mr. 10.1-12; Lc. 16.18)*

¹ Mā ato yoikī keyota Jesús aōxō tāpimisfo fe Galilea anoax kakī faka Jordán pokefainax Judea mai ano nokoni. ² Nāskakē yorafā rasichi chīfafāinifo. Nārixō nā isinī ikaifo ato sharafapani.

³ Nāskakē fariseofo akiki fēkaxō chakafakī mekamapainifo. Nāskaxō yōkanifo iskafakī: “Nōko xinifāfe Niospa meka yoikī kenenifo keskafakī, ¿feronāfāke āfe āfi enepaikī enetiromē afeskaraito?” ixō yōkanifo. ⁴ Askafaifono Jesús ato kemanī: “¿A Moisés kirika keneni mā ūimismamē? Iskafakī keneni: ‘Niospa keyokōi onifani. Feronāfake yafi kēro onifikī taefani.

⁵⁻⁶ Mā askafaxō iskafakī yoini: “Feronāfake mā āfiyax āfe apa yafi āfe afa makinoax paxkatiro āfi fe fianāxiki. Nāskakē āfe āfi fe yora fisti keskara itirofo,” ’ ixō Niospa yoinino Moisés keneni. Nāskakē anā yora rafema, yora fisti keskara ikani āfe āfi fe. Nāskakē feronāfāke āfe āfi enetiroma Niospamāi ato fianāmano,” ixō Jesús ato yoini.

⁷ Ato askafaino yōkanifo: “Akka, ¿afeskakī Moisés yoinimē iskafakī? ‘Feronāfāke āfe āfi eneyoxoma kirika kenexō yoitiro iskafakī: ‘Ē anā mia fipaima. Ē mia enei,” ’ ixō yoitiro Moisés fani,” fariseofāfe Jesús fanifo.

⁸ Askafaifono Jesús ato yoini: “Akka māri māto xinifo keskara mā Niospa meka nikakaspamis.

Akka Moisés yoini nō kēro enetiro. Akka Niospa taeifikā anori shinānima.⁹ Ë mato yoinō. Akka fētsa āfe āfi enetiroma fetsa fe chotanāyamafiano. Akka fētsa āfe āfi enexō kēro fetsa fia askara sharama, chakafai. Askatari a kēro fenē enea fētsa fia askarari sharama, chakafai,” ixō Jesús ato yoini.

¹⁰ Askara nikakakī Jesús a aōxō tāpimisfāfe yoinifo: “Akka nā mī noko yoiai keskara nikakanax, fianāfoma askara shara itirofo,” ikaxō yoinifo.

¹¹ Askafaifono Jesús ato kemani: “Na ē yoiai keskara atirifāfe nikasharatirofoma. Akka nā Niospa ato shināmanai tiitos shinākanax nāfō shara itirofo fianākanamax. ¹² Akka yōshikōi kāiax mā yosiax āfiyatiroma. Akka fetsafori ato oxkofīxitirofo āfiyanōfoma. Akka fetsafāferi Epa Nios fisti nikakōipaikā, nā fisti nikakōitirofo. Nāskakē afo āfiyapakenakafoma,” ixō Jesús ato yoini.

Jesús fakefo chishtoxō ato māmāyanā Epa Nios kīfixopakeni

(Mr. 10.13-16; Lc. 18.15-17)

¹³ Ato askafaino yorafāfe āto fakefo Jesúski efenifo ato māmāpakeyanā ato Nios kīfixonō. Akka a Jesúsxō tāpimisfāfe ato iskafanifo: “Māto fakefo efexō nōko Ifo fekaxtefayamakāfe,” ato fanifo.

¹⁴ Ato askafaifono Jesús ato yoini: “Ato enekāfe nā fakefo ekeki fenōfo. Ato nētefayamakāfe. Ëfe Epa Nios xanīfo ika ari na fakefo keskarakōifoki,” ixō ato yoini. ¹⁵ Nāskaxō fakefo māmāpaketa Jesús nānoax kani.

*Feronāfake naetapa kori ichapayax Jesús fe
mekani
(Mr. 10.17-31; Lc. 18.18-30)*

¹⁶ Feronāfake naetapa fistichi Jesús õikaxō yōkani: “Maestro, mī sharaki, ea yoife afaa shara ē afeska fatiromakī Nios xanīfo fe ipaxaki,” ixō yōkaito, ¹⁷ Jesús kemani: “¿Afeskakī sharara mī ea famē? Akka Nios fisti sharafinakōia. Nios xanīfo fe mī ipaxapaikī a Moisés yoini keskara mī nikasharakōitiro,” faito, ¹⁸ “¿Fatōmē ē nikanō?” faito, Jesús yoini iskafakī: “Nā Moisés yoini keskarakōi mī nikakōitiro. Iskafakī yoini: ‘Ato reteyamakāfe. Askatari māto āfima chotayamakāfe. Askatari atoki yometsoyamakāfe. Askatari chanī yoiyamakāfe. Askatari kaxpa ato parayamakāfe. ¹⁹ Askatari māto epa yafi māto efa nikasharakōikāfe, ato sharafakāfe. Askatari a mā chaima nikari noisharakōikāfe a mā mā noimeai keskafakī,’” ixō Jesús yoini.

²⁰ Askafaito a kori ichapayato kemakī iskafani: “Nā mīa yoiai keskara mē nikakōimis. Akka, ¿afaa fetsari ē nikamamē?” faito, ²¹ Jesús kemani: “Mī isharakōipaikī, mī afama mīshtifo ato minitāfe. Kori fixō nā afamaisfo ato ināketsatāfe. Nāskakē nai mēranoax afama mīshtifoya mī ixikai. Mā mī kori ato ināketsata anā oxō ea Ifofasharafe,” ixō Jesús yoini.

²² Askafaito nikai nā feronāfāke shināchakakōi toxinima kori ichapayamāiyaxō ato inākaspai. Nāskax Jesús makinoax kani.

²³ Nāskaxō Jesús aõxō tāpimisfo yoini: “Ê mato pāraima, fekaxkōi yora kori ichapayato Epa Nios

Ifopapaia. ²⁴ Akka anā ē mato yoinō meka fet-safaxō. Camello akoja kini mēra ikipaifi ikitiroma, fekaxkōi, efapamāiax. Nāskarari yora kori ichapayato Nios Ifopapai, fekaxkōi ãfe afama mīshtifomāi potakaspakī,” ixō Jesús ato yoini.

²⁵ Ato askafaito nikakakī a aõxō tāpimisfāfe tāpipainifo. “¡Kee! ¿Afeskax nō Nios fe ipaxatiromē?” ikanax yoinānifo.

²⁶ Askafaito ōikī Jesús ato yoini: “Yorafokai ãa ifimetirofoma. Nios fistichi yorafo ifitiro. Niospa afama mīshtifo fatiro, yorafāfe atiroma keskara,” ixō ato yoini.

²⁷ Ato askafaito nikakī Pedro yoini: “Ifo, nō mefe okī nōko afama mīshtifo nō ōiferani nō mefe oni. Akka, ¿afaa nō fiimē?” fani.

²⁸ Askafaito Jesús ato kemani: “Ē mato pāraima. Keyokōi ē ato ūkināno sharafinakōia ea ūixikani, ãfe Epa Nios keskara sharakōi ē ikaito. Akka māmāi ea Ifofasharakatsaxakī nai mēranoax mā efe xanīfofo ixii. Mā nōko kaifo israelifāfe ãto xanīfori mā ixii. Nā doce nofe yorafo israelifo mā ato ūkipakenakakī. ²⁹ Akka yora fētsa eõxō ãfe meka sharaõnoa ato yoikakī ãfe pexe ūifaini, askatari ãfe onefetsafori ūifaini, ãfe poifori ūifaini, ãfe apari ūifaini, ãfe afari ūifaini, ãfe ūfiri ūifaini, ãfe fakefori ūifaini, ãfe tareri ūifaini, akka nāato afama mīshtifo fixii. Nāskatari mā naax Nios fe ipanaka. ³⁰ Akka iskaratīa yora ichapafāfe ato finōpaikani, nō finakōiara ikaxō, akka chipo fenotirofo. Akka a ato finōpaiyamaifo iskaratīa Niospa ato finakōia imaino Nios fe ipanakafo,” ixō ato yoini.

20

A yonomisfokiri yoikī meka fetsafaxō Jesús ato yoini

¹ Anā Jesús ato yoini: “Afe keskaramākī Epa Niospa keyokōi ato īkinā mā Ifosharafaino, ē anā meka fetsafaxō ē mato yoinō. Ea nikasharakāfe. Nā tare ifo mā fakishparikōi kani yorafo fenaikai āfe tare ano yonoxonōfo. ² Ato fichixō ato yoini iskafakī: ‘Ē mato pena fisti yonomapai. Akka nā ē ato kopifamis tii mā pena fisti yonoano ē mato kopifai, ‘ñāskara sharamē?’ ato faito, ‘Ēje, shara,’ fanifo. Nāskaxō āfe tare ari ato nīchini. ³ Askata rama xini keyaino tare ifo anā kakī ōia plaza anoxō ranārito manaifono yonopaikakī tsōa ato yonomayamaino. ⁴ Askaifono tare ifāfe ato yoini: ‘Māri ēfe tare ano yonopaimē nā ē ato kopifamis keskafakī ē mato kopifanō?’ ato faito nikakata atiri fonifo yonoi fokani. ⁵ Askata tare ifo anā xini keya kaxō ōia ranārito mananifo yonopaikakī. Nāskakē afori nīchini āfe tare ano. Askata mā xini kaino anā kaxō ōia ranāritori manaifono. Nāfori nīchini yonotanōfo. ⁶ Askatari yātapishtakōi plaza ano anā kaxō ōia nānoa ranāri ato fichitoshini yonopaiyaifāfe. Nāskaxō ato yōkani: ‘Afaa nonoxō mā afeskafaimē yonokima?’ ato faito kemanifo, ⁷ ‘Tsōa noko yonomayamaino nō iki,’ fanifo. Askaifaifono ato yoini: ‘Māri ēfe tare ano yontakāfe,’ ato fani.

⁸ “Nāskata mā fakishano nā tare ifāfe afe xanīfo yoini iskafakī: ‘Ea yonoxonaifo ato kenafe ato kopifanō. Nā rama ikiāfo ato kopifikī taefafe. Askata nā iki taeāfo chipo ato kopifaxiki,’ fani.

⁹ Akka yātapishtakōi ikikaxō yonoafo nāfo ato kopifani nā pena fisti yonoafo kopifamis keskafakī. ¹⁰ Akka nā yonoi iki taeafāfe shinānifo: ‘Nō kori ichapa fira,’ ikaxō, askafikaxō nā fetsafāfe fiaitiri finifo. ¹¹ Nāskakē mā ato kopifaino, nā tare ifo mekafakakī yōachēpenifo. ¹² Iskafakī yoinifo: ‘Akka nā rama fēkaxō yonoafo mā ato kopifaa nā mā noko kopifaa keskafakī. Akka nō xini pae meeyanā nō yonoa nīskayanā nā pena tii,’ fanifo. ¹³ Akka nā tare ifāfe fisti kemani: ‘Efe yorashta, ē mia chakafakī mekafaama. Akka mē mia kopifaa nā mī pena fisti yonoa. Nā pena fisti ē ato kopifamis tii ē mato kopifai ē mato faaki. Nā sharaki mā ea faaki,’ fani. ¹⁴ ‘Akka ē mia kopifanō, nakā mī kori. Katāfe mī pexe ano. Akka nā rama ikikaxō yonoafo nā ē mia ināi keskafakī atori ē ināi. ¹⁵ Nā ē ināpaiyai keska fakī ē ato inātiro, ēfe korimāiyakē. Akka, ¿afeskai mī ekeki ūitifishkikimē ē fetsafo ināsharaino?’ ixō yoini. ¹⁶ Nāskarifikī Epa Niospa nā taefakī chanīmara faafo ato ināi keskafakī nā rama chanīmara faifo nāfori ato ināsharaxii. Akka Epa Niospa yora ichapa kena a ika ano fonōfo. Nāskakē Epa Niospa ato kenafiaito tsōa nikayamaito nā Ifofaafos ato ifixii,’ ixō Jesús ato yoini.

Anā Jesús ato yoini: “Mā chaima ea retekanira,”
ixō

(Mr. 10.32-34; Lc. 18.31-34)

¹⁷ Askata Jesús Jerusalén ari fāi kakī a aōxō tāpimisfo kenaxō ato yoini iskafakī: ¹⁸ “Ea nikakāfe. Mā mā ūikai iskaratīa Jerusalén ano nō māpei kaikai. Nānoxō ea achikaxō ea ato inākani, a Nios ato kīfixomisfāfe ãto xanīfofo, askatari a Moisés yoikī kirika keneni keskara ato tāpimamisfo

anori ea iyoxikani. Nānoxō, ‘Mā mī naikai,’ ixō ea yoixikani kiki. ¹⁹ Nāskakaxō yora fetsafo nōko kaifoma ea inākani ea kamaketsayanā ea koshaketsakani. Nāskakaxō ifi cruz ikaki ea mastakani. Akka ea askafafono tres nia oxata ē anā otoxii Epa Niospa ea otofaano,” ixō ato yoini.

Ãfa ãfe fake rafe Jesús yoixoní
(Mr. 10.35-45)

²⁰ Zebedeo fake rafe Juan fe Santiago ini. Nā rafe ato afa fe Jesús ano fonifo. Mā Jesúski nokoxō nā kēromā ratokonō mai chachipakefofāni Jesús afara shara yōkapaikī. ²¹ Askafaito Jesús yōkani: “¿Afaa mī fichipaimē ē mia axonō?” faito, nā kēromā yoini: “Ifo, nā mī xanīfo finakōia ikaitīa ēfe fake raferi mefe xanīfo inōfo ato xanīfo imafe. Nā xanīfāfe tsaoti ano mī tsaoano ēfe fake rafe takairafe mefe ketaxamei tsaonōfo,” fani.

²² Askafaito Jesús nā kēromā fake rafe yoini: “Mā tāpiama a mā ea yōkai keskara. ¿A ē omiskōixi keskara māri omiskōitiromē?” Jesús ato faito kemanifo: “Eje, nōri tenetiro,” fanifo.

²³ Askafaifāfe Jesús ato yoini: “Chanīma, māri mā omiskōixii. Akka ēkai tsoa yoitiroma, ‘Efe ketaxamei tsaofe efe rafexii’ ixō. Akka ēfe Epa Nios fistichi yoitiro. Nā Niospa ato katoafos nāfo afe ketaxamei tsaotirofo efe rafexikakī,” ixō ato yoini.

²⁴ Nāskakē a aõxō tāpimis rafeta askafakī yōkaifāfe a aõxō tāpimisfo fetsafāferi nikakakī, “¿Afeskai oa iskai rafemekakanimē?” ikaxō a rafe meepainifo. ²⁵ Askaifono Jesús ato kenaxō ato yoini: “Mā mā tāpia yora fetsafāfe ato xanīfofo afe keskarafomākī. Nā xanīfāfe mitsisipakōixō ato yonomamis. A xanīfo fe rafeafāferi ato yoimisfo

iskafakakī: ‘Nōri māto xanīfo. Nō mato yoiaito mā noko afara axorisafatiro,’ ixō fāsikōi ato yoimisfo. ²⁶ Akka mā ranā askayamakāfe. Askatamaroko fatora fetsa mā xanīfo ipai ato yonoxomis keskara mā itiro. ²⁷ Askatari fatora fetsari xanīfo ipaikī iskafakī shinātiro: ‘Ēkai afaama. Nāskakē ē fetsafo axosharapai. Nā apaiyaifo keskara ē ato axosharai,’ ixō shinātiro. ²⁸ Akka ēri anori shināima, ēfe Epa Nios ariax ē nāmā fotoni feronāfakekōi ixiki, ē Niospa Fakefekē ea afara axonōfo ē onima. Askatamaroko fetsafo ē ato afara sharafaxoxiki ē oni. Ē atoōnoax naxiki ē oni Satanás chaka āto ifo inōma,’ ixō Jesús ato yoini.

*Jesús yora fēxo rafe kōi sharafani
(Mr. 10.46-52; Lc. 18.35-43)*

²⁹ Askata Jericó anoax Jesús aōxō tāpimisfo fe kaino yorafā rasichi chīfafainifo. ³⁰ Akka fai ke-semē fēxokōi rafe tsaonifo. Nānoxō Jesús fāi kaito nikakaxō nā rafeta kenanifo iskafakakī: “Ifo, David fenapa, noko shināfe,” fāsikōi fanifo.

³¹ Askafaifono nā yorafā rasichi ato iskafanifo: “Nōko Ifo fekaxtefayamakāfe,” ato faifono, akka nā fēxokōi rafe fāsikōi kenanifo: “Ifo, David fenapa, jnoko shināfe!” fanifo.

³² Askafaifono Jesús nēteakekafani. Ato kenaxō ato yōkani nā fēxokōi rafe: “¿Afaa mā fichipaimē ē mato axonō?” ixō ato yōkani.

³³ Ato askafaito kemanifo: “Ifo, nō fēro ūisharapaikōi,” fanifo. ³⁴ Jesús ato shinākī āto fero mēeni. Āto fero mēeaino nā fēxokōi rafeta āto fēro ūirisafatanifo. Nāskakaxō Jesús chīfafainifo.

21

*Jesús nokoni Jerusalén ano
(Mr. 11.1-11; Lc. 19.28-40; Jn. 12.12-19)*

¹ Nāskata mā Jerusalén chaima fokanax pexe rasi Betfagé ano nokonifo machi Olivos ano. Nānoxō Jesús a aõxō tāpimis rafe nīchini, ² ato iskafayanā: “Městekōi fotakāfe oa ono pexe rasi ano. Nānoa burro nexekē mā fichi kaikai āfe fake fe nexekē. Nāskakē tēpexō ea efexotakāfe. ³ Anoxō yora fētsa mato yōkaito: ‘¿Afeskakī mā burro tēpeyoamē?’ mato faito, yoikī iskafakāfe: ‘Nōko Ifāfe fichipaiyaito nō ifixoniyoa. Akka samama nō mia nīchixoniyokai,’ fakāki,” a aõxō tāpimis rafe fani.

⁴ Nā Niospa meka yoimisto kirikaki kenekī yoini keskakōini Jesús. ⁵ Iskafakī keneni:

Pexe rasi Sión anoafo ato yoikāfe iskafakī: “Öikapo. Māto xanīfokōi mā matoki oi kiki. Xanīfofiax afama keskara oi kikī. Burro fake kamaki tsaoa na feronāfakekai kakapaimisma,” ixō Niospa meka yoimisto kirika keneni.

⁶ Nā Jesúsxō tāpimisfāfe mā fōkaxō nā ato yoia keskara fanifo. ⁷ Nāskata burro fake yafi āfe afa iyonifo. Nāskaxō burro kate kamaki āto sama fanifo. Nāskakē Jesús a kamaki tsaoinākafāni. ⁸ Yora ichapakōi inifo. Nāfāfe āto rapatifo kakafa fonifo fai nēxpakīa. Ranāritori epe pei xatekaxō kakafanifo. ⁹ Akka nā rekē foaifo fe a acho foaifo fāsikōi mekafonifo. Tai tai fokani. “¡Aicho! ¡Nōko xanīfo David āfe fena nokoki oi kiki! ¡Sharafinakōia nokoki oi kiki Niospa nīchiano nai mēraxō! ¡Nōko Ifo Nios sharafinakōia!” ikanax tai taifonifo.

10 Nāskata Jesús Jerusalén ano kaito õikani yorafo ratei fetsenifo õiakefaikani. “¿Tsoamē na?” ikanax ãa ranã yõinãi fetsenifo. **11** Askaifâfe nã Jesús fe foafâfe ato kemanifo: “Nafi Jesúski Niospa meka ato yoimis. Nazarete anoa Galilea mai ano imis,” ixõ ato yoinifo.

Jesús a Nios kífiti pexefã méraxõ a ato ináifo ato potani

(Mr. 11.15-19; Lc. 19.45-48; Jn. 2.13-22)

12 Mā fotoax Nios kífiti pexefã mēra Jesús ik-itoshini. Ikikaixõ õia a méraxõ yorafâfe ãto afama míshtifo ato miniketsakani inifo kori fikani. Askafaifâfe õikí Jesús ato pôtaketsani a ato afama míshtifo miniaifo, a ato fñaifori potani. A kori fianõnãifo anoari ãto mîsa pôtakí ato nãpakaketsani. Askatari a ato rifi miniaifori ãto tsaotifori ato pôtaketsani. **13** Askafata ato yoini iskafakí: “Niospa shinâmanaino Isaías Niospa meka keneni iskafakí: ‘Mā ëfe pexefã méraxõ mā ea kífitiro,’ ixõ keneni. Akka nã yometsofâfe pexe keskara mā famis,” ixõ Jesús ato yoini.

14 Ato askafaino a Nios kífiti pexefã ano fêxofo, chatofo Jesúski fenifo. Nãskaké anoxõ Jesús ato sharafani. **15** Jesús askarafo ato sharafaino õikani. Akka nã Nios ato kífixomisfâfe ãto xaníifofo feta a Moisés yoikí kirika keneni keskara ato tâpimamisfâfe õinifo afama míshtifo Jesús akaito. Askatari fakefo Nios kífiti pexefã méranoaxri tai tai ikaifâfe nikano iskaifâfe, “¡Aicho! ¡Nã Jesús David ãfe fena sharafinakõia!” ikaifâfe nikakani õitifishkinifo.

16 Nāskakakī Jesús yoinifo iskafakakī: “¿Oaiskai mī nikaimē yoiaifo keskara faifāfe?” Jesús ato kemaní: “Ēje, mē nikai,” ato fani. “Akka a kirika keneano, ¿mā ñimismamē? Iskafakī kenenifo, Niospa ato shināmanaino:

Fake yomefāfe mia fanākani, mī ato fanāimaino, ixōkenenifo,” Jesús ato fani.

17 Askafakī ato yoita ato makinoax kani pexe rasi ano Betania ano. Nāno oxafistishini.

“Fana higuera, mī anā fimiyanakama,” Jesús fani

(*Mr. 11.12-14, 20-26*)

18 Mā penano Jerusalén ano anā okī Jesús mee a fonāikōni. **19** Mā anā kakī Jesús ñini a fana higuera fai kesemē nikē. Nāskakē akiki kaxō ãfe fimi fennani pipaikī. Akka fimiya inima, ãfe pei fisti ini. Nāskakē yoikī iskafani: “Anā mī fimiyanakamaki,” faino koshikōi nā higuera xanarisatani.

20 Askaito ñikakī aðxō tāpimisfāfe yōkanifo: “Kee, ¿afeskai na ifi xanarisatanimē?” ikaxō, **21** yōkaifono Jesús ato kemaní: “Ē mato pāraima mā ea nikakōixō māri atiro na ē ifi higuera xanafaa keskafakī. Nāskarifakī na machiri mā yoitiro iskafakī: ‘Nonoax tsekekainax fakafā mēra paketāfe,’ mā faino fakafā mēra paketiro. **22** Mā Epa Nios chanīmara fakōixō mā afara kīfiaito mato inātiro,” ixō ato Jesús yoini.

“¿Tsōa mia nīchinimē mī xanīfo inō?” ixō Jesús yōkanifo anoxō achipaikakī

(*Mr. 11.27-33; Lc. 20.1-8*)

23 Ato askafata Nios kifiti pexefā mēra ikikaini. Nā Nios kifiti pexefā mēraxon ato tāpimanaino, nā ato Nios kifixomisfāfe āto xanīfofo fe judeo anifofo fonifo. Akiki fōkaxō yōkanifo iskafakakī: “¿Tsōa mia nīchinimē? ¿Tsōa mia yoiamē mī iskafanō?” ixō yōkanifo.

24-25 Askafaifono Jesús ato kemani: “Ēri mato yōkanō. Ea yoikapo ē nikanō. ¿Tsōa Juan nīchinimē ato maotisafakī ato faka mēra ikimapakenō? Niospa nīchiyamakī yorafāfe nīchiniforaka. Akka mā ea kemaito, ēri mato yoikai tsōaōxō ē iskafaimākai.”

Ato askafaino, ãa ranā mēenāpai fetsayanā. Shinānifo iskakakī: “Niospa Juan nīchini nō faito noko yoikī iskafatiro: ‘Akka afeskakī mā Juan nikamismamē?’ noko fatiroki,” ikanax yoinānifo. **26** “Akka nō iskafatiroma: ‘Yorafāfe Juan nīchinifo,’ nō fatiroma. Nō yorafoki mesei keyokōichi shinākani Niospa shināmanaino Juan ato yoipaoni,” ikanax xanīfofo yoinānifo.

27 Nāskakaxō Jesús yoinifo iskafakakī: “Nō tāpiama,” faifono Jesúsri ato kemani iskafakī: “Ēri mato yoima tsōa ea nīchinimākī ē iskafanō,” Jesús ato fani.

Meka fetsafaxō feronāfake rafeōnoa Jesús ato yoini

28 Jesús ato yoini: “Meka fetsafaxō ē mato yoinō. Feronāfake fisti fake naetapa rafeya ini. Nāskaxō āfe fake iyoa yoini: ‘Ēfe tare ano kaxō ea yonoxotāfe,’ fani. **29** Askafaito āfe fāke kemani: ‘Ē kapaima,’ fani. Askafiax mā shinākani.

³⁰ “Askata ãfe fake chipokori yoini iskafakī: ‘Mīri kaxō ãfe tare ano ea yonoxotāfe,’ fani. Askafaito nāato kemani iskafakī: ‘Ia, epa. Ē yonotanōkī,’ fafiax kanima. ³¹ Akka, ¿fatoto a ãfe ãpa fichipaiyai keskafakī axonimē?’ ato faito, “Iyoato axoni,” fanifo. Nāskaxō Jesús ato yoini: “Ē mato pāraima. Nā xanīfo kori fixomisfo fe, nā kēro chotaferomafo ãto chaka xatekanax mā Epa Nios Ifofakōikani. Akka mā afaa afeskafaxoma mā Epa Nios Ifofaama. ³² Akka Juan ato maotisafamis oni ato tāpimaxiki afeskax mā itiromāki, Niospa fichipai keskara. Akka mākai Juan nikamisma. Akka nā xanīfo kori fixomisfo feta nā kēro chotaferomafāfe nikakōinifo. Akka māto chaka mā xateama mā afara fetsafo shināmis,” ixō Jesús ato yoini.

Meka fetsafaxō Jesús ato yoini a ato yonoxomis chakafoōnoa

(Mr. 12.1-12; Lc. 20.9-19)

³³ Anā Jesús ato yoini iskafakī: “Ea nikakapo ē mato meka fetsafaxō yoinō. Tare ifāfe ãfe tare ano uva fanani. Fanaxō akiki keneakeni. Nāskaxō mai pōkini a mēraxō uva tsinīxiki. Askatari pexe keya fani anoxō kexexiki tsōa mēeyamanō. Mā askafakī fetsaxō ato ināni nā uva tare kexenōfo. Nāskata mai fetsa ari kani. ³⁴ Akka nā fimimistīa mā ãfe fanafo pachiaino, a yonoxomisfo nīchini a kexexonafo ato yōkaxō nā ãfenā tiiri fixotanōfo. ³⁵ Akka nā tare kexexonafāfe a xanīfo yonoxomis achikaxō fisti seteketsanifo. Askatari fetsari retenifo. Askatari fetsari tokirinī tsakaketsanifo. ³⁶ Nāskakē tare ifāfe anā ãfe inafo ichapakōi nīchini. Mā foafono nā tare kexemisfāfe ato askari fanifo.

37 “Mā ato askafapaxō ãfe fakedōi nīchini aõnoa shināchakatama, ‘Èfe fake nikatirofokī’ ixō. **38** Akka mā ãfe fake kaito fichikanax nā tare kexemisfo aa ranā yoinānifo: ‘Nato ãfe apa naano na fanafo fixii kiki. A nari retekape na ãfe fanafo nōkonā inō’ inifo. **39** Nāskakata achinifo. Mā achikaxō tare pasotai iyokaxō retenifo. **40** Akka, ‘mā tare ifo oxō a tare kexemisfo ato afeskafatiromē?’ ixō Jesús ato yōkani.

41 Ato askafaito kemanifo: “Ato retetiro ato noitama yora chakafokē. Nāskaxō tare ifãfe yora fetsafo ãfe tare inātiro, nãfãfe ināñōfo nā ãfenā tiiri mā ãfe fana fimifo pachiano,” ixō yoinifo.

42 Nāskata Jesús ato yoini meka fetsafaxō: “¿Na kirika kenea anoa mā anemismamē? Iskafakī kenenifo:

Tokiri pexe fapaikakī nā pexe famisfãfe na tokiri chakara ixō potafiafono, fetsafãfe fichikaxō na tokiri sharakōi ikaxō akiki pexe fatirofo. Nāskarifiakī xanīfofofãfe, ‘Nakai afama,’ ikaxō Niospa Fake ōikaspamisfo. Askafafiaifono Niospa ãfe Fake katoni nōko Ifo inō. Nāskakē nō akiki inimakōi, ixō kirika ano kenenifo,” Jesús ato fani.

43 “Nāskakē ē mato yoi, taeyoi Nios fe rafexō ãfe meka mā ato yoiyomis. Askafixō mā ea nikakaspai. Nāskakē Epa Niospa fetsafo yoi ãfe meka ato tāpimanōfo afeska faxō Nios Ifo sharakōifatiromakī. **44** Akka tokiriki fetsa pakeki aõ xao teketiro. Akka tokiri yoraki pakekī yamakōi fatatiro. Nāskarifiakī ē Niospa Fakekōixō a ea nikakaspaiifono ē ato omiskōimaxii,” ixō Jesús ato yoini.

45 Akka nā Nios ato kīfixomisfo āto xanīfofo feta fariseofāfe nikanifo Jesús meka fetsafaxō ato yoiaito. Nāskakaxō tāpinifo Jesús atoõnoa yoiaito.

46 Nāskakaxō achipainifo. Akka achipaifikan mesenifo yorafāfemāi chanīmara faifono Jesús Niospa meka ato yoimiskē. Nāskakē achinifoma achipaifikakī.

22

*Meka fetsafaxō Jesús ato yoini a feronāfake
āfiyaino inimayanā piaifoõnoa yoikī
(Lc. 14.15-24)*

1 Anā Jesús meka fetsafaxō ato yoini iskafakī:
2 “A Epa Nios xanīfo ika ano iskaraki ē mato yoinō. Nikakāfe. Nā xanīfāfe āfe fake āfi fiaino fista axoxiki. **3** Akka xanīfāfe a yonoxomisfo nīchini ato yoitanōfo fenōfo. Akka mā fōkaxō ato yoiaifono fekaspanifo. **4** Nāskaxō anā a yonoxomis fetsafo nīchini ato iskafayanā: ‘Ato yoikī iskafatakāfe: “Mā xanīfāfe āfe fāke āfiyaino mā itipinīsharakōi faa pixiki. Āfe fakka efapa mā ato retemana. Askatari fakka fake xoakōiari ato retemana. Mā keyokōi itipinīsharafakī, kookāfe pixikakī,” ato fani. **5** Akka ato askafaifono ato fe fekaspanifo. Fetsa āfe tare ari kani. Fetsari kani āfe afama mīshti minikai. **6** Atirifāfe nā xanīfāfe inafo ato achikaxō ato seteketsayanā ato retenifo. **7** Nāskakē xanīfo ūitifishkifinakōini. Nāskaxō āfe sorarofo nīchini a retemitsamisfo ato reteyanā āto pexefori ato kōakī mītokakōitanōfo. **8** Nāskaxō xanīfāfe a yonoxomis fetsafo yoini ato iskafakī: ‘Mē itipinīshara faa ēfe fāke āfiyaino pixiki. Akka nā chakafo ē ato kena-manafo fekaspakōiafokī. **9** Akka māri fotakāfe nā

pexe rasi ano. Nāria ato fichixō nā mā ūiaifo ato yoikāfe fenōfo pii fenōfo, ēfe fāke ūfiyaino' ixō ato yoini. ¹⁰ Nāskakē a yonoxomisfo fai fētsa fonifo. Mā fōkaxō yora ichapafo fichikaxō ato efenifo. Yora sharafo efeta yora chakafori efenifo. Nāskakē xanīfāfe ēfe fāke ūfiyaino yorafo pexe fospikōinifo.

¹¹ “Nāskakē xanīfo pexe mēra ikikaini yorafo feaito itipinīsharafaxō ato rapati sharakōi ato ināketsani safenōfo ēfe fāke fista akaino. Xanīfo ikikaini ato ūikai mā sharakōi safeketsafomakī. Akka fistichi rapati shara safea inima, chapokōi safea fichini. ¹² Akka a rapati shara safeama fichixō yoini: ‘¿Afeskakī mī rapati sharakōi safeax mī oamamē ēfe fāke ūfiyafiaaino?’ Askafaino nā feronāfake tooxinima. ¹³ Nāskaxō xanīfāfe a yonoxomisfo yoini: ‘Na feronāfake otexkere ata metexkeraxō fakishifā mēra potakāfe, anoax omiskōipakexanō eaiyanā’ ixō ato yoini. ¹⁴ Nāskarifiai Epa Niospa yora ichapa kenai a ika ano fenōfo nā ēfe Fake Ifofaifo tii afe ipanakafo,” ixō Jesús ato yoini.

“¿Xanīfo nō kori inātiromē noko yōkaito?” ixō Jesús yōkanifo

(Mr. 12.13-17; Lc. 20.20-26)

¹⁵ Nāskata mā Jesús ato yoiaito nikakata mā fokanax fariseofo yoinānifo: “¿Afeskaxō nō Jesús afara chaka yoimatiromē? Afara chaka noko yoiaito nō yōaxiki,” ikanax yoinānifo. ¹⁶ Nāskafakata āto inafo nīchinifo, Herodes ēfe inafoya iskafakī yoitanōfo: “Maestro, mā nō tāpia mī chanīmakōi yoimis. Nā Epa Niospa noko shināmapaiyai keskarakōi mī noko yoimis yorafāfe mīōnoa afara chaka yoifiaifono. Afara mī yoipai mī

ranomisma. Keyokōi nāskarafos mī ato yoimis. ¹⁷ Nāskakē noko tāpimasharafe. Akka chanīmamakī noko yoife na romanō xanīfo nō kopifatiromakī askayamakī nō kopifatiroma rakikī,” fanifo. Jesús chakafamapaikakī askafanifo.

¹⁸ Askafaifāfe ūikī Jesús tāpini feparapaiyaifāfe. Ato yoini: “Feparamisfāfe, ḥafara chaka mā ea yoimapaimē eōnoa afara chaka yoipaikī? ¹⁹ Akka mātō kori exe ea ispakāfe a aō mā xanīfo kopifamis,” ato fani. Ato askafaito kori exe fisti fōxonifo. ²⁰ Nāskaxō Jesús ato yōkani: “៥Tsōa femānā na keskaramē? ὩTsōa aneri na kori exe ano ke-neamē?” ixō ato yōkaito, ²¹ kemanifo iskafakakī: “Nōko xanīfo César keskara,” fanifo. Nāskakē Jesús ato yoini: “Akka na kori exe Césarnākē César inākāfe, akka Niosnākē Niosri inākāfe,” ixō Jesús ato yoini.

²² Ato askafaito nikakani, ratekōiyānā. “Kee. Āfemekakai tsōa finōtiroma,” ikanax a makinoax fonifo ūifaikani.

“៥Yora naax anā otoax afeskatiromē?” ixō Jesús yōkanifo

(Mr. 12.18-27; Lc. 20.27-40)

²³ Nāskatari afia pena fisti saduceofo fenifo Jesús ūifekani. Nā saduceofāfe yoimisfo iskafakakī: “Yora naaxkai anā afeskax ototiroma,” ixō shināmisfo. Nāskakaxō Jesús yōkai fekani fenifo iskafakakī: ²⁴ “Maestro, Moisés yoini iskafakī: ‘Feronāfake naano āfe āfi feta fake akamax, one fētsa nā kēro fitiro, āfe āfi inō. Mā fixō afeta fake atiro āfe ūchi fake inō,’ ixō Moisés noko yoikī keneni. ²⁵ Akka nō mia yoikī taefanō. Noko

nikafe chipo noko yoixiki. Akka nā nane tii siete inifo, feronāfake. Āto ochi iyoa āfiyai taeni. Mā āfiyax afeta fake akamax nani. Mā āfe ochi naano chipokoto fini. ²⁶ Nāskarifiai nā chipokori nani afeta fake akamax. Nāskatari chipoko fētsari fini, nāri nani afeta fake akamax. Nāskakanax akikinoax nai keyonifo afeta fake akanamax. ²⁷ Nāskata mā nai keyoafono nā kērori chipo nani. ²⁸ Akka, ¿a yorafo mā otokaxō nai mēraxon, fatoto nā kēro fixiimē, nā fistimāi fīpakaxō?” ixō yōkanifo.

²⁹ Askafaifono Jesús ato kemani: “Mākai afaa tāpiama. Nā kirika ano Niospa meka yoikī keneni-fokai mā tāpiama. Nāskaxori Niospa akai keskara āfe sharaōxō ari mā tāpiama. Na mā ea fanīririra yoiai,” ato fani. ³⁰ “Akka yorafo nakanax anā otokanax anā āfiyatirofoma. Kērofori anā feneyatirofoma. Nāskakanax ājirifo keskara itirofo nai mēranoax. ³¹ Akka, ¿a yorafo naax otoxiaifo Niospa yoini keskara, a kirika keneano mā ūimismamē? ³² Iskafakī Niospa yoini: ‘Ēfi mī xinifāfe āto Nioskōiki, Abraham ikaino Isaaca ikaino Jacobo ikaino,’ ixō Niospa yoini. Akka yorafo mā nafifafono naafoma keskara Epa Niospa ato ūimis. Niospa yoini iskafakī: ‘Ēkīa āto Nioskōi,’ ixō Niospa yoini.” Nāskara Jesús keyokōi ato yoini.

³³ Saduceofāfe nikanifo Jesús ato askafaito, “¡Aira! ¡Nikakapo! Jesús sharakōi yoi,” ikanax yoinānifo.

*“Akka, ¿fato meka sharafinakōiamē, nā Niospa shināmanaino Moisés ato yoiniraka?” ikaxō fariseofāfe Jesús yōkanifo
(Mr. 12.28-34)*

³⁴ Nāskakē saduceofo Jesús ato meka xatemanaito nikakaxō fariseofo ichanākanax Jesús ano fenifo. ³⁵ Akka feronāfake fisti a Moisés yoikī kirika keneni keskara ato tāpimamis ini. Nāato Jesús fanīrira kemamapaikī yōkani, ³⁶ “Maestro, ¿fato meka sharafinakōiamē, nā Niospa shināmanaino Moisés keneniraka sharafinakōia?” faito,

³⁷⁻³⁸ Jesús yoini iskafakī: “Moisés yoikī taefani iskafakī: ‘Nōko Ifo Nios noikōikāfe nōko ūitifoyaxō, nōko māpori shināsharakōita, nōko yōshi sharafoyaxori.’ Nā mekafi sharafinakōiakī nā Moisés yoini keskara. ³⁹ Nāskatari nā ē mato taefakī yoia keskarakōiri nāno fetsari, a mia chaima nikari noisharafe a mīa mī noimeai keskafakī ixō Moisés keneni. ⁴⁰ Moisés noko yoini keskai afeskax nō shara itiromāki. Askatari a Niospa meka yoim-isfāfe yoinifo keskai afeskaxri nō askatiromakī. Akka nō askasharapai nā meka rafe nikakōisharax nō askasharakōitiro,” ixō Jesús ato yoini.

*“Akka, ¿tsōa fenamē Cristo?” ixō Jesús ato yōkani
(Mr. 12.35-37; Lc. 20.41-44)*

⁴¹ Fariseofo afe ichanāyoafono, ⁴² Jesús ato yōkani: “Akka, ¿nā Niospa katoa nā Cristoōnoa, afaa mā shināimē? ¿Tsōa fenamē?” ato faito kemanifo: “David āfe fenakīa,” fanifo. ⁴³ Nāskata Jesús ato yoini: “David Niospa Yōshi Sharapa shināmanaino nōko Ifo Cristoōnoa kirikaki keneni iskafakī Cristo oyoamano. Ē mato yoinō mā shinākōinō:

⁴⁴ Epa Niospa ēfe Ifo yoini iskafakī: ‘Mī efe xanīfokōi ūpanakaki. Akka nā mia noikaspaifo mī ato finōkōinō ē ato mīnāmā nīchikai,’

ixō Epa Niospa yoinino David kirika keneni.

⁴⁵ “Akka, ¿afeskai Cristo David ãfe fena itiromē, nā David Cristo ēfe Ifora fafiapaonino?” Jesús ato fani.

⁴⁶ Ato askafaino nikakakī tsōakai pishta kemanima. Nāskakē akiki ranokakī anā tsōa afaa pishta yōkanima.

23

Jesús ato yōani fariseofoya a Moisés yoini keskara ato tāpimamisfo

(Mr. 12.38-40; Lc. 11.37-54; 20.45-47)

- ¹ Mā askafata Jesús yorafo yoini aõxō tāpimisfoya:
- ² “A Moisés yoikī kirika keneni keskara ato tāpimamisfo feta fariseofafe a Moisés yoini keskara mato tāpimakanī. ³ Akka ato nikakāfe. Nā mato yoiaifo keskara akāfe. Akka nāfāfe nā yoiaifo keskara akanima. Nāskakē nā yoiaifo keskara akātama afara fetsafo amisfo. Nāskakē māri ato keskara iyamakāfe. ⁴ Ato patoronō ato yoitiro iskafakī: ‘Na efekōi pefexō fōtakāfe,’ ato fafiaxō ēri foyoikanō ato fatiroma. Nāskarifiakī a Moisés keneni ato tāpimamisfo feta fariseofafe mato afara fekaxkōi yoimisfo afeskax Epa Nios fe mā itiromākī Epa Nios matoki inimanō ikaxō. Nāskafikaxō mato afara axosharamisfoma. ⁵ Afama mīshti sharafo apaikani yorafāfe noko ōinōfora ikaxō kakapaiyanā. Niospa meka kirikaki kenekata koiro kafo pishta fakāta a mēra Niospa meka nanekaxō ãto fishpi ano nētamisfo. Askatari ãto pōya anori nētamisfo. Askatari tari kepanātia chainipa safemisfo sharakōira noko fanōfo ikaxō. ⁶ Askatari sharakōi anoxō pipaimisfo, askatari

tsaoti sharakōi anori tsaopaimisfo ichanāti pexe anoax, keyokōichi noko ūinōfora ikanax.
7 Nāskakata nā yora ichapa rasi ano fopaikani noko finōkakī noko yoisharakakī, ‘Maestro noko fanōfora,’ ikanax.

8 “Akka mā, ‘Maestro, noko fakāfe,’ ato faya-makāfe. Akka keyokōi mā yora fisti keskara. Tsoa fetsakai finama. Akka māto Maestro fisti finakōiaki. **9** Nāskakē iskarafīa nono mai anoxō tsoa Ěpa fayamakāfe. Akka nōko Epa Nioskōi nai mēra ikaki. Nā fisti Epa nō fatiroki. **10** Askatari tsoa ifofayamakāfe. Akka nā Epa Niospa katoni fisti na Cristo fisti mā Ifofatiro. **11** Nā fatora fetsa xanīfo ipai nā ato yonoxomis keskara itiro. Nāskaxō ato afara axosharatiro. **12** Akka fatora fētsa ato finōpaiyaito a keskara Niospa ato nāmā nūchitiro anā afaa inōma. Akka a shināi iskai: ‘Ēkai afama, ē fetsafo finōpaima, ē ato keskarama,’ ixō shināito Niospa fetsafo finōmainīfotsharakōi nūchitiro,” ixō Jesús ato yoini.

13 Nāskata Jesús a Moisés yoikī kirika keneni keskara ato tāpimamisfoya fariseofo yoini iskafakī: “Moisés meka ato tāpimamisfāfe, māri fariseofāfe ea nikasharakāfe. Māfi ato pārapaimiski. Mākai a mā yoia keskara mā ato yoimisma. Mā ato xītimis Epa Nios Ifofayamanōfo. Māri mā Nios Ifofamisma. Nā Nios Ifofapaiyaifo mā ato xītimis. ¡Ooa! Epa Niospa mato fāsi omiskōimaxii.

14 “¡Ooa! Mā omiskōikai, Moisés meka ato tāpimamisfāfe fariseofo fe. Mā ato yoimiski iskafakī: ‘Nō mato afara shara faxōira,’ ixō mā ato pāramis. Akka kēro ifomafa mā pāraxō mā pexe fīamis. Nāskaxō mā Nios kīfikī mā chaikōi

kīfimis yorafāfe sharakōi shinānōfora ixō. Nāskakē Epa Niospa mato fāsi omiskōimaxii.

¹⁵ “¡Ooa, a Moisés yoikī kirika keneni keskara ato tāpimamisfāfe, mā omiskōixii fariseofo fe! Akka mā judeofoma ari kafāsamis ato yoikai noko keskara inōfora ikax, nō mato Niospa meka tāpimanōra ixō. Askafixō mā ato yoisharamisma. Nāskakē mato nikakanax mato keskarari ikani kiki. Mā chakakōifo nāfori chakafinakōia ikani kiki. Nāskakē mā nakanax Epa Nios ari foxikanima. Mato fe nā omiskōipakenakafo mēra foxikani.

¹⁶ “¡Ooa! Niospa mato omiskōimaxii, mā ato mēstekōi yoimiskēma. Mā tāpiamafixō mā ato paramiski ato tāpimapaiķi. Mā fēxo keskarakī fēxo afe fēxo iyoikai nā rafe fenotirofo. Nāskarifiakī Niospa meka anoriyamafiano mā ato paramiski iskafakī mā ato yoikī: ‘Ē mato paraima. Nāskakē ē mato yoi, nā ē mato yoiyoa keskara ē ayamaito Nios kīfiti pexefāne omiskōimatiro,’ mā imis. ‘Akka nā Nios kīfiti pexefā aneōxō mā yoiyoa keskafakī mā ato axoyamaxō shināchakayamakāfe. Askafixō nā Nios kīfiti pexefā mēranoa oro aneōxō mā ato yoiyoa keskafakī ato axokāfe,’ ixō mā ato yoimis. ¹⁷ Mā tatimakōifo, askatari mā fēxo keskarakōifo. Akka, ¿fato sharafinakōiamē? Nā Nios kīfiti pexefā mēranoa oro raka sharafinakōia, askayamai Nios kīfiti pexefā raka sharafinakōia. Akka oro ares rakax shara itiroma. Akka Nios kīfiti pexefā mēramāi rakax shara itiro.

¹⁸ “Nāskarifiakī, ‘Nā ē mato yoiyoa keskara ē ayamaito nā a kamakixō yoinā koati mīsamāfānē ea omiskōimatiro,’ ixō yoimisfo. Akka mā fariseofāfe, anorima mā ato yoikī iskafamis: ‘Nā mīsamāfā

aneõxõ mā ato yoiyomis keskafakī mā ato axoya-mafixõ shināchakayamakāfe. Askatari nā mīsamāfā kamakixõ yoinā koaki nā yoinā aneõxõ mā ato yoiyomis keskara akāfe,’ ixõ mā ato yoimis.

¹⁹ “Akka mā fēxo keskarakōi. Akka, ¿fato sharafinakōiamē? Nā afarafo mā Nios ināi raka sharafinakōia, askayamai a kamakixõ yoinā koati mīsamāfā raka sharafinakōia. Akka nā yoinā ina ares shara itiroma. Askafiax nā shara, māmāi mā Nios ināno mīsamāfā anoxõ koakī. Nāskakē nā yoinā inapa nā koati mīsamāfā finōama. ²⁰ Akka nā koati mīsamāfā aneõxõ afara yoiaito nā koati mīsamāfā fistiõnoa aneima. Akka nā mīsamāfā kamaki rakaõnoari yoi. ²¹ Akka nā Nios kīfiti pexefā aneõxõ afara yoikī Nios kīfiti pexefā fistiõnoa yoima. Akka Niosri a mēra ikano mā yoi. ²² Akka nā nai aneõxori mā afara yoikī, nai fistiõnoa mā yoima. Nā Nios Xanīfo nai mēra ika anoafori mā yoi.

²³ “¡Ooa, a Moisés yoikī kirika keneni keskara ato tāpimamisfāfe fariseofo feta! Ea nikakapo. Māfi ato parapaimiski. Māto afama mīshtifo mā Nios ināpaifikī a Niospa afara fetsa yoia keskara mā shināmisma. Mā māto fana mīshtifo nā korātorofo fana fetsa mīshtifori mā Nios ināmis. Akka fetsafo mā ato yonomaxõ afara fichipaifiaifāfe mā ato noikima mā ato afaa ināmisma. Epa Niospa yoini keskafakī mā ato noima. Akka a mā yoiai keskara tsōa māto meka chanīmara fatiroma. Nāskaxõ māto fana mīshtifo mā Nios ināfikī a Niospa yoia keskara mā shināima. ²⁴ Akka mā nā fēxo afe fēxo iyotiroma keskarao. Nāskarifiakī māri mēstekōi shināsharaima yorafo Niospa meka tāpimapafikī. Nāskaxõ afara sharakōifo mā ato tāpimasharamisma.

Akka afara sharama mā ato tāpimamis. Akka nāpe pishta māto kecho mēra naneano, mā fixō mā potamiski. Akka nā camello efapakōi mā potakaspakī mā ayamis.

25 “jOoa, a Moisés yoikī kirika keneni keskara ato tāpimamisfāfe fariseofo feta! Mā ato parapaimiskōi. Akka māto kecho yafi māto sapa femākīa fisti chokasharafikī, oke mērakai mā chokasharamisma, nachoshtax pisikōi itiro. Nāskarifiaki mā yorafo ūimapai nafo sharafora noko fanōfora ixō. Akka māto shinā mēraxō mā shara shināyamafikī, oa choshta pisi keskaraxō. Nāskaxō afarafo mā ato fiamis fetsafo ratexō. Askatari mareskōi mā shinākī, ichapakōi fichipaikī mā icha icha famis. Nāskakē Epa Niospa mato omiskōimakōixii. **26** Fariseofāfe, mākai mēstekōi shināsharamisma. Akka iskaratīa māto shinā mēraxō shināsharakāfe, isharakōixikakī. Anā afaa chaka shinākima. Nāskaxō mā yorafo ūkisharakōitiroki.

27 “jOoa, a Moisés yoikī kirika keneni keskara ato tāpimamisfāfe, fariseofo feta! Māfi ato parapaimiski. Māfi nā mafa kini keskaraki. Akka mafa kini femākīa oxo sharakōi nō ūifiaino oke mēra sharama. A namisfāfe āto xaofo fospikōia pisia fetsa fetsatapafo. **28** Nāskarari shara keskara yorafāfe mato ūikani. Akka māto shinā mēraxō mā shara shināima. Afara chakakōifo mā shināmis, ato mā parakōimis.

29 “jOoa, a Moisés yoikī kirika keneni keskara ato tāpimamisfāfe, fariseofo feta! Mā ato parapaimis. Nāskakē Niospa mato omiskōimakī finakōixii. Nā māto xinifo a Niospa meka yoimisfo fetsafāfe ato retenifo maiafo ano mā tokiri famis

a māto xinifo namisfo ato shināxikī. Nāskaxori a maiafo mānāo charofori mā famis yorafāfe ūikakī na mēra sharakōira fanōfora ixō. ³⁰ Nāskaxō mā yoimis iskafakī: ‘Nōko xinifāfe a Niospa meka ato yoimisfo retenifo keskafakī nōri niyoxō nō ato retekeranima,’ ixō mā yoimis. ³¹ Akka nā mā yoiai keskara chanīma. Māto xinifāfe ato chakafakī ato retenifo. Māri ato keskarakōifo. ³² Nā Niospa matoki nīchiari mā retexii. Akka nā mā apaiyai keskafakī ayotakāfe.

³³ “Mā afara chakafa fafafāini. Nāskakē mā rono keskarafo. Mā chakafa fafafāini. Mā rono paekapato fake keskarakōifo. Nāskakē mā omiskōipakenakafo mēra mā kaxii. Akka afeskax mā faki ichotiroma. Askatari tsōakai mato nētefatiroma. ³⁴ Nāskakē a Niospa meka yoimis ē matoki nīchikai. Askatari a Niospa meka tāpisharakōixō shināsharakōimisno ē nīchikai. Nāskatari a Moisés yoikī kirika keneni keskara ato tāpimamisfori ē matoki nīchixii. Nāskakē atiri mā ato retexii. Askatari fetsafori ifi cruz ikaki mā ato mastaxii nanōfo. Askatari fetsafori māto ichanāti pexe mēraxō mā ato koshaxii. Nāskakī mā ato omiskōimakōixii. Nāskaxori fetsafori mā ato chīfafofāsa faxii ato omiskōimayanā. ³⁵ Nāskakē Epa Niospa matori omiskōimaxii nā māto xinifāfe nā yora sharafo retenifono. Akka taefakī nā Abel sharafiano ãfe ūchi reteni. Askatari fetsafori sharafiafono ato retenifo. Chipori mā xini ichapa finōano nā Zacarías, Berequías fake, māto xinifāfe retenifo. Nā Zacarías feronāfake sharafiano Nios kīfiti pexefā chaimashtaxō koati mīsamāfā nakirafexō retenifo. Nāskakē Niospa atoōxō mato omiskōimaki finakōixii. ³⁶ Akka chanīma ē mato

yoinō. Na yorafo iskaratīa niyoafó Niospa ato omiskōimaki finakōixii,” ixō Jesús ato yoini.

*Jesús Jerusalén anoafó ato shināi oiani
(Lc. 13.34-35)*

³⁷ Anā Jesús ato yoini iskafakī: “¡Ooa, Jerusalén ano ikafāfe! Māfi a Niospa meka yoimisfo mā ato retemiski. Askatari aōnoa āfe meka shara yoitānōfo Niospa mato ano nīchiafori mā ato tokorinī tsakakī retemis. Oa takaranā āfe fakefo āfe pei nāmā onetiro keskafakī ē mato kexepaifiaito mā ea nikakaspamis. Māfi ekeki omismakī ē mato ūkipanā. ³⁸ Akka ūikapo, iskaratīa anā tsōa mato kexeima nā mā imis anoa. ³⁹ Ē mato yoinō, iskaratīakai mā ea anā ūima. Nā ē oaitīa mā ea ūixii. Nā ē nai mēranoax ē oaičīa mā yoikī iskafaxii: ‘Nafi Niospa nokoki nīchia. Fāsi sharafinakōia Epa Niospa na shara fapanaka,’ ixō mā eōnoa yoixii,” ixō Jesús ato yoini.

24

*Jesús ato yoini: “Na Nios kīfiti pexefā pāoixii,” ixō
(Mr. 13.1-2; Lc. 21.5-6)*

¹ Nāskata Jesús Nios kīfiti pexefā mēranoax tsekekainaino, aōxō tāpimisfo akiki fēkaxō yoinifo iskafakakī: “Ifo, ūipo. Nōko Nios kīfiti pexefā sharakōi,” fanifo. ² Askafaifono Jesús ato yoini: “Na mā ūiai, akka ē mato pāraima anākai tokirifo petsanāmēxima, keyokōi pāoixii. Na tokirifori maoi fetsexii,” ato fani.

*Afaa afeskaximākai mā chaima nōko mai
keyoaino Jesús ato yoini
(Mr. 13.3-23; Lc. 21.7-24; 17.22-24)*

³ Askata fonifo māchifā Olivos ano. Nāno Jesús tsaoni. Nāskakē aōxō tāpimisfo akiki fonifo yōkaxikakī iskafakakī: “Nō tāpipai mī noko yoinō afetī iximē a mī yoiai keskai. Afeskaxō nō tāpitirodē a mī anā oxiai mā mai keyoaino noko yoife,” fanifo.

⁴ Askafaifono Jesús ato kemani: “Kexemesharakani mā ato nikaino mato afara chakafamatirofoki. ⁵ Yora ichapa fēkaxō, ‘Ē Cristora,’ ixō mato paraxikani. ⁶ Nāskaxori mā nikaxii yorafo retenāifāfe chai inoax. Nāskatari nonoaxri askaxikani retenākani. Askara òi, rateyamakāfe. Nā ē mato yoimis keskakōi kiki. Nāskafiax nōko mai fena keyoxima kiki, chipo ixii. ⁷ Akka yorafo mai fetsa anoax mēenāpaiyaifono yora fetsafori mai fetsa anoax retenāxikani. Askatari fonāiki finakōixikani afaa pikanim. Nāskatari nā mai fetsa anoax mai naya naya ixii. Askatari pae finakōia fetsa fetsatapafō nokoxii kiki. ⁸ Akka taei nā omiskōiaifo, askai fetsexii.

⁹ “Nāskata mato achikaxō fetsafo mato ināxikani mato omiskōimanōfo. Nāskaxō mato retenōfo. Nāskaxō keyokōi nā mai tio anoxō eōxō mato noikaspaxikani. ¹⁰ Nāskatari yora ichapafāfekai ea anā chanīmara fakanima. Nāskakanax ā ranā noikaspa faatanāxikani. Nāskakaxō yora fetsa yōsixikani ato achinōfo. ¹¹ Nāskatari yora ichapafo ā chanīxikani iskakani: ‘Ea Niospa shināmani kiki ē Niospa meka mato yoinō,’ iki ā chanīxikani. Nāskaxō yora ichapafo ato pāraxikani. ¹² Nāskaxō ato chakakōi faxikani. Ato noimisfo keskafakī atirififāfe anā ato noisharaxikanima. ¹³ Akka nā ea shināmakixoma ea shinākōiai nāfi ēfe Epa Nios fe ipaxatiroki. ¹⁴ Nāskakē na meka shara Jesúsnoa

nikaxakani Jesús noko nāxonikē Epa Nios xanīfo anoax nō afe īpaxanō. Na maifo tii ano ato yoiaifono, chipo nōkō mai keyoxii.

¹⁵ “Nā Niospa meka yoimisto Daniel a inōpokoi yoikī keneni iskafakī: ‘Nios kīfiti pexefā mēra afara chakakōi faxikani,’ ixō kirika keneni. Nāskakē na kirika kenea anexō tāpikāfe. ¹⁶ Nā chakafinakōia ūikanax, nā Judea anoafo machi keya ano ichorisatakāfe. ¹⁷ Askatari āfe pexe māmākīa tsaoxō ato fichiāx koshikōi fotopakekafā āfe afaa fiamax ichotiro. ¹⁸ Askatari a āfe tare ano yonoaito anā oxō āfe rapati fitiroma. ¹⁹ Askatari a kēro fake naneafo fe a fake yome pishta chocho amaifo omiskōixikani māmāi yorafo omiskōifinakōiaifono. ²⁰ Akka Epa Nios kīfikāfe iskafakī: ‘Epa Niosi, noko omiskōimayamafe nōko pena tenetifīa askayamai yōtaiño matsi meexikakīma,’ ixō yoikāfe. ²¹ Askatari a omiskōiaifo nokoxii, taeyoi askakatsaxakīma. Nā Niospa yora onifikī taefanitīa tsōa askara ūiyomisma. Askatari anā tsoa chipo omiskōinakama. ²² Akka a omiskōiaifo nōko Ifāfe xateyamano, tsoa nikieranama nai keyokeranifo. Akka afe yorafo ato noikī omiskōinōfoma xateni atomāi katonixakī.

²³ “Akka fētsa mato yoikī iskafaino: ‘Ōikapo, nakīa Cristo,’ mato fayanā, ‘Oa onokīa, ūikapo,’ mato faito nikayamakāfe. ²⁴ Akka nā chanīmisfo fekani, ē Cristora ixikani, nāfo nō Niosxō nō mato yoira ikani. Nāskakaxō tsōa atiroma keskara fakani Satanás yōshixō mato parapaikakī. Nā Niospa ato katoafori nāfo ato parapaikani. ²⁵ Mē mato yoikai iyoamano shināsharakāfe. ²⁶ Nāskakē mato parapaikani: ‘Cristo mā tsōa istoma ano

oa,’ ikaxō. Nāskakē ari foyamakāfe. Askatari mato iskafakani: ‘Óikapo, na Cristo na pexe mēra,’ mato faifāfe ato nikayamakāfe. ²⁷ Akka nā kana peikī fafetanaito nō õitiro keskara, nāskarifiā ē oxii xafakīakōi ea õixikani ē oaito. ²⁸ Akka nā naafo ano ishpifo ichanātiro. Nāskari fakī keyokōichi ea tāpixikani ē oaito,” ato fani.

“Niospa Fake fotoaino afe keskara iximākai,” ixō Jesús ato yoini

(Mr. 13.24-37; Lc. 17.26-30, 34-36; 21.25-33)

²⁹ Anā Jesús ato yoini iskafakī: “Akka nā penatari, nā omiskōiaifo mā keyoano, xini fakishkōi ixii, õxeri anā chaxaxima. Fishifori nai mēranoax pakei fetsexii, askatari nā nai mēranoafo naya naya iki fetsexii. ³⁰ Nāskatari õixikani nai mēranoax afara afeskaraito mā tāpinō ē fotoaitīa. Nāskatari keyokōi nā maitio anoax ratei fetseyanā oiaxikani. Nāskatari ea õixikani ē nai mēranoax nai kōinī fotoiyoaito. ē sharafinakōia ēfe sharaõnoax ē fotoaito ea õixikani. ³¹ Nāskatari ēfe ãjirifori ē yoixii ãto maneti fāsikōi manekakī chāi chāisafanōfo a nikakanax efe yorafo a ē ato katoa ichanānōfo. Chai inoax fisti rasi efe yorafo fexikani nāno fistiax ichanāxikakī.

³² “Akka shinākapo ē mato yoinō. Mā yōkkafiaino mā tāpitiro ãfe pei sirikiaito. Nāskakē ãfe peifo keyopakeaito õikī mā tāpitiro māmāi chaima xiniaito. ³³ Nāskarifiakī afarafo afeskaraito õikī mā tāpitiro mē chaima oaino askai fetsexii. ³⁴ ē mato pāraima ē mato yoikōi, na ē mato yoiai keskara nono mai anoxō yorafāfe nayokaxoma õiyokani. ³⁵ Akka nai

fe mai keyoi. Akka ēfe meka fisti keyonakama, nā ē mato yoiai keskakōi.

³⁶ “Afetīara nai mēranoax ē oxii tsōkai tāpiama. Nā ājirifāfe nai mēra ifiakaxō tāpiafoma. Ņrikai tāpiama. Ēfe Epa Nios fistichi tāpia. ³⁷ Akka nā Noé niyoano ini keskai, nāskarifaxii ē anā oaino. ³⁸ Nāskata fakafānē ato maiyoamano, Noé kanōanāfā mēra ikini, yorafo pikāta, ayakāta fianākāta ikaifono. ³⁹ Akka tsōa shināyamaino mā faka faipafaxō keyokōi ato āsakī mitokōini. Nāskarifaxii ē oaino ea shinātama afara chakafafono. ⁴⁰ Nāskatari feronāfake rafeta āto tare ano yonokani. Fetsa ea ari kai yamarisatatiro. Akka fetsa nētetiro nā omiskōipakenakafo mēra kaxiki. ⁴¹ Nāskarifiai kēro rafeta xiki renekani. Fetsa ea ari kai yamarisatanaino akka fetsa nētetiro nā omiskōipakenakafo mēra kaxiki.

⁴² “Nāskakē itipinīsharakāfe oa mā moinākafanai keskakāfe. Akka mā tāpiamaki afetīara ē anā oxikai. ⁴³ Nāskakē māri nā keskara tāpisharakāfe. Akka pexe ifāfe mā tāpixō afetīa yometso nokoimākai ixō āfe pexe itipinīshara fatiro mā moixō, a mēra ikiax yometsoyamanō. ⁴⁴ Nāskarifiai māri itipinīsharakāfe. Akka oimara ixō mā ea manaya-maino ē matoki nokorisatani,” ixō Jesús ato yoini.

*Ina shara yafi ina chakaōnoa Jesús yoini
(Lc. 12.41-48)*

⁴⁵ Anā Jesús ato yoini iskafakī: “Ē mato yoinō afe keskaramākī a yonoxomis shara mā tāpinō. Xanīfāfe mai fetsa ari kakī, a yonoxomis āfe pexe ano nīchifaini nānoxō a yonoxomis fetsafo a pi-aifo pena tii ato ināfafainō. ⁴⁶ Mā mai fetsa ari

katani oxõ õitoshini a yonoxomisto mã yonoxosharakõiano. Nãskakẽ akiki inimakõini a yonoxomisri inimakõini mâmãi yonoxosharakõiax. ⁴⁷ Ë mato paraima. Nãskaxõ ãfe xanñfâfe mã xanñfo imaxõ ãfe afama míshtifo kexesonõ inâtiro. ⁴⁸ Akka nã yonoxomis chakapa shinâtiro: ‘Ëfe xanñfo fena oimara,’ ixõ. ⁴⁹ Nãskaxõ a yonoxomis fetsafori ato seteketsani. Askatari nã pãemisfo fe rafexõ ato feta piyanã askatari ato feta ayayanã. ⁵⁰ Iskaratã ëfe xanñfo oimara ixõ manasharayamaino nã penata ãfe xanñfo nokorisatani. ⁵¹ Mã oxõ nã yonoxomis omiskõimaxii. Nã yora keparanãmisfo fomisfo mëra potaxii. Nãskakẽ anoax oaiyanã omiskõipakenaka,” ixõ Jesús ato yoini.

25

Meka fetsafaxõ Jesús ato yoini diez xotofake xomayaõnoa

¹ Anã Jesús ato yoini iskafakũ: “Ë mato yoinõ meka fetsafaxõ mã tâpinõ ë anã oxii a Nios Iffaafoõnoax afe keskara ixikanimãkai. Akka nã diez xotofake xomayañfâfe ãto râpari fifaikani fonifo. Feronãfâke rama ãfiyaino afe fista mëra foxikakĩ manai fokani fonifo. ² Akka nã cinco xomayañfâfe shinãsharanifoma, itipinñifoma. Akka nã cincofâferi shinãsharanifomo. ³ Akka nã shinãsharaifâfema ãto râpari foiyakakĩ ãto kirosõ fonifoma anã fospixikakima. ⁴ Akka nã shinãsharakõiaifâfe ãto manishomoki kirosõ fonifo. Askatari ãto râpari fonifo. ⁵ Akka feronãfâke fena nokoyamaino, mã fakishaino, oxakatsa ikani. Nã kêro xomayafo oxanifo. ⁶ Nãskakẽ yame nakekafanaino nikanifo kenaifâfe iskaifono: ‘;Mã nã feronãfâke

oi kiki! ¡Moinífofákäfe, ifixikaki!' ato faifono. ⁷ Nãskakẽ nã kero xomayafo moinífofákata itipiní fakí fetsanifo ãto rãparifo õtaketsakakí. ⁸ Nãskata nã cinco xotofake shinãsharaifáfema nã cinco xotofake shinãsharaifo ãto kiroſí pishta yõkanifo: 'Noko kiroſí pishta inãkäfe. Nõko rãpari otasharaima kiki,' ato fanifo.

⁹ "Ato askafaifono nã xotofake shinãsharaifafe ato kemanifo ato iskafakakí: 'Maa. Nõ mato inãtiroma, nõri afaa otatiroma. Akka mã kaxõ fitiro a kiroſí miniaifo anoa fitakäfe mätonã faxikakí,' ato fanifo. ¹⁰ Akka nã cinco xotofakefefe kiroſí fiifofãfono nã manaifo feronãfake nokoni. Nãskakẽ nã cinco xotofakefo shara shinãmisfo nã feronãfake mã nokoaino afe pexe mera ikinifo afeta fista ayanã pixikäki. Nãskakaxõ pexe fepoti feponifo. ¹¹ Nãskano nã xotofakefo kiroſí fitakani anã fenifo. Mã fëkaxõ iskafakí yoitoshinifo: 'Xanífo, noko fepoti fëpexõfe nõ ikikanõ,' faifafe, ¹² ato kemani: 'Maa. Ëkai mato õimisma, ë mato ikimatiroma,' ato fani.

¹³ "Nãskarifiaki märi isharakõixõ ea manasharakõikäfe. Afetüara ë anã matoki oxikai tsõa tãpiamaki," Jesús ato fani.

*Meka fetsafaxõ koriõnoa Jesús ato yoini
(Lc. 19.11-27)*

¹⁴ Anã Jesús ato yoini iskafakí: "Ë anã mato yoinõ Nios xanífo iskaraki. Feronãfake mã mai fetsa ari kakí a yonoxomis kenaxõ yoini ãfe kori kexesonõ. ¹⁵ Akka a yonoxomis fetsa inãni cinco mil. A yonoxomis fetsari inãni dos mil, fetsari inãni mil. Akka nã kori kexekí tãpia ichapa inãni. Akka a kori kexekí tãpisharafomari ichapa ato inãnima. Nãskax kani mai fetsa ari. ¹⁶ Akka

ãfe ina fetsa nã cinco mil fiato nã kõri afama míshti fini. Nãskaxõ anã cinco mil fini ãfe afama míshtiõxõ. ¹⁷ Nãskafakíri nã dos mil kori fiato nãatori nãskarifani afianã dos mil kori fikí. ¹⁸ Akka nã mil kori fiato nãato kori oneni ãfe xanïfo mekexokí. Mai kini mëra maifani.

¹⁹ “Akka mä samarakax anã oni ãto xanïfo. Mä oxõ a yonoxomisfo nã tres ato yõkani afe tii kori fixofafomäkí. ²⁰ Nãskakẽ nã cinco mil kori fini akiki oi taeni. Nãskaxõ ãfe xanïfo kori inãni iskafakí yoiyanã: ‘Xanïfo, mĩ ea cinco mil kori inäti. Akka õ finõmainïfotã anã cinco mil faxõ õ fia. Õipo. Nakãa mĩ kori,’ fani.

²¹ “Askafaito ãfe xanïfâfe yoini: ‘Aicho, mĩ ea yonoxomis sharakõi. Nã pishta õ mia inãoxõ mĩ yonosharakõia. Nãskakẽ õfe afama míshtifo ichapakõi õ mia anã inãi mĩ ea kexesonõ. Nãskakẽ nã õ inimai keskariai mĩri inimafe,’ ixõ yoini.

²² “Nãskatari a yonoxomis fetsari chipo oni, nã dos mil kori fini. Oxõ yoini iskafakí: ‘Xanïfo, mĩ ea dos mil kori inãni. Akka õ finõmainïfotã anã dos mil faxõ õ fia. Nakãa mĩ kori,’ fani. ²³ Nãatori askafaito ãfe xanïfâfe yoini: ‘Aicho, mĩ ea yonoxomis sharakõi. Nã õ mia inãoxõ mĩ yonosharakõia. Nãskakẽ õfe afama míshtifo õ mia anã kexemani. Nãskax mĩri nã õ inimai keskariai mĩri inimafe,’ fani.

²⁴ “Nãskata a yonoxomis fetsari oni nã mil kori fini. Mä oxõ ãfe xanïfo yoini: ‘Xanïfo, õ tãpia mĩ feronãfake mitsisipakõi. A mĩ fanama anoa mĩ fimis. Askatari a mĩ saakama anoafori mĩ fimis. ²⁵ Nãskakí õ mesekí õ mia kori maifaxõa. Nakãa mĩ kori,’ faito ãfe xanïfâfe kemani: ²⁶ ‘Mĩ ea yonoxomis chakakõi. Askatari mĩ xanikõi. Akka, ¿mĩ shinämë a õ fanama anoaf fita, a õ

saakama anoafori ē fimis? ²⁷ Nāskakī nānori mī shinākī mī kori banco ano ea fāxōama anā oxō ē kori ichapa fikerana mā ēfe kori ichapano ē anā fikerana,’ fani. ²⁸ Nāskaxō nā anoafro ato yoini: ‘Nā feronāfake nā mil kori fīakāfe fetsa ināxikakī nā kori diez milya,’ ato fani. ²⁹ Akka nā afara ichapaya ichapayakōi itiro. Nāskaxori āfe afara ranāri anā meketiro. Akka nā afaa ichapayama āfe afara fīatiro anā afaa ichapaya iyamanō. ³⁰ Nāskata a yonoxomis chaka mā potaxō fakishifā mēra nīchini nā fakishi mēranoax oiaiyanā omiskōipakexanō,’ ixō Jesús ato yoini.

Mā mai keyoaino nā omiskōipakenakafoōnoa Jesús ato yoini

³¹ Anā Jesús ato yoini iskafakī: “Ē mato anā yoinō, ea nikakapo. Ē nai mēranoax oni. Ē Niosfiax feronāfakēkōi ē oni. Ē anā nai mēranoax fotoyoi, ē xanīfokōi oxii ēfe ājirifo fe keyokōi ē oxii, ea kemataima mapoi fetsexikani. Askatari efe xanīfāfe tsaoti ano tsaoxikani. Keyokōi sharafinakōia ūixikani. ³² Nāskatari yorafo keyokōi nā maitio anoafro ēfe ferotaifi ichanāxikani. Nāskakē ē ato paxkanā faxii nā oveja kexemisto āfe ovejafoya āfe cabrafo paxkanā fatiro keskafakī. ³³ Nā āfe inafo kexemisto āfe inafo paxkanā fakī āfe ovejafos āfe pōya kayakai aōri nīchixii. Askatari āfe cabrafori āfe pōya mishkiori nīchixii. Nāskarifiakī ē yorafo keyokōi ē paxkanā faxii. Nā ea Ifofaafos ēfe pōya kayakai aōri ē ato nīchixii, akka a ea Ifofaafomafori ēfe pōya mishkiori ē ato nīchixii. ³⁴ Nāskaxō mē xanīfoxō ē ato yoixii nā ēfe pōya kayakai aōrinoafro ekeki fekāfe, ēfe Epa Niospa mato inimamamiski. Nāskakē ēfe Epa Xanīfo anoa mā

afara fikai nā mai onifaitīa mato yoiyoni keskara.

³⁵ Akka ē fonāikaito mā ea pimamis; ē nōamāikaitori mā ea ayamamis; ē pexemaisax kafāsaitori, ‘Nono ēfe pexe ano ofe nono oxaxiki,’ mā ea famis.

³⁶ Askatari ē rapatimaiskē mā ea ināmis; ē isinī ikaitori mā ea kexesharamis; ē karaxa mēra ikikēri kaxō mā ea ūimis.

³⁷ “Ē ato askafaito ea yōkaxikani iskafakākī: ‘Ifo, ḷafetīa nō mia ūimismē mī fonāikaito, akka mī fonāikaito nō mia pimamis? Askatari, ḷafetīa nō mia ūimismē mī nōamāikaito, akka mī nōimāikaito nō mia ayamamis? ³⁸ Askatari, ḷafetīa nō mia ūimismē pexemaisax mī kafasaito, akka nō mia pexe ināmis ano mī oxanō, askatari mī rapatimaiskē akka nō mia rapati ināmis? ³⁹ Askatari, ḷafetīa mī isinī ikaito nō mia ūimismē? Askatari, ḷafetīa karaxa mēranoa nō mia ūikamismē?’ ixō ea yōkaxikani.

⁴⁰ “Ea askafaifono ē ato kemaxii: ‘Ē mato paraima, nā fetsafo omiskōiaino mā tanaima isharaxō eōxō mā axomis.’

⁴¹ “Askatari na ēfe pōya mishkiorinoa ē ato yoikī iskafaxii: ‘Na ēfe pōya mishkiorinoa emakinoax fotakāfe mā chakakōikī. Chii xoisi mēra fotakāfe anoax omiskōixikaki. Nā ē chii xoisi itipinī fani mēranoax Satanás chaka fe āfe yōshi chakafori anoax afe omiskōinakafo. ⁴² Akka ē fonāikaito mā ea pimamisma. Askatari ē nōamāikaito mā ea ayamamisma. ⁴³ Askatari ē pexemaisax kafāsaito, ‘Nono nōko pexe mēra ife,’ mā ea famisma. Askatari mā ea rapati ināmiska. Askatari karaxa mēranoa mā ea ūikamisma. Askatari ē isinī ikaito mā ea ūikamisma,’ ixō ē ato yoixii.

44 “Ato askafaito yorafetsafāfe yōkaxikani iskafakakī: ‘Ifo, ¿afetīa nō mia ōimismē mī fonāikaito, askatari a mī nōiamāikaito, askatari mī pexemaiskē, askatari mī rapatimaiskē, askatari a mī isinī ikaito, askatari a mī karaxa mēra ikikē nō mia tanamisma nō mia ōikaspamis?’

45 “Ea askafaifono ē Xanīfokōixō ē ato kemaxii iskafakī: ‘Ē mato paraima. Nā omiskōiaifo mā ato tanamisma nafokai afaafoma ixō askatari eari mā tanamisma,’ ixō ē ato yoixii. **46** Nāskakē nāfo nā omiskōipakenakafo mēra foxikani. Akka nā ea Ifofaafō efe nīpanakafo,” ixō Jesús ato yoini.

26

*“¿Afeskaxō nō Jesús retetiromē?” ixō shinānifo
(Mr. 14.1-2; Lc. 22.1-2; Jn. 11.45-53)*

1 Nāskata mā ato yoikī keyota Jesús aõxō tāpimisfo yoini: **2** “Mā mā tāpiakī oxa rafeta Pascua fista ikiki. Nāskatari Pascua fistatīa ea achikani fetsafāfe ea mastanōfo,” ixō Jesús ato yoini.

3 Nāskakē a Niospa meka yoimis xanīfofo fe a judeo anifofo ichanānifo Caifás pexe anoax.

Nā Caifás ato Nios kīfixomisfāfe ãto xanīfo ini.

4 Nāno ichanākanax yoinānifo: “¿Afeskaxō nō Jesús achitiromē paraxō retexiki?” ikanax yoinānifo.

5 Nāskakanax yoinānifo: “Fistatīakai nō achitiroma yorafā rasimekai fetsekani nokoki ōitifishkitirofo,” ikanax yoinānifo.

Kēromā Jesús shinākī ãfe mapoki pirofomā na-chini

(Mr. 14.3-9; Jn. 12.1-8)

6 Nāskata Jesús Betania ano ini Simón pexe ano. Nā Simón “Rashkishiai” fapaonifo. **7** Jesús

nānoxō piaino kēro fisti akiki kani pirofomā manishomo sharakōikī foikai nā manishomo āfe ane alabastro. Akka nā pirofomā kopikōi ini. Jesús mīsa ano tsaoxō piaino, nā kēromā āfe mapoki pirofomā nachini. ⁸ Askafaito ūikani Jesúsxō tāpimisfo ðitifishkiyanā iskanifo: “¿Afeskakī nā pirofomā shara mī nachimē? ⁹ Mī ato minixō mī kori ichapa fixō a afamaisfo mī ato inākerana,” fanifo.

¹⁰ Askafaifāfe nikakī Jesús ato yoini: “¿Afeskakī na kēro mā fekaxtefaimē? Na ea iskafai sharaki,” ato fani. ¹¹ “Akka nā afamaisfori mato fe ipanakafo. Akka eakai mēxotaima mā ea anā ūima. ¹² Akka na kēromā ea iskafakī ēfe yoraki pirofomā nachia ea itipinīsharafakī ea iskafa ea maifasharaxinōfo. ¹³ Ē mato pāraima, fanīxōra na meka shara eōnoa yoikakī nā mai tio anoxō na kēromā ea iskafaōnoa yoixikani. Askatari na kēroōnoa shināpakenakafo, shināmakiyamaxikakī,” ixō Jesús ato yoini.

*Judaspa aōxō tāpifikatsaxakī Jesús ato achimani
(Mr. 14.10-11; Lc. 22.3-6)*

¹⁴ Nānori Jesús ato yoiaino a aōxō tāpimis fetsa, āfe ane Judas Iscariote, nā kani nā ato Nios kīfixomis xanīfofo ano. ¹⁵ Mā kaxō ato yoini: “¿Afe tii mā ea kori inātiromē ē mato Jesús achimanō?” ato faito yoinifo: “Treinta nō mia inātiro,” fanifo. ¹⁶ Nāskaxō Judaspa shinākī taefani: “¿Afeskaxomāi ē Jesús ato achimanō?” ixō shināni.

*Mā chaima reteaifono Jesús aōxō tāpimisfo feta
yātakape pini
(Mr. 14.12-25; Lc. 22.7-23; Jn. 13.21-30; 1 Co.
11.23-26)*

17 Akka nā Pascua fistatĩa pāa faraxatimais pipaonifo. Nāskata māista pakeano aõxõ tāpimisfo akiki fokaxõ yōkanifo: “¿Fanī mīfichipaimē ano kaxõ nōitipinī fanõ, anoxõ Pascuatĩa yātapake pixiki?” fanifo.

18 Askafaifono Jesús ato kemani iskafakī: “Oa pexe rasi ano fotakāfe. Nānoa feronāfake fetsa fichixõ yoitakāfe iskafakī: ‘Nōko Ifāfe nokoyoia nōmia yoionõ iskafaki: Mē chaima naikai. Nōko fistatĩa mīpexe anoxõ eõxõ tāpimisfo feta ē pii kaikai,’ ixõ yoitakāfe,” ato faano, **19** nāskafakī yoinifo nāāto Ifāfe ato yoia keskafakī. Nānoxõ itipinī fanifo Pascua fistatĩa pixikakī.

20 Jesús māfakishaino pexe ano nokoax mīsa ano tsaoni a aõxõ tāpimiskōifo fe. **21** Nānoxõ piyanā ato yoini: “Ē mato pāraima, fatoramāfetsa ea mā ato achimafainaka,” ato fani.

22 Ato askafaito nikai shināmitsakōinifo. Nāskaxõ yōkaketsanifo: “¿Eraka, Ifo?” fakīfetsanifo.

23 Askafaifono Jesús ato kemani: “Nā efeta sapakinoa pāa momoxõ piaito nāato ea ato achimaxii. **24** Ē Niospa Fakekōifiax ē yorakōi. Nāeõnoa yoikī kirika kenenifo keskakōi fakī ēasharakōitiro. Akka nāferonāfāke ea ato achimafiax akairi omiskōikōixii. Akka nāferonāfāke shara ikerana fakeyamanixakī,” ixõ Jesús ato yoini.

25 Nāskakē Judaspa nā ato achimanaito yōkani: “Maestro, ¿eraka?” faito, “Ēje, nāmīyoiai keskarakīa,” Jesús fani.

26 Nāskakaxõ piaifono Jesús pāa tsomainīfotā Apa Nios kīfini. MāApa kīfita pāa kaxkeketsaxõ aõxõ tāpimisfo ināni ato iskafayanā: “Na ēfe nami keskara pikāfe,” ato fani.

²⁷ Ato askafata kechokinoa fimi ene tsomainīfofāxō Apa Nios kīfini. Nāskaxō aōxō tāpimisfo ato ayamani ato iskafayanā: “Na fimi ene ayakāfe,” ato fani. ²⁸ Nāskaxō ato yoini: “Nafi ēfe imi keskaraki. Akka nā ē mato yoiyoni keskai mē nai. Nāskakaxō ēfe imi ōikaxō tāpitirofo Epa Niospa yoiyoni keskafakī yora ichapafo ē ato chaka soaxonō. ²⁹ Akka anā ē mato yoinō ē anā mato feta fena na fimi ene ayaima. Mā mā nai mēra kano ē mato feta anā fimi ene ayaxii ēfe Epa xanīfo anoxō,” ixō Jesús ato yoini.

*“Ē Jesús ūimisma,” Pedro ixiaino Jesús ato yoini
(Mr. 14.26-31; Lc. 22.31-34; Jn. 13.36-38)*

³⁰ Nāskakata mā fanāiki xatekata machi Olivos ano fonifo. ³¹ Nānoxō Jesús ato yoini: “A na fakishi keyokōi mā ea shināmaki fetsei. Nānori kirika kenenifo iskafakakī: ‘Āfe ifo reteaifono, āfe ovejafo ichoi fetsetirofo,’ ixō kirika kenenifo,” ato fani. ³² “Akka ea retefiaifono ē otoax ē Galilea ano rekē kai mā kayoamano,” ato faino, ³³ Pedro kemani: “Keyokōi shināmakifiaifono, akka ēkai mia shināmakima,” fani.

³⁴ Askafaito nikakī Jesús yoini: “Ē mia pāraima na fakishi takara fene keofamano, ‘Ē Jesús ūimismara,’ mī ea fai tres fakī,” fani.

³⁵ Askafaito nikakī anā Pedro kemani: “Maa. Mīa retefiaifono ē mefe nai. Ē ūimismara ē mia fama,” fani. Pedro askafaito nikakakī keyokōichi aōxō tāpimisfāfe askafakī fetsanifo.

*Getsemaní anoxō Jesús Apa Nios kīfini
(Mr. 14.32-42; Lc. 22.39-46)*

36 Nāskata Jesús kani aõxõ tāpimisfo fe Getsemaní ano. Nānoxõ ato yoini: “Nono tsaokäfe onĩ chaimashta kaxõ ē Epa Nios kīfiyotanõ,” ato fani.

37 Akka Pedro iyoni, Zebedeo fake rafe yafi. Nāskaxõ ãfe yora meeni shinãmitsakõyanã fekaxteaito. **38** Anoxõ ato yoini: “Ēfe yōshi shinãmitsai napaiyaito ē meikai. Nono nētekäfe oxakakima māri efeta õisharaxikakĩ,” ato fani.

39 Ato askafata Jesús ares fisti ori chaimashta kani. Nānoax maikiri fepepakekafata ãfe fishpi mai tiisani. Nāskaxõ Apa kīfini iskafakĩ: “Epa, na ē omiskõiai ekeki nokoyamafe. Akka nā ē apaiyai keskafakima. Nā mī ea amapaiyai keskafafe,” fani.

40 Nāskata anã anoris oni aõxõ tāpimisfo ano. Oxõ ato õia oxafo inifo. Nāskaxõ Pedro yoini: “¿Mā efeta pishta oxa tenetiromamẽ?” ato fani.

41 Nāskafata anã yoini: “Moikaxõ Epa Nios kīfikäfe Satanás chakata mato chakafamapaiyai keskara axikakima. Chanĩma, nā Epa Niospa mato amapaiyai keskara māto shinã mēraxon mā apaifikī mā atiroma. Akka māto yora pachikõikĩ,” ato fani.

42 Ato askafata anã kani Apa Nios kīfikai iskafakĩ: “Epa, ea mīa omiskõimayamakĩ ea mīa omiskõimatiroma. Akka nā mī ea amapaiyai keskafafe,” fani.

43 Nāskata anã oxõ ato fichitoshini aõxõ tāpimisfo oxafono, oxa paemei fetsoafono. **44** Nānoa ato õifaini kaxõ anã Apa Nios kīfini, afia yoitana keskafakĩ. **45** Nāskata Jesús anã oni aõxõ tāpimisfo ano. Mā oxõ ato yoini: “¿Aimā oxamẽ tenekõyanã? Akka iskaratĩa a ea ato achimaniyoai mā chaima oi kiki. Yora chakafäfe ea achifenõfo ato efei kiki.

46 Fininīfotakāfe nō kanō. Mā chaima oi kiki a ea ato achimaniyoai,” Jesūs ato fani.

Jesús achinifo

(Mr. 14.43-50; Lc. 22.47-53; Jn. 18.2-11)

47 Jesú s ato yoiaino Judas nokoni, nā Judaspa Jesúsxō tāpifikatsaxakī, yorafā rasifo fe oni. Nā yorafo kenofoya ifi xatefoya fenifo, a ato Nios kīfixomisfāfe āto xanīfofo feta judeofāfe āto xanīfofofāfe ato nīchafono. **48** Judaspa nā ato efeaito ato yoiyoni iskafakī: “A ē kokoki tsoo akaito ūikī achirisafaxikāki,” ato fani.

49 Mā Jesú s ano nokoxō Judaspa iskafakī yoini: “Maestro, ¿mīmē?” fatishoni. Nāskaxō kokotoshini.

50 Askafaito ūikī Jesú s kemani: “Efe yora, nā mī apaiyai keska farisafafe,” fani.

Askafaito ūikakī nā Judas fe foafāfe Jesú achinifo. **51** Akka Jesú achiaifāfe ūikī a aõxō tāpimis fētsa āfe keno chainipa tsekainīfotā a ato Nios kīfixomisfāfe āto xanīfāfe ina paxteni.

52 Askaito ūikī Jesú yoini: “Mī keno fafe. Akka nō kenopa retenāino kenopari noko retetirofo.

53 ¿Mī tāpiamamē Epa Nios ē yoiaito iskaratīa āfe ājirifo ichapakōi ea nīchixotiro ea kexei fenōfo?” fani. **54** “Ē iskaratīa ājiri kenano ea kexeaifono ē naima. Akka nā Niospa meka yoikī kirika kenekī yoinifo keskai ē naikai,” Jesú s ato fani.

55 Askaifono ūikī Jesú yorafo yōkani: “¿Afeskai kenofoya ifixatefoya mā oamē ea achiyoi oa ē yometso keskarakē? Pena tii ē mato fe itiani Nios kīfiti pexefā mēraxon ē mato tāpimani, akka mākai

ea achipaimisma. ⁵⁶ Akka nā eōnoa yoikī kenenifo keskafakī mā ea achi,” ixō Jesús ato yoini.

Ato askafaino aōxō tāpimisfo Jesús ōifaikani. Ichoi fetsenifo a makinoax.

Xanīfo finakōiafo ano Jesús iyonifo

(*Mr. 14.53-65; Lc. 22.54-55, 63-71; Jn. 18.12-14, 19-24*)

⁵⁷ Mā Jesús achikaxō a ato Nios kīfixomisfāfe āto xanīfo Caifás āfe pexe ano iyonifo. A xanīfofo fe a Moisés yoikī kirika kenenī keskara ato tāpimamisfo fe a judeo anifofo fe nā tsaoafo ano Jesús iyonifo. ⁵⁸ Pedro chai ixō ōini faki Jesús iyoí fokanimākai. Nāskaxō ato chīfafoni. Nāskata nā ato Nios kīfixomisfāfe āto xanīfāfe pexe emāiti ano Pedro nokoni. Mā nokoax nāno tsaoni nā pexefā kexemisfo fe anoxō Jesús afeska fakanimākai ōixiki.

⁵⁹ Nā Nios kīfixomis xanīfofo feta a ato fe rafeafāfe Jesús noikaspakakī, “¿Afaa nō fatiromē Jesús afaa chakakōi faamakī nō retexiki?” ixō shinānifo. ⁶⁰ Akka Jesús afaa chakafayamafiano, yora ichapafāfe āa chakafakakī mekafanifo parakī. Akka aōnoa afaa chaka nikānifoma. Nāskakē feronāfake rafeti mekafai fekani fenifo. ⁶¹ Nā rafeta yoinifo: “Mā nō nikaita Jesús iskaito: ‘Ē na Nios kīfiti pexefā ē pāo fatiro. Nāskata tres nia oxata ē anā pexefā fatiro,’ ikaito nō nikaita,” fanifo nā rafeta āa parakakī.

⁶² Askafaifono a ato Nios kīfixomis xanīfo fininīkafāta Jesús yōkani: “¿Mī kemamitsaimamē afamē na mīōnoa meka chaka yoiaifo?” ixō yoini.

⁶³ Akka Jesús tooxinima. Nā Nios ato kīfixomis xanīfāfe yoini iskafakī: “Nā Nios nipanakato mia

õi kiki mĩ yoikai chanimakõi, noko yoife mímãkĩ Cristo Niospa Fake,” fani.

⁶⁴ Askafaito nikakĩ Jesús kemani: “Nã mĩ ea yoiai keskarakĩ, ëkĩa Niospa Fake. Ë mato yoinõ. Akka mã ea õixii ëfe Epa ketaxamei ãfe põya kayakai aõri õ tsãokẽ xanõfo finakõia ëfe Epa fe. Askatari mã ea õixii nai kõi méranoax õ anã foto-faito,” Jesús ato fani.

⁶⁵ Ato askafaito nikakakĩ a Nios ato kífixomisfãfe ãto xanõfãfe ãfe rapati faxteni yorafãfe tãpinõfo Jesús yoiaito nikakaspakĩ. Askafata yoini: “Na feronãfãke ãfe meka chakakõi Nios chakafakĩmekafai. Mã nõakõi nõ nikakĩ noko anã tsõa yoitiromaki nõ tãpinõ,” ato fani. ⁶⁶ “¿Afe keskara mã shinãimẽ?” ato faito keyokõichi kemanifo: “¡Nanõki!” fanifo.

⁶⁷ Mã fenexkaxõ ãfe femãnãki kemo mechoket-sayanã koshaketsanifo. Atirito fe pasketsanifo.

⁶⁸ Iskafakĩ yoiyanã: “Míkai Cristomãkĩ, noko yoife tsõa mia koshaketsamakĩ,” fanifo.

*“Ê Jesús õimisma,” Pedro ini
(Mr. 14.66-72; Lc. 22.56-62; Jn. 18.15-18, 25-27)*

⁶⁹ Pedro nãno ato fe pexefã emãiti tsaoano, nãno kero xomaya a xanõfo yonoxomis akiki kaxõ yoini: “Míri Jesús fe kafãsamis Galilea anoax,” faito, ⁷⁰ Pedro kemani, yorafãfe õiaifono iskafakĩ: “Ekai Jesús õimisma. Ekai afaa tãpiama tsoaraõnoa mĩ yoi,” fani.

⁷¹ Nãskafata pexe fepoti ano kani. Nãnoa kero xomaya fëtsari fichixõ fetsafo yoini: “A nari Jesús fe Nazarete anoax kafãsamis,” fani.

⁷² Askafaino anā Pedro kemani: “Maa, nā mī yoiai keskara Niospa tāpia ē na feronāfake ūimisma,” fani.

⁷³ Nāskafaino nā anoafāfe Pedro ano fōkaxō yoinifo: “Chanīma, mīri Jesús fe rafemis mā nō mia nikai mī mekaito, nā keskara,” fanifo.

⁷⁴ Nāskafaifono Pedro ato yoikī taefani iskafakī: “Ē mato paraima, Niospa ea ūi ē chanīkē Niospa ea omiskōimatiro. Niospa tāpia ē mato yoikōi nā feronāfake ē ūimisma,” ixō ato yoini.

Pedro askaino takara keoinākafani. ⁷⁵ Nāskaino Pedro shināni nā Jesús yoita keskara. “Takara keoyoamano mī ato yoikī tres faxii: ‘Ē Jesús ūimismara,’ mī ixii,” ixō Jesús yoita keskara Pedro shinātani. Nāskata Caifás pexefā mēranoax kākainax oiai finakōini.

27

Pilato ano Jesús iyonifo (Mr. 15.1; Lc. 23.1-2; Jn. 18.28-32)

¹ Nāskata mā penaino keyokōi a ato Nios kīfixomis xanīfofo fe judeo anifofo yoinānifo: “¿Afeskaxō nō Jesús retetiromē?” ikanax yoinānifo. ² Nāskakaxō metexkere akaxō Jesús iyonifo Pilato ano. Nā Pilato āto xanīfo yora fetsa Roma anoa ini.

Judas nani

³ Judaspa Jesús ato achimaxō reteaifāfe ūikī shināmitsayanā ato treinta kori exe ināni, a ato Nios kīfixomis xanīfofoya judeo anifofo. ⁴ Ato iskafayanā: “Ē chakafaa, Jesús afaa chakafaya-mafiamiskē. Paraxō ē ato achimana retenōfo,” ato

faito kemanifo: “Nōkai aōnoa afaa shināchakaima. Mīa mī shināchakakōi,” fanifo.

⁵ Askafaifāfe nikai nā Nios kīfīti pexefā mērāxō ato nāmā kori exe saafaini kaax āari tenexemeax Judas nani.

⁶ A ato Nios kīfixomis xanīfofōfāfe anā kori finifo iskayanā: “Na kori exe imi foano mā chakanaki. Nāskakē a kori fati mēra nō nanetiromaki,” ikax yoinānifo.

⁷ Nāskakanax yoinānifo: “A na kōri nō mai finō ano yora fetsafo maifaxiki. Nā neo kesho fakakī neo fimisfo anoa nā mai nō finō,” ikanax yoinānifo.

⁸ Nāskakē nā mai anekī fetsafanifo. “Imi Mai,” fanifo. Akka iskaratīari, “Imi Mai,” famisfo. ⁹ Nāskakē nā Niospa meka yoimisto Jeremías a inōpokoi yoikī kirika keneni keskakōini. Iskafakī yoikī keneni:

Kori exe treinta fixikani nā israelifāfe yoinifo keskafakī. ¹⁰ Nāskakē nā kōri kesho faxii mai fimisfo anoa nā mai finifo nā Niospa ea yoiyoni keskafakī,

ixō Jeremías keneni.

*Pilato xanīfāfe Jesús yōkani
(Mr. 15.2-5; Lc. 23.3-5; Jn. 18.33-38)*

¹¹ Jesús iyonifo Pilato xanīfo ano. Mā iyoafono nānoxō yōkani iskafakī: “¿Mīmē judeofāfe xanīfo?” faito Jesús kemaní: “Ēje, nā mī ea yoiai keskarakī,” fani.

¹² Akka nā ato Nios kīfixomis xanīfofo feta judeo anifofofāfe, “Mī chakakōi famis,” pārakī fanifo. Askafaifono Jesús ato kemanima. ¹³ Nāskakē Pilato yōkani: “¿Mī nikaimamē mia chakafakī mekafaifāfe?” fani.

14 Askafaito nikakī, Jesúskai pishta kemanima. Nāskakē xanīfo Pilato, “Kee, ¿afeskai ea kemaimamē?” ixō shināni.

*Pilato ato yoini Jesús retenōfo
(Mr. 15.6-20; Lc. 23.13-25; Jn. 18.38-19.16)*

15 Akka Pascua fistatīa xanīfo Pilato yora fisti karaxa mēranoa kāimapaoni. Nā yorafāfe kāimapaiyaifo ato kāimaxopaoni. **16** Akka nā karaxa mēra ika feronāfake chakakōi ini, ãfe ane Barrabás ini. **17** Nāskakē yorafo ichanāfono Pilato ato yōkani: “¿Fato mā fichipaimē ē mato kāimaxonō? ¿Barrabás iyamai Jesús nā Cristo nā Niospa nīchini ē kāimatiromē?” ato fani.

18 Akka mā Pilato tāpia ini judeo xanīfāfe shināchakaito nō anā xanīfo itiromara ixō, a ano Jesús iyoaifono.

19 Nā xanīfāfe tsaoti kamaki tsaoxō Pilato shināino, ãfe ãfinī ãfe ina nīchini Pilato yoitanō: “Mī ãfinī ea yoia ē mia yoinō iskafakī: ‘Na feronāfāke afaa chakafamismakī afeska fayamafe. Ēfe namapa aðoxō chakakōi ē namakī’ mia faa,” ãfe inapa fani.

20 Akka nā ato Nios kīfixomisfāfe ãto xanīfofo feta judeo anifofofāfe ãfe yorafo ato yoinifo iskafakakī: “Jesús kāiyamanō. Akka Barrabás kāinō. Jesús ato retemanō Pilato yoikāfe,” ato fanifo. **21** Askaifāfe xanīfo Pilato anā ato yōkani: “Fato mā fichipaimē ē mato kāimaxonō ea yoikāfe,” ato faito, “Barrabás kāimafe,” fanifo.

22 Anā Pilato ato yōkani: “Akka, ¿ē Jesús nā Cristo famisfo ē afeska faimē?” ato faito, keyokōichi kemanifo: “¡Ifi cruz ikaki mastamafe!” fanifo.

23 Askafaifāfe nikakī Pilato ato yoini: “Akka, ḡnaato afaa chakafamē?” ato fani.

Ato askafaito nikakakī fāsikōi yoinifo: “¡Mastafe!” fanifo.

24 Akka Pilato ñia tsōa nikakanima inifo. Yorafā rasi fāsikōi mekanifo. Nāskakē āfe ina faka fixotanō nīchini. Askata mechokomeni yorafāfe ferotaifi ðinōfo ato iskafakī yoiyanā: “Ēkai afamaki na feronāfake ē retepanā. Mā mā apaikai akāfe. Eōnoax naima kiki. Matoōnoax nai kiki,” ato fani.

25 Ato askafaito yorafāfe kemanifo: “Akka nō akikai retekī nō tenetiroma nokoōnoax nai. Nōko fakefoōnoaxri nai,” fanifo.

26 Nāskakē Pilato Barrabás ato kāimaxoni. Nāskata mā Jesús ato koshamata ifi cruz ikaki mastatanōfo ato yoini.

27 Askata sorarofāfe Jesús iyonifo xanīfāfe pexefā ano. Nānoax sorarofo ichanākanax Jesús kemataima niakenifo. **28** Nāskakaxō āfe rapati pēkakaxō, rapati ōshi nana safemanifo, xanīfāfe tari keskara. **29** Nāskatari moxa chainipafo maiti fākaxō maimanifo. Āfe mēke kaiyakai aōriri ifi chati tsomamanifo. Nāskakaxō āfe ferotaifi ratokonō mai chachipakefofā ãto xanīfo feyakanakōi keskarakaxō kaxemetsamakōi fanifo, iskafakī: “Mī sharakōi. Mīfi judeofāfe ãto xanīfo,” fanifo kaxefakakī. **30** Nāskakata akiki kemo mechokata, afia ifi xate tsoma fiakaxō aō mapoki koshanifo. **31** Mā kaxemetsama fakaxō, tari ōshi fiakata, Jesús āfe rapatikōi safemakaxō iyonifo mā mastai fokakī.

Jesús ifi cruz ikaki mastanifo

(*Mr. 15.21-32; Lc. 23.26-43; Jn. 19.17-27*)

³² Anoax fōkakī, feronāfake fisti fichinifo āfe ane Simón. Nā Simón Cirene anoa ini. Nāskaxō yoinifo: “Na Jesús ifi cruz ika foxōi afe,” fanifo.

³³ Nāskakata nokonifo machi āfe ane Gólgota ano. (Nā āfe ane fetsa Mapo Xao fanifo.) ³⁴ Nānoxō fimi ene moka osia Jesús ayamapainifo. Akka Jesús mā meexō ayakaspani.

³⁵ Nāskata mā Jesús mastakaxō āfe rapati fianifo. Sorarofāfe makex tokoronō tsakaketsakaxō nāskakaxō sakka sakka anifo kanāñōnākakī. Nā kanāto Jesús tari fōani. Nāskaxō Jesús rapati fetsa fianifo. ³⁶ Mā Jesús mastakanax nāno tsaonifo anoxō kexexikakī. ³⁷ Nāskaxō āfe mapo mānāori tafaraki kenexō mastanifo. Mā retekaxō kenekī iskafanifo: “Jesúsfí judeofāfe xanīfoki,” ikaxōkenenifo.

³⁸ Jesús yafi yometso rafe mastanifo, fetsa āfe pōya kayakai aōri ata, fetsari āfe pōya mishkiori anifo. ³⁹ Nā ano finōfāifāfe īchayanā āto mapo rafe rafeanifo. ⁴⁰ Iskafakī yoinifo: “Mī yoimis ē Nios kīfiti pexefā pāofaxō ē tres nia oxata ē anā axii pexefā fakī mī imiski, akka mī ifimetromākī mīa ifimefe. Mī Niospa Fakemākī na ifi cruz ikakinoax fotopakekafāfe,” fanifo.

⁴¹ Nāskariakani akiki kaxemetsamanifo a ato Nios kīfixomisfāfe āto xanīfofo fe a Moisés yoikī kirika keneni keskara ato tāpimamisfo a judeofāfe āto xanīfofori āa ranā yoinānākani iskanifo: ⁴² “Naato fetsafo ififitiroxakī, akka āakai ifimeima. A nafi israelifāfe ato xanīfokī, akka ifi cruz ikakinoax fotoano nō chanīmara fai. ⁴³ A naato Nios shināmis. Mēxotaima noko yoimis: ‘Epa Nios ēfe

Epakōira,’ noko famis. Akka chanīmamakī Niospa noikī ifimākai nō ōinō,” ixō mekafakī chakafanifo.

⁴⁴ Nāskaxō nā yometso rafeya mastafono fētsa chakafakī mekafakī īchani.

Jesús nani

(*Mr. 15.33-41; Lc. 23.44-49; Jn. 19.28-30*)

⁴⁵ Nāskata xini keya nā mai tio fakishifākōi itani. Nāskax mā xini kaino anā penani. ⁴⁶ Nāskata mā penano Jesús fāsikōi āfemekapa kenai iskani: “Elí, Elí, ¿lema sabactani?” Nōko mekapa iskafakī yoini: “Ēfe Nios, Ēfe Nios, ¿afeskakī mīa ea potamē?” fani.

⁴⁷ Nāskaito nā ano niafāfe nikakakī iskafanifo: “Nikakapo, nā ato Niospa meka yoipaoni Elías kenai kiki,” fanifo.

⁴⁸ Nāskaito nikafaini fetsa ichoni xapo keskara fiikai. Nā xapo keskara fimi ene kachaki momoxō tafa xate kaxkexō akiki aō nētaxō ayamapaini.

⁴⁹ Askafaito ranārīto yoinifo: “Enefe. Elías nai mēranoax fotoxō ifimākai nō ōinō,” fanifo.

⁵⁰ Anā Jesús fāsikōi ea ini. Nāskax nani.

⁵¹ Mā Jesús natanaino, sama nami Nios kīfti pexefā mēranoax naki rafelekōi faxtepakekafāni fomākīanoax. Nāskatari mai naya naya ini. Tokirinīfāfori kaxkei fetseni. ⁵² Nāskakē a maiafo anoax kini fepekemetani. Akka a Nios Ifofaafo nakatsaxakakī otoinīfōfānifo. ⁵³ Nāskakata maiafo anoax fonifo. Mā Jesús otoitano, Jerusalén ano fonifo. Nānoxō yora ichapafāfe ōinifo.

⁵⁴ Nāskata soraro xanīfāfe a afeta Jesús kexeafota ōinifo mai naya naya ikaito afarafori afeskara ikaito. Nāskakē ratekōiyanā yoinānifo iskayanā: “Chanīma, na feronāfake Niospa Fake ika,” fanifo.

⁵⁵ Kērofāferi chaimashta nikaxō ñinifo. Kēro ichapafāferi Jesús fe fopaonifo Galilea anoax ato afara axosharamisno. ⁵⁶ Nā tiixō Jesús ñinifo. María Magdalena ikaino María fetsari ikaino, nā María Jacobo feta José ãto afia ini. Askatari kēro fetsari ini Zebedeo ãfe ãfi. Æfe fake rafe Santiago fe Juan ini. Keyokōichi Jesús ñinifo chaimashta nikaxō.

*Jesús makex kini mēra maifanifo
(Mr. 15.42-47; Lc. 23.50-56; Jn. 19.38-42)*

⁵⁷ Akka mā fakishaino feronāfake kori ichapaya fisti kani ãfe ane José. Nā José Arimatea mai anoa ini. Nāatori Jesús Ifofamis ini. ⁵⁸ Nā José xanīfo Pilato ano kaxō Jesús ãfe yora yōkani maifai axiki. Nāskakē Pilato ato yoini Jesús ãfe yora inānōfo. ⁵⁹ Nāskata José mā Jesús yora fixō, sama oxosharakōipa rakoni. ⁶⁰ Nāskaxō makex kini a tsoa maiyomisma mēra ratani. Nā makex kini fakī José ayoni. Nāskata nā Jesús maifaa ano makex kini tokirinīfanē fepofaini kani. ⁶¹ Akka María Magdalena fe María fetsa nāno nētekanax a Jesús maia ano tsaokaxō ñinifo.

Sorarofāfe Jesús maia ano kexenifo

⁶² Mā askaitano, judeofo ãfe pena tenetitīa a ato Nios kīfixomisfāfe ãto xanīfofo fe fariseofo fonifo Pilato ñifikani. ⁶³ Mā fōkaxō yoinifo iskafakakī: “Xanīfo, mā nō shināi na feronāfake chanīmisto nayoxoma yoikī iskafamis: ‘Ē naax tres nia oxata ē otroxii,’ ixō yoimis. ⁶⁴ Nāskakē mī sorarofo nīchife a maia ano kexeyonōfo tres nia aõxō tāpimisfo fakishi fēkaxō ãfe yora fiyamanōfo. Fīkaxō yorafo yoitirofo iskafakī: ‘Mā Jesús otoaki,’ ato fatirofoki.

Akka ē otoxira ikax a chanīmiskī. Nāskakē mā otoara ikaxō ato parakī finakōitirofoki,” fanifo.

⁶⁵ Askafaifono Pilato ato yoini: “Nakīa sorarofo. Ato iyotakāfe. Fokaxō mafa kini kexesharatakāfe nā mā apaiyai keskafakī,” ato fani. ⁶⁶ Nāskakanax fonifo. Mā fōkaxō itipinī fanifo nā mafa kini. Nāskata nā aō fepoa tokirinīfā sichopa marakka fanifo. Nāskakaxō ano sorarofo nīchitakani fenifo anoxō kexesharanōfo.

28

Jesús otoni

(*Mr. 16.1-8; Lc. 24.1-12; Jn. 20.1-10*)

¹ Judeofāfe āto pena teneti safaro mā finōano, nāskata nomīkonō fakishparikōi fonifo a Jesús maia ano. María Magdalenanō María fetsanō fonifo a Jesús maia ano ūifokani. ² Nāskata samamakōi fāsikōi mai naya naya ini, nōko Ifo Niospa āfe ājiri nai mērāxō fotomanaino. Mā fotota a Jesús maia ano kaxō, a aō fēpoita tokirinīfā fepeta a kamaki tsaoni. ³ Nā nōko Ifo Niospa āfe ājiri fafekōini, nā kana peeikai keskara. Āfe rapati oxofinakōi ini. ⁴ Askaito ūikani sorarofo choayanā ratekōinifo. Nāskakanax oa naa keskara nāmā pake pakefōfānifo. ⁵ Akka nā nōko Ifo Niospa āfe ājirinī nā kēro rafe yoini: “Rateyamakāfe. Mē tāpiakī mā Jesús fenaiyoaki a mastaitafo,” ato fani. ⁶ “Nonomaki, mā otoaki a mato yoimis keskai. Ūifekapo, a rātaitafo ano. ⁷ Koshikōi fōkaxō aōxō tāpimisfo yoirisafatakāfe iskafakī: ‘Mā otoaki. Galilea ano kai kiki mā kayoamano. Nānoa mā ūikaikai ato yoitakāfe. Mē mato yoikai shināmakiyamakāfe,’ ” ato fani.

⁸ Ato askafaito nikafaikani nā kēro rafe koshikōi fonifo nā Jesús maita anoax. Ratefiyanā āto shinā mēra inimakōinifo aõxõ tāpimisfo chanifaifokani ichonifo. ⁹ Ichoaifono Jesús atoki nokorisatani nā kēro rafeki. Nāskaxõ, “Mē oi,” ato fani. Ato askafaino nā kēro rafe Jesúski fōkaxõ akiki immakā ratokonõ mai chachipakefofā āfe fitax ano achinifo. “Mī sharakōi,” fanifo. ¹⁰ Nāskaxõ ato yoini: “Rateyamakāfe. Fokaxõ ēfe extofo ē yoimis keska fakī ea ato yoixotakāfe Galilea ano fotanõfo. Nāoa ea fichifokani kiki,” ixõ ato yoini.

Sorarofāfe ato yoinifo

¹¹ Mā nā kēro rafe foaifono, nā Jesús maia ano kexekanax soraro ranāri fonifo pexe rasi ano. Mā fōkaxõ a ato Nios kīfixomis āto xanīfo yoinifo nā õiafo keskara. ¹² Nā xanīfo ano fonifo. Nā anifofo fe mekai fokani, ato fe yoināsharaxikaki. Nāskakaxõ sorarofo kori ichapakōi inānifo. ¹³ Ato iskafanifo: “Ato iskafakakī yoitakāfe: ‘Nō fakishchāi oxano Jesús āfe inafo fēkaxõ āfe yora yometsoanafo,’ ato fatakāfe. ¹⁴ Mā ato askafaito xanīfāfe nikaxõ mato afara faito, nō yoisharanõ mato afeska fanōfoma,” ato fanifo.

¹⁵ Nāskakaxõ sorarofāfe mā kori fikaxõ, mā fōkaxõ nā ato yoiifo keskafakī ato yoinifo. Nāskakē nā maitio anoxõ nikaketsanifo. Iskaratīari a keskara chanīmara famisfo judeofāfe.

*Jesús aõxõ tāpimisfo yoini aõxõ keyokōi
yoifofāsafatanõfo*

(Mr. 16.14-18; Lc. 24.36-49; Jn. 20.19-23)

¹⁶ Nāskakanax Jesús aõxõ tāpimisfo once fonifo Galilea ano, nā Jesús ato yoiyomis keskai fonifo māchifā ari. ¹⁷ Nāskakata Jesús õikakī, “Aicho, mī

nōko Ifo Jesús nō mia noikōi,” fanifo. Akka Jesús otoano ranārito chanīmara fanifoma. ¹⁸ Nāskaifono Jesús atoki kaxō ato yoini: “Ēfe Epa Niospa ea yoia nai mēranoafoya nono mai anoafori ē ato yoinō. ¹⁹ Akka nā maitio ano yorafoki fotakāfe ato yoixikakī ea Ifofasharanōfo. Nāskaxō ēfe Epa aneōxō ato maotisafapatakāfe. Ēfe aneōxori ato askafatakāfe, ãfe Yōshi Sharaōxori ato askafatakāfe. ²⁰ Nāskaxō ato yoisharakāfe nikasharakōinōfo nā ē mato yoia keskara. Akka ē mato fe mēxotaima ipanakaki,” Jesús ato fani.

**Niospa meka fena Jesucristoõnoa
New Testament in Yaminahua (PE:yaa:Yaminahua)**

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Yaminahua

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Yaminahua [yaal], Peru

Copyright Information

© 2008, Bible League International. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Yaminahua

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2018-11-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022
6c7b7ce2-9d87-5405-91e6-71ce1387adcc